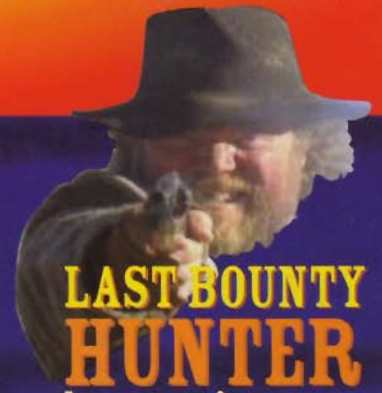

f 9,95/199 Bfr.

CD-i

Onafhankelijk tijdschrift
over de wereld van CD-i

FILMS • MUZIEK • GAMES • SPECIAL INTEREST • KINDEREN

**LAST BOUNTY
HUNTER**
Interactieve
Western

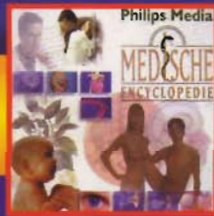
Myst

Het grote geheim op CD-i

Medische Encyclopedie

Zeg eens CD-iiii

**ALS JE BEGRIJPT
WAT IK BEDOEL**

**EUROPESE
TELEVISIE
VAN HET JAAR
95/96.**

PHILIPS

**EUROPESE
TELEVISIE
VAN HET JAAR
96/97.**

PHILIPS

Tot kijk in 97/98.

Let's make things better.

Voor het tweede achtereenvolgende jaar werd de Philips breedbeeld televisie uitgeroepen tot 'Europese televisie van het jaar 96/97' voor de 'onverslaanbare kwaliteit'*.

Bel voor meer informatie de Philips Consumentenlijn: 06-8406 (20 ct. p/m).

*Uit het juryrapport.

MATCHLINE

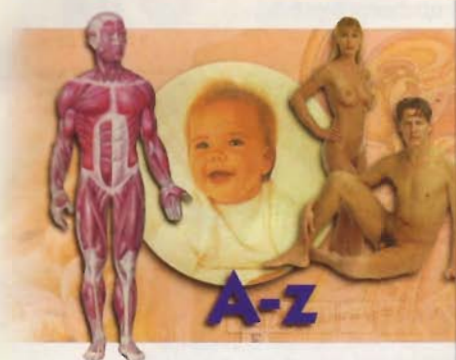

PHILIPS

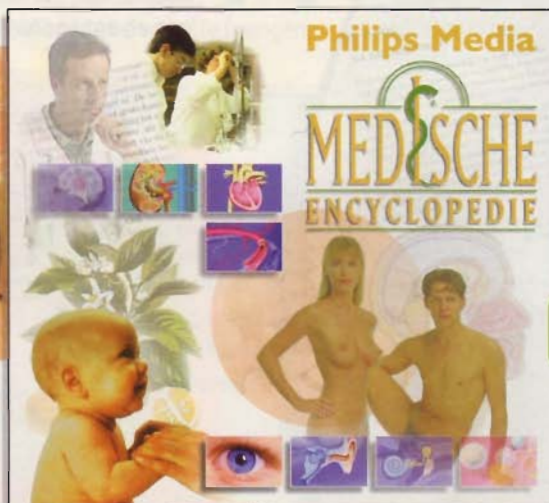
Philipscdi.com

Philips Media presenteert op CD-i:

DE MEEST COMPLETE NEDERLANDSE INTERACTIEVE MEDISCHE ENCYCLOPEDIË

Deze Medische Encyclopedie is een compleet interactief naslagwerk gebaseerd op een grote reeks medische standaardwerken die al meer dan 25 jaar voor iedereen de belangrijkste vraagbaken zijn. Gebruikmakend van de nieuwste gegevens van de universitaire en onderzoekslabora-

HFL 199,95

torie, gecombineerd met ziektegeschiedenissen uit de medische praktijk biedt deze disc een schat aan informatie over medische onderwerpen. Van algemene gezondheidsproblemen tot definities van medische termen, en van veel gebruikte medicijnen tot uitgebreide artikelen.

Inhoud:

- Medische Gezondheidsencyclopedie met 250 artikelen
- Artikelen over het menselijk lichaam
- Encyclopedisch Woordenboek met 15.000 ingangen
- Algemene Klachten onderdeel
- 775 Medicijnen
- 775 Zelfmedicatie middelen
- EHBO gids met 100 onderwerpen
- Meer dan 900 algemene vragen & antwoorden
- En meer

De artikelen zijn voorzien van vele foto's, illustraties, meer dan 40 videofragmenten, 25 fotoreportages, tabellen, statistieken, scrolling images, uitspraken van medische termen, microscopische opnamen en honderdduizenden links. Inclusief een archief van alle multi-media elementen, een memofunctie en een helpfunctie.

Let's make things better.

Voor meer informatie kunt u bellen met de Philips Consumentenlijn 06-8406 (20 cpm)

Philipscdi.com

PHILIPS

INHOUD

Redactioneel

Als kadootje voor onder de boom hebben we wederom een extra dik CD-i Magazine. Leesplezier tot ver in het volgende jaar, want 1997 belooft ook op CD-i-gebied een prima jaar te worden.

Wij blikken al even vooruit naar enkele geheide toppers zoals Atlantis, The Last Resort, Braindead 13, Zenith en Lost Ride. Zelf ben ik nog aan het revalideren van mijn 'shoot out' met een stel schurken in The Last Bounty Hunter. Gelukkig had ik de Medische Encyclopedie bij de hand en waren de noodzakelijke noodverbandjes snel gelegd. Maar de colt ligt weer in de kast en ik houd het in het vervolg maar gewoon bij de pen. Dat past ook meer bij een Heer van Stand, als je begrijpt wat ik bedoel. Al heb je het natuurlijk niet altijd voor het zeggen, want ondanks deze wijze woorden komt zelfs Ollie B. Bommel af en toe in een hachelijk avontuur terecht.

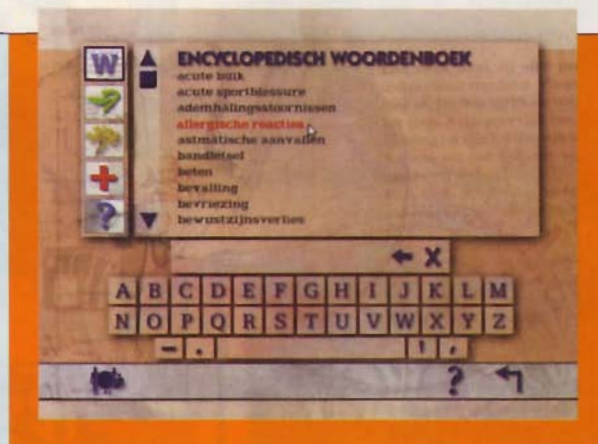
Iets minder gevaarlijk zijn het adventure Myst, het DVD verhaal en het spel Uncover, Featuring Tatjana. In de muziekkrubriek gaan we terug naar de basis van de pop en de rock en wordt het weer een beetje uitkijken voor laag overvliegende gitaren en drumstellen. En zoals je van ons gewend bent, hebben we ook deze maand weer volop handige Tips & Trucs en leuke Internet-sites uitgezocht. Voldoende proviant om de deze gure wintermaanden goed door te komen, dachten wij.

Natuurlijk kunnen we niet eindigen zonder, namens redactie en vormgevers, al onze lezers prettige feestdagen en een gelukkig nieuwjaar te wensen. We zien jullie weer in 1997!

Sybrand Frietema de Vries

14 MEDISCHE ENCYCLOPEDIË

Doorbuigende boekenplanken vol medische naslagwerken? Uren zoeken in 14-delige encyclopedieën voordat je vindt wat je zoekt? Dat is verleden tijd. Nu is er de Medische Encyclopedie op CD-i. Eén zilveren schijfje boordevol tekeningen, dia's, video-fragmenten, animaties, databases, artikelen, trefwoorden, vragen en antwoorden op medisch gebied.

22 MYST

Meer dan 2 miljoen gamefreaks dwaalden al door deze mysterieuze eilandwereld op zoek naar het Grote Geheim. Volg hun voorbeeld en reis nu op CD-i mee naar een andere tijd en dimensie. De conclusie is overduidelijk: er is meer tussen hemel en aarde.

Postbus 3389, 2001 DJ Haarlem, Telefoon redactie: 023-5360160 Telefax: 023-5359627 E-mail: cdi@hub.nl

REDACTIE EN MEDEWERKERS: Sybrand Frietema de Vries (Hoofdredactie), Foeke Collet (Eindredactie), Mark Friederichs, Rom Helweg, Joost Hölischer, René Janssen, Lennie Pardoel, Ruud van der Schaft, Léan Seuren, Rob Smit, Charlotte Hoek. **VORMGEVING:** Ernst Bernson (Art Director), Carola Hoff, Joachim Mahn, Menno Pelsler. **FOTOGRAFIE:** Hans van Dormolen. **REDACTIESECRETARIAAT:** Wilma Boekel. **TRAFFIC:** Saskia van Holk. **MARKETING:** Babette Molenaar. **BOEKHOUDING:** Kees Kroon, Richard Maat, Marcel Smit. **UITGEVER:** Wouter Hendrikse. **DIRECTIE:** A.W. Elfers, J.C. Nusselder. **ABONNEMENTEN:** CD-i Magazine, Postbus 3389, 2001 DJ Haarlem, Telefoon: 023-5364401. CD-i Magazine komt 11 maal per jaar uit. Een jaarabonnement kan op elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij u het abonnement schriftelijk opzegt, uiterlijk twee maanden voor de vervaldatum. **ADVERTENTIES:** Retra PubliciteitsService, Sander Retra, Letty van der Brand, Postbus 333, 2040 AH Zandvoort, Telefoon: 023-5718480, Telefax: 023-5716002. Advertenties kunnen zonder opgave van redenen geweigerd worden. **PREPRESS EN DRUK:** Nederlands Drukkerij Bedrijf, Zoeterwoude. **DISTRIBUTIE NEDERLAND:** BetaPress, Gilze. **DISTRIBUTIE BELGIË:** ImaPress.

CD-i Magazine is een uitgave van het Haarlems Uitgeef Bedrijf B.V. Zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever mag niets uit deze uitgave op enigerlei wijze worden overgenomen.

INHOUD KORT

BRIEVEN
pagina 6

PRIJSVRAGEN
pagina 9

DE BALIE
pagina 10

NIEUWS
pagina 12

MEDISCHE ENCYCLOPEDIË
pagina 14

DVD, DEEL 3
pagina 18

MYST
pagina 22

COSMOPOLITAN
pagina 27

ATLANTIS
pagina 28

LAST BOUNTY HUNTER
pagina 30

VERWACHTE GAMES
pagina 32

**UNCOVERED: FEATURING
TATJANA**
pagina 35

SECRET MISSION SPIONNENGIDS
pagina 36

TIPS & TRUCS
pagina 38

KINDERSPEL
pagina 44

LEGENDS OP POP
pagina 48

THE WHO
pagina 51

ROCK REVOLUTIONS
pagina 52

ALS JE BEGRIJPT WAT IK BEDOEL
pagina 54

MORTAL KOMBAT
pagina 58

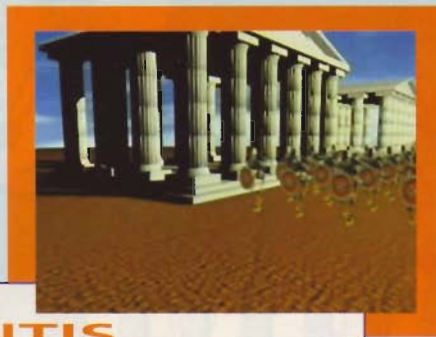
FILMPJE!
pagina 60

MILK MONEY
pagina 61

INTERNET
pagina 62

PROFESSIEEEL
pagina 68

INDEX CD-I MAGAZINE 1996
pagina 72

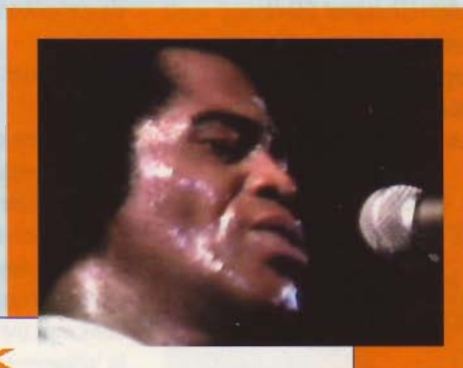

28 ATLANTIS

Het was een virtueel vakantieoord waarin je grootste verlangens waarheid werden, maar nu is het een hel vol levensgevaarlijke gemuteerde wezens. Jij moet Atlantis, The Last Resort zuiveren van het gespuis. 'Doom goes under water' en dat betekent dat je alle wapens nodig hebt om het er levend vanaf te brengen.

30 LAST BOUNTY HUNTER

"I've got a bullet with your name on it. How do you spell...stupid?" Dat liet onze hoofdredacteur zich natuurlijk niet zeggen en met de colt op z'n heup en de hand op de kolf startte hij de CD-i-speler. Intussen is zijn toestand gestabiliseerd en volgende week mag hij van het infuus af.

48 MUZIEK

Gabber, Grunge, Techno of Easy Tune? Allemaal prima, maar wij gaan deze maand terug naar de basis. Want laten we eerlijk zijn: wat hadden we gemoeten zonder James, Jerry Lee, Janis, Elvis, Jimi, John en Mick? En waar waren we geweest zonder Bob, Elton, Jim, B.B., Otis, Marianne, Tina, Joe, Pete en Agnetha?

54 ALS JE BEGRIJPT WAT IK BEDOEL

"Jonge vriend, als je eens wist wat een Heer van stand allemaal niet te verduren kan krijgen. Maar ik kon dat arme ventje toch niet aan zijn lot overlaten, als je begrijpt wat ik bedoel. Zwelbast of niet, hij had een vaderfiguur nodig. En wie is een betere opvoeder dan een Heer van stand?"

brieven

Face-lift

Vanmorgen heb ik uw dikkere en vernieuwde CD-i Magazine ontvangen. Mag ik u heel hartelijk feliciteren met deze fantastische face-lift! CD-i Magazine was al mijn lijfblad, maar nu is het dat meer dan ooit.

Hoewel ik met smart wacht op een volwaardige voetbal CD-i, een betaalbare talencursus en de Walt Disney klasiekers, zie ik met veel genoegen dat CD-i heel erg aan de weg timmert met educatieve programma's en mooie naslagwerken. Nu weer met die fantastische Medische Encyclopedie, waardoor ik niet meer van mijn CD-i-speler ben weg te slaan. Ik hoop dat deze markt nog uitgebreid wordt en groter gaat groeien, want ik denk dat juist op dit vlak er zo ontzettend veel mogelijk is met CD-i!

Aan het eind van deze brief wil ik alleen nog maar zeggen, ga zo door met uw fantastische magazine, blijf u ontwikkelen en groter groeien, want u doet er heel veel mensen een groot plezier mee. Ik ben blij met u!

Mevrouw I.C.H. van Hemert, Gouda

Bloos!

Verpaupering

Ongeveer twee jaar geleden heb ik een CD-i-speler aangeschaft en besloten een abonnement op uw magazine te nemen, omdat ik op de hoogte wilde blijven van de ontwikkelingen met betrekking tot CD-i. Tot nu toe was ik over het algemeen zeer tevreden over het magazine, maar het laatste half jaar heb ik gaandeweg een kentering waargenomen. Wat mij namelijk is opgevallen dat u steeds meer artikelen over CD-ROM behandelt.

Tot nu toe betrof het onderwerpen die zowel op CD-i als CD-ROM verschenen, maar bij uw 'vernieuwde' novem-bernummer viel mijn mond letterlijk open van verbazing.

- U vermeldt dat uw magazine dikker is geworden en wel tot 76 pagina's! Het magazine is echter maar 74 pagina's dik, of moet ik de kaft ook meetellen?

- Goed 74 pagina's dus, oftewel 6 pagina's meer dan normaal. Wat scherts mijn verbazing echter als van deze 6 extra pagina's er 4 worden verspild aan besprekingen en reclame van CD-ROM!

- En dan het absolute toppunt, of moet ik zeggen dieptepunt. Op pagina 70 een advertentie van de door Philips uitgebrachte Medische Encyclopedie met in koeienletters op PC CD-ROM! Het feit dat de Encyclopedie ook uitgegeven is op CD-i wordt in het hele magazine niet eens vermeld.

Al met al komt het erop neer dat het CD-i Magazine aan het veranderen is in het CD-ROM Magazine. Gaarne zou ik u willen oproepen af te zien van dit voornemen, want hiermee verraad u uw eigen abonnees, uw eigen CD-i Magazine en het medium CD-i in het algemeen.

Ik hoop dat u in ieder geval uw lezers nog serieus neemt en naar aanleiding van mijn brief actie onderneemt tegen de aangekondigde verpaupering van CD-i Magazine.

Dhr. D. Boer, Schiedam

Wij nemen onze lezers zeker serieus. Zeer serieus zelfs, want wij maken ons blad immers voor die lezers! En juist van onze lezers horen we dat ze naast CD-i en Video CD ook interesse hebben voor andere media. Dit neemt echter niet weg dat CD-i en Video CD ruimschoots de hoofdmoot van ons blad blijven uitmaken. Wij zijn het dan ook niet eens met uw kritiek.

In 'uitgeversjargon' (om maar eens een kreet te gebruiken) is het inderdaad gewoonte om de cover mee te rekenen bij het tellen van de pagina's. We rekenen nu even met u mee. Als je de cover niet meetelt kom je inderdaad op 74 pagina's, maar dat zijn er nog altijd 8 meer dan normaal! Van deze 8 pagina's zijn er 2 besteed aan een CD-ROM en 2 aan DVD (een platform waar we in de nabije toekomst niet meer omheen kunnen). Dan houdt je dus nog 4 extra pagina's met CD-i en Video CD over. Dat lijkt ons toch geen verpaupering?!

Wat betreft de CD-ROM advertentie voor de Medische Encyclopedie heeft u natuurlijk gelijk, maar dat is een keuze van de adverteerder die de advertentie aanlevert. In CD-i Magazine nummer 10 stonden 2 pagina's over de Medische Encyclopedie op CD-i (plus een aankondiging op de Gold Club Pagina) en in dit nummer hebben we een preview van maar liefst 4 pagina's. Dus mag bekend verondersteld worden dat dit naslagwerk op CD-i én CD-ROM verkrijgbaar is.

Wij begrijpen natuurlijk dat de verbreding van de invalshoek van CD-i Magazine voor- en tegenstanders heeft, en dat er ook een groep lezers is die er misschien een beetje zenuwachtig van wordt. Maar een magazine van 76 of 74 pagina's met 2 pagina's CD-ROM en 2 pagina's DVD kun je toch met geen mogelijkheid een CD-ROM Magazine noemen! Daarvan zijn er inderdaad ruim voldoende, dus wees niet bang dat we de lezers, ons blad of het medium CD-i in de kou laten staan. Daarvoor vinden wij CD-i een veel te mooi medium dat nog een heleboel in petto heeft.

We hopen dat we uw vragen voldoende hebben beantwoord en u volop van het blad kunt blijven genieten. Dat blijft immers ons doel!

James Bond

Ik ben een tevreden lezer van jullie blad. Proficiat met jullie nieuwe layout. In elke lijst met verkrijgbare Video CD's staat steeds de titel

Octopussy van James Bond. Ik kan deze nergens vinden. Weet u hoe dit komt en waar ik deze eventueel kan aanschaffen?

Philippe Mertens

Als fan van James Bond films ben ik al deze films op Video CD gaan verzamelen. Helaas ontbreken er nog 7 titels: Never Say Never Again, The Living Daylights, Licence To Kill, The Spy Who Loved Me, On Her Majesty's Secret Service, The Man With The Golden Gun en Goldeneye. Staan deze films al op Video CD? En zo niet, is het dan al bekend wanneer ze wel uitkomen.

M.A. de Rijke, Rotterdam

Octopussy is inderdaad verkrijgbaar op Video CD. Waarom jij 'm nergens kunt vinden begrijpen wij ook niet goed. Je kunt het best even proberen bij de Philips Consumentenlijn (06-8406) en onze ervaring is dat ze bij Smart Disc is Scheveningen zo'n beetje alles hebben wat er op CD-i en Video CD verkrijgbaar is. Helaas zijn de 7

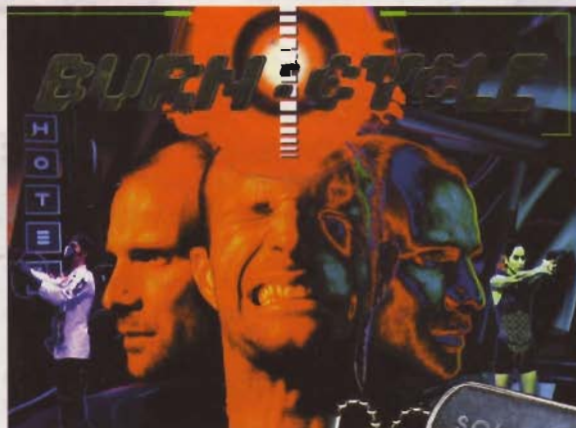
andere titels nog niet op Video CD gezet. Wanneer wel? We hebben geen idee, maar hopen met je dat het snel zal gebeuren.

Catalogus

Bestaat er een catalogus met uitgegeven Video CD titels? Ik vroeg me af of Labyrinth met onder andere David Bowie op Video CD verkrijgbaar is.

John Koch

Voor zover wij weten is Labyrinth niet verkrijgbaar op Video CD. Wij zijn hem in ieder geval nog niet tegengekomen. Wat betreft die catalogus ben je vast vorige maand tevreden gesteld met ons complete Video CD overzicht. Ruim 500 titels op een rijtje, dus keus genoeg!

Microcosm?

Nog voor het Nederlandse CD-i Magazine uitkwam las ik steeds in het Engelse CD-i Magazine dat het spel Microcosm uit zou komen. Wanneer komt

dat (volgens mij) gave spel nou eindelijk eens uit. Of is het niet doorgegaan of alleen in Engeland verkrijgbaar. En hoe kom ik er dan aan?

Qua grafische presentatie lijkt hij mij nog beter dan Burn:Cycle, dat ik ook gigantisch goed vind. Kunnen jullie mij hierover terugmailen? Verder kan ik alleen nog zeggen ga zo door....

Vasco Dangeli

Beter nog, we antwoorden in CD-i Magazine zelf! Helaas hebben we geen goed nieuws voor je. Zoals je al vreesde is Microcosm inderdaad niet doorgegaan. Wat Burn:Cycle betreft ben ik het helemaal met je eens. Ik ben helemaal geen held met spellen, maar sinds kort zit het levensgevaarlijke virus ook in mijn hoofd. Het mag dan een van de oudste CD-i-spellen zijn, het blijft een van de beste.

Prachtige CD-i's

De oudere uitgaven van CD-i Magazine doorbladerend laait de oude liefde weer op. Ik verwacht nog veel van dit medium. Ik wil de mensen die verantwoordelijk zijn voor het uitbrengen van prachtige CD-i-titels dan ook bedanken. Speciale games met mooie graphics en muziek die de fantasie in werking doet treden en waar je van gaat genieten. Als dat dat ook door een goed blad 'begeleid' wordt dan groeit de waardering en zou ik dit tot ver in de toekomst bevestigd

willen zien. Met smaakvolle adventures is bewezen wat er op CD-i mogelijk is en graag zou ik dan ook nog een mooie voetbalsimulator op CD-i zien verschijnen. Alvast bedankt en we zullen CD-i Magazine blijven volgen. Kritisch maar met lol.

Frans Knipmeijer, Capelle aan de IJssel

Het is goed om te horen dat je tevreden bent met ons blad en CD-i in het algemeen. Wat ons betreft ziet de toekomst er zonnig uit!

CD Online

Beste mensen. Ik heb al verschillende keren geprobeerd een e-mail te sturen naar CD Online, want ik wilde hun wat vragen over het Internet-pakket, maar al mijn pogingen waren tevergeefs. Ik denk dat er iets mis is met hun e-mail adres. Kunnen jullie mij dan het goede e-mail adres mailen.

Vasco Dangeli

Op het adres <http://www.cd-online.nl/> vind je de homepage van CD Online. Hier kun je antwoord vinden op vele vragen en ontdek je leuke plekken op het World Wide Web. Ook kun CD Online met een button op deze pagina een mailtje sturen met vragen of opmerkingen. Het adres is feedback@cd-online.nl en alle reacties zijn welkom.

De redactie ontvangt veel lezersbrieven met vragen, opmerkingen, complimenten en, af en toe, gezonde kritiek. Daar zijn wij blij mee. Door die hoeveelheid is het helaas niet mogelijk alle brieven te publiceren. Onze games-redactie geeft, aan de hand van lezersbrieven, in de rubriek Tips & Trucs antwoorden op veelgestelde vragen. Vragen of opmerkingen over de abonnementen kunnen gesteld worden aan de abonnementenregistratie; adres en telefoonnummer zijn voorin het blad te vinden.

De redactie behoudt zich het recht voor brieven te selecteren en te redigeren. Blijf schrijven!

Prijsvraag en kleurplaat!

The Net en Johnny Mnemonic

Omdat we vorige maand wat later in de winkel lagen, laten we de prijsvraag nog even doorlopen. Om het geheugen nog even op te frissen: wij verloten onder de inzenders twee koopvideo's van de films *The Net* met Sandra Bullock en *Johnny Mnemonic* met Keanu Reeves en een aantal postpakketten van deze kaskrakers.

De vragen waren:

- 1: In welke kaskraker speelden Sandra Bullock en Keanu Reeves samen?
- 2: Hoeveel uur had Burn:Cycle datadief Sol Cutter om het virus in zijn hoofd onschadelijk te maken?

Schijf de antwoorden op een kaart of brief (onder vermelding van 'Prijsvraag CD-i Magazine') en stuur deze voldoende gefrankeerd naar: Redactie CD-i Magazine, postbus 3389, 2001 DJ in Haarlem.

Kleurplaat!

Met de kerstdagen zetten we deze maand de kinderen in het zonnetje. Niet alleen bevat dit CD-i Magazine weer een leuke kleurplaat van de creatieve hand van Joachim Mahn, er zijn ook weer prachtige prijzen te winnen. Meedoen dus! Willen er meer mensen binnen een gezin meedoen, dan kun je de kleurplaat natuurlijk kopiëren!

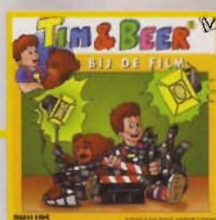
Wat kun je winnen?

Valkieser Publishing stelt als hoofdprijs een Tim en Beer pakket ter beschikking. Dit bestaat uit de CD-i Tim en Beer bij de Film, een T-shirt van dit populaire duo en een speldeje. Voor de tien 'runners up' zijn er vijf Video CD's van Ben Sombogaart's Award winnende film de *Tasjesdief* (vanaf 6 jaar) en vijf exemplaren van de Video CD *Het Allermooiste Ei* (vanaf 3 jaar). Vergeet dus op je kleurplaat niet te vermelden welke van de twee titels je zou willen winnen als jouw kleurplaat tot de prijswinnaars behoort.

Wat moet je doen?

Allereerst natuurlijk de kleurplaat zo mooi mogelijk inkleuren als je kunt. Schijf er op of je *De Tasjesdief* of *Het Allermooiste Ei* zou willen winnen. Vouw hem vervolgens op de stippelijntjes op elkaar en plak de randen met plakband vast (niet nieten dus!). Doe er een postzegel op en gooi 'm in de brievenbus. Je kunt de kleurplaat naar ons opsturen tot vrijdag 31 januari 1997. Succes!

In deze nieuwe rubriek hebben wij de lezersservice ondergebracht. Afgezien van een fris logo, willen we deze pagina's ook opfleuren met leuke aanbiedingen. Sommige aanbiedingen zijn eenmalig, andere zijn er slechts in een beperkte oplage.

Een abonnement

CD-i Magazine verschijnt 11 keer per jaar. Een jaarabonnement kost f 69,95/1.399 Bfr. Een jaarabonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij je het abonnement uiterlijk twee maanden voor vervaldatum opzegt.

Elke maand boordevol tips & trucs, games, films, muziek, special interest en nieuwtjes. Wil je op de hoogte blijven van CD-i, Video CD, Internet, CD-ROM en DVD, wordt dan abonnee.

Deze aanbieding geldt tot 24 januari 1996

Welkomstgeschenk

De in het vorige nummer aangekondigde actie voor nieuwe abonnees gaat voorlopig nog even door. Wie zich vóór 24 januari 1997 aanmeldt als abonnee van CD-i Magazine, kan als welkomstgeschenk kiezen uit 2 verschillende titels. Het spannende actie-spel *Mad Dog McCree I* (winkelwaarde f 129,95/2.699 Bfr.!) of het betrouwbare naslagwerk *Dit was 1995* (winkelwaarde f 79,95/1.799 Bfr.!) en dat tegen de huidige abonnementsprijs van f 69,95/1.399 Bfr. Gebruik de bon in dit blad of stuur een kaartje naar:

Haarlems Uitgeef Bedrijf
Abonnementenregistratie CD-i Magazine
Postbus 3389
2001 DJ Haarlem
Telefoon: 023-5364401

Nabestellen

CD-i Magazine bestaat ruim twee jaar. Heb je in de tussentijd een nummer gemist of wil je je verzameling CD-i Magazines compleet maken, dan kun je oude nummers nabestellen. Op dit moment zijn alle oude CD-i Magazines nog voorradig. De prijs is f 8,95/179 Bfr. per stuk. Een complete jaargang (11 nummers) kost f 59,95/1.199 Bfr. De porto- en verzendkosten zijn f 5,-/120 Bfr. per exemplaar. Voor drie of exemplaren zijn de kosten f 12,50/300 Bfr. per zending. Een briefje met volledig ingevulde girobetaalkaart of eurocheque kun je sturen naar:

Haarlems Uitgeef Bedrijf
Nabestellingen CD-i Magazine
Postbus 3389
2001 DJ Haarlem
Telefoon: 023-5364401

Redactie

De redactie van CD-i Magazine is benieuwd wat onze lezers vinden van het blad. Als je vragen of opmerkingen hebt, kun je contact opnemen met de redactie. Doe dit liefst schriftelijk:

Haarlems Uitgeef Bedrijf
Redactie CD-i Magazine
Postbus 3389
2001 DJ Haarlem
Email: cdi@hub.nl

Aanbiedingen

Niet zonder trots kunnen we u vertellen dat wij de hand op een drietal zeer exclusieve discs hebben weten te leggen. Deze kunt u nu bestellen met de speciale bon elders in dit blad.

Fish TV

Deze Video CD verandert je televisie in een aquarium, en niet zomaar een aquarium. Op deze Video CD zijn de beroemde en inmiddels verdwenen aquaria uit Artis voor het nageslacht vastgelegd. Verschillende bijzondere vissen zwemmen de hele dag door uw TV, uiteraard met rustgevende aquarium-geluiden. Uw bezoek weet niet wat het ziet als u deze Video CD afspeelt. *Fish TV* van Living Screens is niet in de winkel te koop en alleen via CD-i Magazine te bestellen.

Prijs f 24,95/499 Bfr. (exclusief f 5,-/120 Bfr. porto- en verzendkosten).

f 24,95 / Bfr. 499

Hoeft niet gevoederd te worden

De Amsterdamse Effectenbeurs Interactief

In samenwerking met BeursMedia biedt het HUB de abonnees van CD-i Magazine voor een speciale prijs de CD-i *De Amsterdamse Effectenbeurs Interactief* aan. Deze gedegen interactieve inleiding voor aspirant beleggers hebben wij besproken in het CD-i Magazine van september 1996.

Prijs f 49,95/999 Bfr. (exclusief f 5,-/120 Bfr. porto- en verzendkosten).

f 49,95 / Bfr. 999

NOB - The Art of Performing

In samenwerking met het NOB biedt het HUB de abonnees van CD-i Magazine de CD-i *NOB - The Art of Performing* aan. Deze nederlandstalige interactieve schijf biedt een zeer uitgebreid kijkje in de keuken van onze nationale omroep. We duiken achter de schermen van het journaal en zien wat er wel niet komt kijken bij het maken van tv-series en speelfilms. Termen en begrippen worden door de medewerkers zelf uitgelegd. Deze schijf hebben wij besproken in de rubriek *Bedrijf op Schijf* (CD-i Magazine oktober 1996).

Prijs f 19,95/399 Bfr. (exclusief f 5,-/120 Bfr. porto- en verzendkosten).

f 19,95 / Bfr. 399

Een kijkje achter het TV-scherm

Bestellen

Bestellen kan op een aantal manieren. Geef aan op de bon welke betalingswijze u wenst te gebruiken. Let op dat u alle gegevens invult, dan krijgt u snel uw bestelling thuisgestuurd. Als u meer dan 1 (maar niet meer dan 8 in totaal) schijven besteld, betaalt u slechts eenmaal de porto- en verzendkosten van f 5,-/120 Bfr.

Haarlems Uitgeef Bedrijf
Aanbiedingen CD-i Magazine
Postbus 3389
2001 DJ Haarlem
Telefoon: 023-5364401

BiosDisk

De zesde editie van de BiosDisk ligt nu in de winkels, waarmee uitgever Cine View Publishing haar 'debuutjaar' met dit filmtijdschrift op Video CD volmaakt.

Zoals altijd worden 15 nieuwe bioscoopfilms onder de loep genomen, in dit geval de releases van December en Januari. Op BiosDisk nummer 6 gaat het om *Courage Under Fire* (met Denzel Washington en Meg Ryan), *Secrets & Lies*, *The Preacher's Wife* (met Whitney Houston), *Evita* (met Madonna's soundtrack *You Must Love Me*), *Ransom* (met Mel Gibson), *That Thing You Do* (met Tom Hanks) en *De Avonturen van Pinokkio*. Tevens zien we Geena Davis (*Thelma & Louise*) in de actiefilm *The Long Kiss Goodnight*, Arnold Schwarzenegger in de kerstfilm *Jingle All The Way*

en zijn Bette Midler, Diana Keaton en Goldie Hawn op wraak uit in *The First Wives Club*. Anthony Hopkins zet in *Surviving Picasso* weer een ijzersterke karakterrol neer, terwijl *Daylight* (Special) een echte Sylvester Stallone-productie is. Ook zijn er specials van *The Associate* (een komedie met

Whoopi Goldberg), *Four Rooms* (met bemoeienis van Quentin Tarantino) en de actiefilm *Fled*. De muziekclips zijn deze maand van Madonna, T-Boz, East 17 & Gabrielle, Arnhemsgewijs en Tara.

Christmas Country

Op de redactie kregen we de afgelopen maand een flink aantal telefoontjes binnen naar aanleiding van de advertentie over het CD-i platformspel Christmas Country. Om onze telefoniste te ontlasten vertellen we het nog één keer: bij het bestellen van deze CD-i is het belangrijk om naam, adres én postcode in te vullen! De mensen die dit vergeten zijn en het spel dus nog niet huisgestuurd hebben gekregen, kunnen contact opnemen met Creative Media: 010-4562899.

Film Festival

Om er een keer lekker vroeg bij te zijn, kondigen we nu al aan dat van 29 januari tot en met 9 februari 1997 het International Film Festival Rotterdam weer van start gaat. Op het voorlopige lijstje van films die in première gaan, vonden we naast Amerikaanse, Engelse, Nederlandse, Italiaanse, Franse en Japanse producties ook films uit iets minder voor de hand liggende landen. Met werk uit onder andere Georgië, Nieuw Zeeland, Iran, Argentinië, Rusland,

CD-i Top 10

december 1996

- 1 Philips Interactieve Encyclopedie
- 2 Arcade Classics
- 3 Secret Mission
- 4 Drug Wars
- 5 Lucky Luke
- 6 Crime Patrol
- 7 Ik, Mik, Letterland
- 8 Kingdom II - Shadoan
- 9 Pac Panic
- 10 Mad Dog Mc Cree 2

CD-i TIPS

december 1996

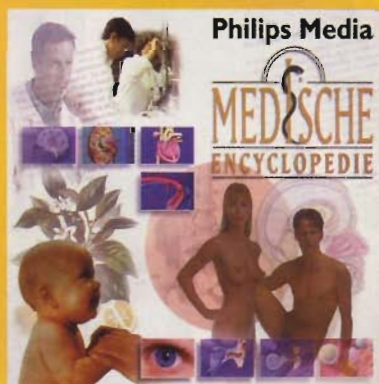
- 1 Myst
- 2 Uncover: Featuring Tatjana
- 3 The Last Bounty Hunter
- 4 Cosmopolitan Tonetics
- 5 Braindead 13

Tsjechië, Indonesië, Algerije en Lithuanië(!) wordt het met recht een internationaal festival. Op Internet is op www.iffrotterdam.nl informatie te vinden over het International Film Festival Rotterdam.

Medische Encyclopedie en CD Online

Philips Media sluit het jaar feestelijk af. Niet alleen met de zeer succesvolle introductie van de Medische Encyclopedie en de binnenkort te verschijnen nieuwe CD Online Disc en nieuwe tarieven. Maar ook met een exclusieve Demodisc met de 'titels van de toekomst' en nog beter voor u: grote kortingen op vele CD-i's en Video CD's.

Medische Encyclopedie

Kort na de introductie van de Philips Media Interactieve Encyclopedie kan al worden gesproken van een succes. En dat is niet zo vreemd als je bedenkt dat deze CD-i is gebaseerd op de standaardwerken op medisch gebied. Door de gebruikersvriendelijke menustructuur en de tienduizenden links bladert u efficiënt en plezierig door de enorme hoeveelheid informatie en gegevensbestanden. Dit interactieve medische naslagwerk wordt ondersteund door meer dan 1500 foto's, scans en illustraties, 40 videofragmenten, 25 fotoreportages, gedetailleerde scrolling illustraties, microscopische opnames en uitspraken van medische termen. Heeft u hem nog niet? Kijk dan op de Demo Disc die u in de brievenbus heeft gehad!

Feestelijke kortingen

CD Online

De nieuwe CD Online Disc is beter, sneller en mooier geworden. Bovendien ontvangt u hem helemaal gratis als u nu profiteert van de nieuwe en goedkopere CD Online tarieven. Op Internet valt steeds meer te beleven en surfen over het World Wide Web kan nog beter met het CD-i Internet Pakket. Met het toetsenbord (de KeyControl) wordt het ook nog eens kinderlijk eenvoudig lange berichten via e-mail te verzenden. Meer dan ooit geldt dus: Zet 'm op Internet, met het CD-i Internet Pakket! Op de Demo Disc vindt u nog veel meer informatie.

Demo Disc

Op deze exclusieve demonstratiedisc vindt u naast de Medische Encyclopedie en de CD Online Disc ook informatie over pas verschenen titels als Myst, Shadoan en Lucky Luke en titels die begin volgend jaar zullen verschijnen, zoals The Last Bounty Hunter, Atlantis, Braindead 13, Creature Shock, Zenith en The Lost Ride. Geniet mee en verheug u op wat er op CD-i-gebied allemaal nog te wachten staat.

Korting!

Als verrassing geeft Philips Media tot 15 januari kortingen van 10 tot 100 gulden op vele fantastische CD-i's en Video CD's. Wines of France, Body Contour, Dragon's Lair II, Christmas Crisis, Dimo's Quest, Tim en Beer, Mr. Bean, De Zwarte Hengst, Beverly Hills Cop 3, Daens, André Rieu en Rene Froger zijn slechts enkele titels die u nu voordelig in huis kunt halen. Het vel met de kortingsbonnen heeft u reeds in de brievenbus gehad. Profiteer nu!

Voor meer informatie kunt u bellen met de Philips

Consumentenlijn: 06-8406 (20 cent per minuut)

Philipscdi.com

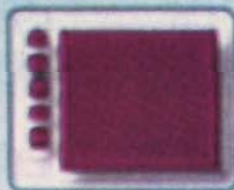
BEGIN

A TOT Z

MENS

MEDGEZ

KLACHT

PRINT

MEMO+

MEMO-

HELP

TERUG

De medische wereld krijgt meer en meer te maken met een grotere sociale bewustwording rond ziektes en genezing. Steeds meer mensen grijpen, voordat ze een dokter bezoeken, naar een medische encyclopedie, of hebben zelf wat middeltjes in huis. Niet dat het beroep arts overbodig gaat worden, integendeel, maar de mens kan ook een heleboel zelf. Als gloednieuwe

hulp daarbij heeft Philips Media sinds kort de zeer uitgebreide, volledig Nederlandstalige, *Medische Encyclopedie* in de winkel liggen. Geen boekwerk van twee kilo, maar een klein zilveren schijfje.

Rom Helweg

Bewust omgaan met je lichaam

Wat betreft artsbezoek zijn mensen grofweg onder te verdelen in twee groepen. Mensen die alleen in uiterste nood een arts raadplegen en mensen die dat nogal snel doen. Dat is natuurlijk afhankelijk van een aantal factoren. Hoe goed is de relatie met een arts? Hoe hoog is de pijngrens? En, misschien wel de belangrijkste: wat weet iemand van zijn eigen lichaam en de aandoeningen die kunnen optreden? Als het nou nog zo was dat mensen vanuit die onwetendheid sneller naar de dokter zouden gaan, maar nee.

Onwetendheid

Wanneer iemand een pijntje heeft, maar niet weet waar het vandaan komt, is diegene al gauw geneigd te denken dat het wel over gaat. Zo ken ik iemand die liever pas aan het einde van zijn ziekte hoort dat het iets heel ergs is, dan dat hij nu naar de dokter gaat. Geloof me, het is echt waar. Het komt niet in hem op dat de aandoening misschien te genezen is, maar dat terzijde. Zo zijn er vele mensen die uit onwetendheid het artsbezoek veel te lang uitstellen.

Oorzaak in plaats van symptoom

Anderzijds zijn er ook mensen die maar al te goed weten wat er aan de hand is. Zij weten precies wat ze moeten doen om de symptomen, zoals pijn of misselijkheid, te onderdrukken. Het aardige is echter, dat de medische wetenschap zich steeds meer concentreert op het aanpakken van de oorzaak van de aandoening, dan het bestrijden van de symptomen. Sterker nog, steeds vaker komt men tot de conclusie dat de aandoening op zich al een symptoom is van een dieper liggende oorzaak.

Welhaast perfecte handleiding

Voor al deze mensen is er nu de welhaast perfecte handleiding om wat meer kennis te vergaren over het menselijk lichaam, en de last die dat af en toe met zich meebrengt. De *Medische Encyclopedie* van Philips Media dus. Dat klinkt misschien een beetje hoogdravend, maar na twee dagen 'surfen' over de CD-i kom ik tot geen andere conclusie. Niet dat ik nu zelf doktertje kan gaan spelen, maar de kennis die ik al had, valt weer even lekker op zijn plaats.

Leuker dan de bijsluiter

De CD-i is ook vooral niet bedoeld om de functie van de arts te vervangen. Integendeel zelfs. Hoewel er een groot deel van de disc is gereserveerd voor zelfmedicatie, is de CD-i voornamelijk bedoeld om mensen zich meer bewust te maken van hun lichaam, en daarmee bewuster naar de arts te gaan. En wanneer je dan bij de arts bent geweest, kun je nog eens nakijken wat hij of zij daar nu eigenlijk mee bedoelde, of wat voor medicijnen je hebt voorgeschreven gekregen. Er is een zeer uitgebreide lijst met de meest gebruikte medicijnen, waarbij ook de bijwerkingen vermeld staan. Immers, het is leuker om naast de bijsluiter van het medicijn ook extra informatie op de beeldbuis te hebben.

De Medische- en Gezondheids Encyclopedie

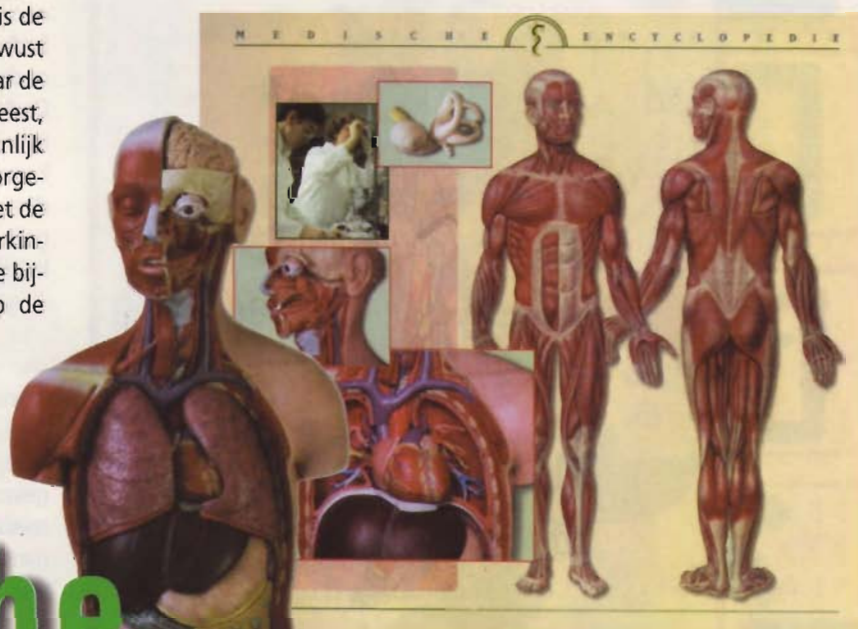
Bij het aanzetten van de CD-i komen we na een korte intro bij het openingsscherm terecht. Daarin hebben we vier keuzen die makkelijk aan te klikken zijn. Allereerst natuurlijk de kern van de CD-i, De Medische- en Gezondheids Encyclopedie, waarin we vijf hoofdstukken vinden.

Drugs

Menswording gaat over de voortplanting, zwangerschap, en groei.

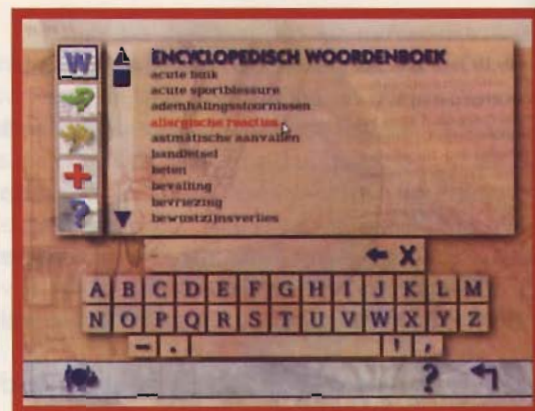
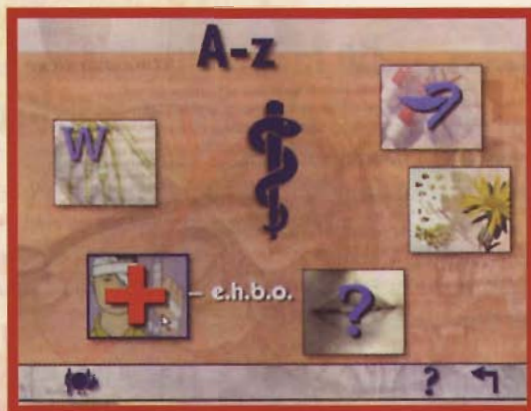
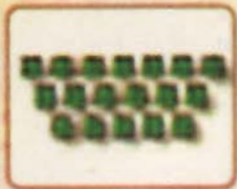
Het hoofdstukje *Ziekte en Genezing* behandelt de voornaamste vormen van aandoeningen in aparte hoofdstukjes. Die kunnen variëren van het Hart tot de Botten, en van het spijsverteringssysteem tot de bloedcirculatie. Het hoofdstukje *gezondheidsrisico's* geeft de gebruiker een mooi inzicht in de gevaren die deze maatschappij met zich meebrengt.

Niet in de laatste plaats speelt hier natuurlijk het gebruik van drugs, waarvan op niet mis te verstane wijze de gevaren in beeld gebracht worden. Het is opvallend dat er niet betuttelend gedaan wordt. Iedereen weet dat het gevaarlijk is om je te wagen aan een bezoekje in de schijnwereld van drugs. Maar wat doet dat eigenlijk met je lichaam? Is Ecstasy wel zo gevaarlijk en is Alcohol wel zo onschuldig? Wat is het verschil tussen een geestelijke verslaving en een lichamelijke? Wat voor ontwenningverschijnselen kun je verwachten? Wat zijn de gevolgen van druggebruik tijdens zwangerschap? Allemaal vragen waarop heldere antwoorden gegeven worden.

Medische Encyclopedie

MENS

MEDGEZ

KLACHT

PRINT

Gezond?

Het logische vervolg op dit hoofdstukje is natuurlijk *Gezond zijn en blijven*, waarin we allereerst op een probleem stuiten. Wat is gezond? Is het niet zo, dat we voor onszelf al een bepaalde marge hebben ingebouwd, waarin we ons gezond noemen? Het is natuurlijk niet altijd zo dat als we niet ziek zijn, we optimaal functioneren. Ik ben zelf bijvoorbeeld erg benieuwd hoe het zou voelen wanneer al mijn organen werkelijk optimaal zouden functioneren. In het hoofdstukje *Mens en dokter* komen we vervolgens terecht op hetgeen ik in het begin van dit artikel heb beschreven.

Het menselijk lichaam

In dit hoofdstuk vinden we beschrijvingen. Als een soort atlas kunnen we dit hoofdstuk gebruiken om de weg te vinden in de meest gecompliceerde chemische fabriek die ooit is uitgevonden: ons eigen lichaam. Ik moet zeggen, dat ik zelden zo'n gedetailleerde hoeveelheid afbeeldingen heb gezien als hier. Natuurlijk weet ik ook wel dat het voedsel dat ik tot me neem door de mond naar binnengaat en er ergens anders weer uitkomt, maar het is toch prettig om weer eens even te weten wat er dan onderweg gebeurt.

De functie van wetenschap is over het algemeen om eerst kennis te vergaren, voordat een eventuele problematiek kan worden aangepakt. Voordat er iets gedaan kan worden moet de materie eerst beschreven worden. Dat gebeurt in dit hoofdstuk. De teksten zijn voor iedereen te begrijpen en worden duidelijk verteld en beschreven.

A tot Z

Wanneer je in het hoofdmenu op de afdeling van A tot Z klikt, krijg je de keuze uit vijf alfabetische lijsten waarin je alles kunt vinden wat je wilt weten. Om een voorbeeld te geven: het encyclopedisch woordenboek bevat 14.000 medische termen met een duidelijke uitleg. In het vakje medicijnen vind je maar liefst 775 vaak gebruikte medicijnen, 775 zelfmedicatiemiddelen, 100 situaties met hun oplossingen onder het vakje EHBO en 900 veel gestelde vragen en antwoorden.

Links

Je kunt wel nagaan dat deze trefwoorden ook te vinden zijn in andere hoofdstukken, maar hier staan ze eventjes alfabetisch op volgorde. Voor degene die wel eens op

Internet heeft gekeken, ziet de vormgeving er niet vreemd meer uit. Telkens wanneer je op een woord klikt dat blauw is aangegeven, krijg je een doorverwijzing (link) naar een ander segment dat met dat woord te maken heeft. Zo hebben de woorden *hand* en *hoofd* allebei een eigen hoofdstuk. Telkens wanneer je in een tekst deze woorden tegenkomt, kun je dus direct door naar dat hoofdstuk. Heel handig en het ziet er ook nog grappig uit in de tekst 'Wanneer er iets ernstigs aan de *hand* is, moet u dat ook het *hoofd* kunnen bieden.'

Algemene klachten

Alsof we nog niet genoeg vingervijzingen hebben gehad, kunnen we ook nog terecht in het hoofdstuk *Algemene klachten*, dat in het hoofdscherm is weergegeven met een vrouwen- en mannenlichaam. Als je een probleem niet kunt vinden in de algemene hoofdstukken of via de vele links op de CD-i, omdat je bijvoorbeeld de naam van de aandoening niet uit je hoofd kent, kun je hier terecht.

Beeldmateriaal

Wanneer we met de cursor over één van de twee lichamen heen gaan, zien we vanzelf de aandoeningen die we op de disc kunnen vinden. Wanneer je bijvoorbeeld last hebt van je maag, klik je op de maag van de man en krijg je allereerst een verhandeling over het spijsverteringssysteem. Vervolgens krijg je allemaal te zien wat er aan het probleem kan worden.

Telkens wanneer er een onderwerp behandeld wordt, kun je in de bovenhoek zien wat er over dat onderwerp aan beeldmateriaal beschikbaar is. Dat kan variëren van een diareportage met gesproken tekst tot een filmpje, en van een foto met tekst tot een tekening. De beeldkwaliteit is van hoog niveau, net als het geluid van het commentaar. Soms is het wel eens lastig wanneer je ergens terecht komt dat je steeds hetzelfde muziekje hoort. Daarom is er schaars omgegaan met muziek. Gelukkig maar, want dat zou het alleen maar overdreven maken.

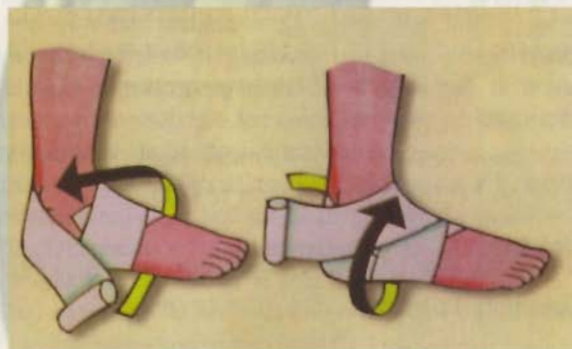
Vormgeving

Om het nog maar eens te benadrukken: ook de vormgeving van de *Medische Encyclopedie* is hoogstaand. Waarschijnlijk omdat de redactie en eindredactie werd gedaan door verschillende internationaal bekende medische encyclopedieën. Je kunt genieten van zeer gedetailleerde plaatjes, tekeningen, diashows en films. Omdat

het allemaal zo scherp in beeld is gebracht, kun je optimaal gebruikmaken van de tools op de CD-i.

Conclusie

De *Medische Encyclopedie* is waarschijnlijk het meest uitgebreide interactieve naslagwerk dat er op medische gebied te vinden is. Er is met recht veel zorg besteed aan de inhoud, de vormgeving, de hanteerbaarheid en zelfs de verpakking mag er zijn. Ik kan me een cartoon herinneren, waarin twee oudjes meewarig naar hun boekenplank kijken en in plaats van een rij boeken een schamele CD-i zien staan. Oké, het is heel wat anders dan een plank vol boeken in de boekenkast, hoe mooi de verpakking ook is, maar de inhoud is er niet minder om. Integendeel. De *Medische Encyclopedie* is met recht een interactief naslagwerk van topklasse.

Medische Encyclopedie

- Ruim 1500 foto's, scans en illustraties
- 250 artikelen
- 40 videofragmenten
- 25 fotoreportages
- Woordenboek met 14.000 ingangen
- Database met 750 geneesmiddelen
- Database met 750 zelfmedicatiemiddelen
- Tabellen met medische statistieken
- Gedetailleerde scrolling illustraties
- Uitspraken van medische termen
- Microscopische opnames
- Tienduizenden links
- Ruim 900 veelgestelde vragen en antwoorden
- EHBO gids met 100 onderwerpen

**Medische
Encyclopedie**
Nederlands
f 199,95
Philips Media

DVD-Update

De vorige maanden hebben wij ruim aandacht besteed aan de opkomst van DVD. In het vorige nummer kwam de video-standaard MPEG-2 aan bod. In dit nummer hebben we nieuws. Wij waren erbij toen in Amerika de eerste DVD-Video-spelers en -software werden geïntroduceerd.

Sybrand Frietema de Vries

Hoe raar is het om te schrijven over een product dat nog niet eens te koop is in Nederland? Dat is raar, normaal gesproken doen we dat in CD-i Magazine ook niet. Besprekingen van schijfjes doen we ook alleen als we zeker weten dat iets te koop is, of binnenkort zal zijn. Er zijn bijvoorbeeld wel spelletjes aangekondigd en na een jaar of wat wachten, blijkt dat het spel toch niet is doorgedaan. Waarom gaan we dan wel mee met de hype van DVD? Omdat DVD door een zo grote hoeveelheid bedrijven wordt ondersteund dat er duidelijk toekomst in zit. De andere reden is voor CD-i-bezitters van belang, omdat op DVD de opvolger is aangekondigd van CD-i. En, laten we eerlijk zijn, wij vinden het spannend.

Hoe ziet DVD eruit?

De prototypes van de DVD-Video-spelers die wij hebben gezien, zien er ook niet veel anders uit dan we gewend zijn van geluids- en video-apparatuur. Een soort kruising tussen een CD-i-speler en video-recorder, zeg maar. Gelikte ontwerpen, een lade voor het schijfje, een paar knoppen op het apparaat zelf, en natuurlijk de onvermijdelijke afstandsbediening. Voor de DVD-schijfjes is er niets nieuws onder de zon. Deze hebben dezelfde look-and-feel als de CD's die wij kennen. Zelfde grootte, zelfde zilveren kleur. De

verpakking is nog een grote vraag. Daar wordt nu druk over gediscussieerd. Een aantal bedrijven heeft leuke ontwerpen laten zien. Maar het is moeilijk om een nieuwe standaard te zetten. Dat bleek ook bij de introductie van CD-i; de eerste CD-i'tjes hadden een iets grotere doos, die iets steviger was en een groter boekje dat er makkelijker uit te nemen was. Toch heeft dat het niet gehaald als standaard, waarschijnlijk omdat de winkeliers niet bereid waren compleet nieuwe, want bredere, schappen te kopen voor iets wat toch op een audio-CD lijkt.

Openkletteren

Hoe moet het er uit zien? Wordt het een gewone CD-box (jewel-box in vaktermen), gaat het in een plastic boek-achtig doosje zoals we die kennen van de verhuur-VHSjes of wordt het Amerikaanse doosje van karton de standaard? We zullen zien, en we hopen dat het een niet breekbaar, milieu- en mens-vriendelijk houdertje wordt. Want dat het anders moet dan met CD's, is duidelijk. Als je het CD-boekje net verkeerd terugwurmt in de geleiders, trek je de volgende keer dat je het er uit haalt, het boekje finaal in stukken. En die lipjes waar de scharnierpunten zitten, gaan ook veel te snel stuk. Zo hebben wij op de redactie een kast vol met half kapotte doosjes die openkletteren als je ze iets te snel nodig hebt.

*Introductie in Amerika
zonder toeters en bellen*

DVD-Video volgend jaar in de winkels

Wat begin november een min of meer feestelijke, wereldwijde introductie van de DVD-Video had moeten worden is uitgelopen op een lokale gebeurtenis in de Verenigde Staten, zonder toeters en bellen. Door hoog opgelopen meningsverschillen tussen fabrikanten en de filmindustrie zal pas ergens in het voorjaar de DVD met een beperkt aantal filmtitels ook in Nederland en België te koop zijn.

Ruud van der Schaft

Eind november was Las Vegas het toneel van 's wereld grootste computerbeurs en Toshiba had deze locatie uitgekozen voor de Amerikaanse introductie van de DVD-Video-speler. Het werd een sobere aangelegenheid want hoewel de apparaten al enkele maanden hoog opgestapeld in de magazijnen staan, zal er door het ontbreken van voldoende DVD-

videofilms daarvan nauwelijks iets verkocht worden. Overigens zullen de twee Toshiba DVD-Video-spelers (SD3006 en de SD2006) pas begin volgend jaar in grote aantallen in de Amerikaanse winkels staan.

Eigenlijk moesten de spelers en enkele tientallen filmtitels al begin oktober te koop zijn. Maar de filmstudio's in Hollywood weigerden de rechten van films voor de productie op DVD-Video vrij te geven. En het heeft natuurlijk geen zin om DVD-Video-spelers op de markt te brengen als er geen software voor te koop is. Dat de filmstudio's dwarsliggen heeft te maken met de angst dat de DVD-Video straks als beeldbron wordt gebruikt voor het op grote schaal maken van illegale kopieën op videoband en de opneembare CD-Recordable.

Copyprotection

De problemen ontstonden de afgelopen zomer toen de DVD-Video al gereed voor massaproductie was maar Hollywood toch nog een betere bescherming tegen illegaal kopiëren verlangde. De fabrikanten stelden onder leiding van Toshiba verschillende manieren voor maar geen van de bedachte methoden vonden de filmstudio's goed genoeg. De fabrikanten brachten daar tegenin dat een al te geperfectioneerde beveiliging, met bijvoorbeeld pincodes zoals Hollywood dat aanvankelijk wilde, de bediening veel te ingewikkeld zou maken.

De fabrikanten willen dat de consument in elk geval voor privégebruik één analoge kopie van een DVD-Videodisc kan maken. Ook de hardware-industrie is wel overtuigd van de noodzaak om onbeperkt digitaal kopiëren te verhinderen. Daarom stelde men voor om het digitaal kopiëren te beperken tot een éénmalige mogelijkheid. Hetzelfde zoals bijvoorbeeld bij het kopiëren van een Audio-CD naar een digitaal DAT-bandje.

De filmindustrie wil echter elke vorm van kopiëren verhinderen, omdat ook analoge kopieën van een dermate

goede kwaliteit zijn dat deze de vergelijking met een VHS-band gemakkelijk kunnen doorstaan. Een dergelijke analoge kopie kan weer als master dienen voor een grote serie illegale kopieën.

Naast deze kopieerblokkering wilde de filmindustrie echter nog meer. Namelijk zelf het tijdstip bepalen waarop in een land de bioscoopfilms op DVD-Video verschijnen. Diezelfde regeling hanteert men ook voor de vertoningen in de theaters, op de televisie en bij het uitbrengen op videoband, Video CD en LaserDisk. Dankzij

deze strakke releaseschema's, realiseert Hollywood een hogere opbrengst uit de films.

Buiten de copyprotectionregeling vallen overigens films die al een TV-vertoning achter de rug hebben.

Regio's

Na lang onderhandelen kwamen de filmstudio's en de fabrikanten overeen dat de wereld in zes regio's wordt opgedeeld, te weten Noord-Amerika, Zuid-Amerika, Europa, Afrika, Azië en China. China is met opzet tot aparte regio gebombardeerd omdat daar tot nu toe de grootste vormen van piraterij plaatsvonden. Door China als één DVD-regio te bestempelen, raakt het land op dit terrein vanzelf geïsoleerd van de rest van de wereld.

Alle DVD-Video-spelers bevatten een chip die de herkomst van een DVD-Videodisc kan herkennen. De ingebouwde chips verschillen per DVD-regio. Een melding verschijnt op het tv-scherm als een DVD-Videodisc uit een andere regio afkomstig is dan de DVD-Video-speler. De disc valt dan niet af te spelen. Uit Amerika meegebrachte DVD-Videodiscs geven dus geen bruikbaar beeld op een in Nederland of België gekochte DVD-Video-speler.

DVD-Video-titels

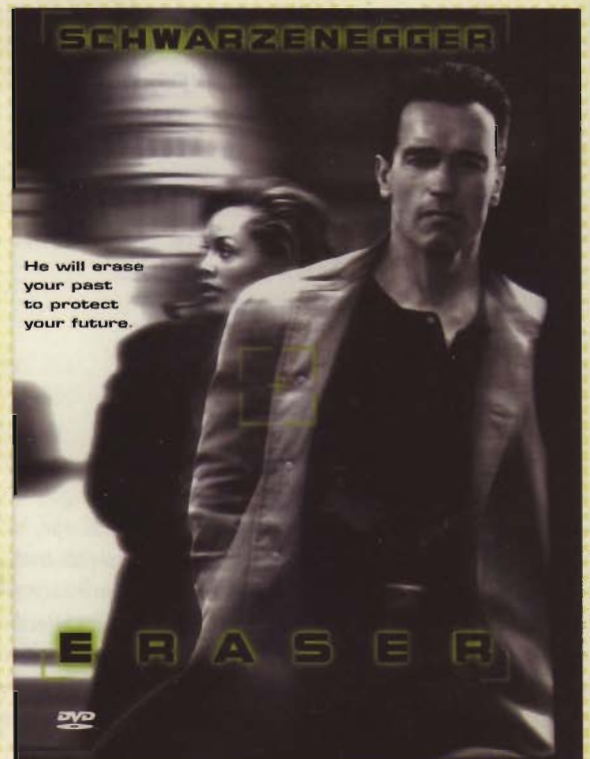
MCA/Universal is de eerste studio die een serie kassuccessen op DVD-Video uitbrengt en Time Warner besloot daar kort voor de commercieel interessante kerstdagen daar alsnog enkele titels aan toe te voegen. Eind december zouden dan onder meer te koop moeten zijn: *Twister*, *Waterworld*, *A Time to Kill*, *Eraser*, *The Assassin*, *Tin Cup*, *The Fugitive*, *Grumpy Old Man*, *Blade Runner*, *Leaving Las Vegas*, *Get Shorty*, etc. Het streven van de studio's is dat tijdens de feestdagen ongeveer 45 titels van MCA/Universal en 20 van Warner Home Video in de Japanse winkels moeten liggen. Geen van de filmstudio's of softwarehuizen zoals Paramount, Warner Home Video, Philips Media, Virgin, MCA, Polygram en Sony Pictures publiceerden (in elk geval tot begin december) een volledig overzicht van de eerste DVD-Video-releases. Warner verwacht dat er in het eerste kwartaal van 1997 van dit bedrijf minimaal 50 titels zijn uitgebracht. MCA denkt aan het dubbele. Time Warner werd de afgelopen maanden sterk door aandeelhouder Toshiba onder druk gezet om tijdig voldoende titels voor DVD vrij te maken. Naar verwachting zullen ook andere filmstudio's nog snel willen profiteren van de kerstaankopen en kort voor de feestdagen alsnog een aantal titels uitbrengen.

Naast bekende succesfilms zal het assortiment in de toekomst ook afleveringen van populaire TV-series, sitcoms en documentaires omvatten. De prijzen van de nu aangekondigde titels liggen rond de dertig dollar (zo'n 50 gulden) per stuk.

Verpakking

Vooralsnog zijn Panasonic en Toshiba de enige fabrikanten die in november in Japan een DVD-Video-speler introduceerden en Toshiba bovendien ook nog in de VS. Akai zegt eind januari de Japanse winkels te gaan bevoorraden en de rest van de wereld moet in april volgen. Hitachi, Panasonic, Philips, Pioneer, Sony en Toshiba verwachten begin volgend jaar per regio spelers uit te brengen. Dat hangt nauw samen met de verkrijgbaarheid van DVD-Video-titels in de betreffende regio. Enkele maanden geleden kondigde Panasonic aan dat in februari Duitsland het eerste Europese land zal zijn waar de DVD-Video geïntroduceerd zal worden.

Philips huldigde overigens altijd het standpunt pas met een speler op de markt te komen als er ook voldoende DVD-titels in de winkels liggen.

Verder komt in onze, kritische ogen de verpakking van de DVD-Video er een beetje schamel van af. De DVD-Video verschijnt in een dun kartonnen doosje met sluitranden van zwarte kunststof. De afmetingen lijken meer op die van een VHS-doois dan op de verpakking van de CD-ROM of CD-i.

De oorzaak hiervan ligt bij de typisch Amerikaanse gewoonte om CD's in de winkel in een extra grote kartonnen verpakking te presenteren waardoor er meer informatie op de doos past. Nog niet duidelijk is of die afwijkende, en voor Europese begrippen ongewone, verpakking wordt overgenomen.

DVD-ROM

De familie van de DVD bestaat naast de DVD-Video nog uit DVD-ROM, DVD-Recordable (DVD-R) en DVD-ReWritable (DVD-RW). De fabrikanten gingen er tot enkele maanden geleden vanuit dat de introductie van de overige DVD-familieleden pas medio 1997 zou plaatsvinden. Alle aandacht ging vooral uit naar de ontwikkeling en de introductie van de DVD-Video in het afgelopen najaar. Nu het in de praktijk anders verloopt werken de fabrikanten op grote schaal aan de massaproductie van DVD-ROM drives. Onder meer Pioneer, Toshiba, Hitachi, Sony, Mitsumi en enkele kleinere licentienemers willen al in januari of februari met één of meer drives op de markt komen.

Software is daarvoor al beschikbaar. PhoneDisc reduceerde recentelijk een zestal CD-ROMs, met 112 miljoen telefoonnummers uit een Amerikaanse telefoonregio, tot één DVD-ROM. Xiphias komt met een 'Encyclopedia Electronica' die 40.000 onderwerpen, een wereldvideo-atlas en 90 minuten aan videofragmenten met 60 korte documentaires bevat. Binnenkort volgen er digitale atlanten voor de in de Verenigde Staten zeer populaire auto-navigatiesystemen.

Onder meer Panasonic werkt bij het ontwikkelen van DVD-ROM software nauw samen met bedrijven als Activision, Microsoft, Corel en Creative Multimedia. Deze softwarehuizen verwachten de komende maanden tientallen titels en softwarepakketten op DVD-ROM uit te brengen.

Met een beetje geluk vallen straks de Nederlandse en Belgische introducties van de DVD-Video en de DVD-ROM samen met de release van een grote hoeveelheid interessante software. Wij blijven speuren.

Kijk naar Links!

Natuurlijk houden wij de ontwikkelingen over DVD voor u scherp in de gaten. Maar het kan best zijn dat u meer wil weten. Of eerder. Waar anders dan op Internet is van alles te vinden over zo'n nieuw medium als DVD. Daarom hebben wij, voor wie meer wil weten over DVD-spelers een aantal links op een rijtje gezet. Let wel, niet alle sites zijn even up-to-date, dus een goede zoekopdracht in een zoekprogramma kan nog een hoop surfbare links opleveren. Alle sites hieronder zijn in het Engels.

Om het typen te vergemakkelijken zetten we de links natuurlijk ook op Internet. Surf naar http://www.hub.nl/kiosk/cdi/cdi9612/l_dvd612.html en je kan meteen aan de slag.

DVD-Video-spelers

AKAI

<http://www.akai.com/akaicon/dvd.htm>

Panasonic

<http://www.panasonic.co.jp/dvd/en960829-2/en960829-2.html>

Philips

<http://www.philips.com/pkm/laseroptics/dvd/>

Pioneer

<http://www.pioneerproduct.com/prdsoft/dvd/>

RCA

<http://www.nipper.com/dvd.htm>

Samsung

<http://www.sec.samsung.co.kr/>

Sony

<http://www.sel.sony.com/SEL/consumer/dvd/>

Toshiba

<http://www.toshiba.com/tacp/SD/>

Zenith

http://www.zenith.com/main/tv_and_video/images/elecgrid2.gif

MPEG-2 en AC/3

Algemene MPEG-2 info

<http://www.philips.com/pkm/bumd/mpeg/technlgy.htm>

MPEG-2 - the compatible surround sound system (technisch, maar duidelijk verhaal)

<http://www.philips.com/pkm/bumd/mpeg/mpeg2sur.htm>

AC/3 Multichannel Decoder (erg technisch verhaal)

<http://www.dolby.com/tech/ac-3mult.html>

Kritiek op DVD

DVD: The Update

<http://www.onlineinc.com/cdrompro/0896CP/parker8.html>

WHAT IF DVD TURNED OUT TO BE LAME?

<http://www.e-town.com/news/articles/dvdlamerga.html>

Top 10 van niet gebruikte slogans

<http://janus.unik.no/~robert/hifi/dvd/top10.html>

Hét grote geheim

nu op CD-i

De wereld van **Myst**

In het vorige nummer van CD-i Magazine deden we het een en ander uit de doeken over *Myst*.

Dit adventure heeft miljoenen computergebruikers jarenlang in de ban gehouden en nu is het de beurt aan de CD-i-puzzelaars. Vorige maand moesten we het trouwens nog doen met een voorlopige versie, ditmaal bespreken we de definitieve versie zoals die nu in de winkel ligt.

René Janssen

Andere tijd en dimensie

De summiere handleiding die bij het spel zit, begint met een korte intro door ene Atrus. Deze is (zegt hij zelf althans) een groot onrecht aangedaan. Nou, dan bel je toch even Pieter 'Breekijzer' Storms of Aad 'Ook dat nog' van de Heuvel? Hoewel, misschien zijn dat in dit geval niet helemaal de aangewezen personen. Atrus is namelijk een figuur uit een andere tijd en dimensie. Kort gezegd gaat het om het volgende. Atrus is de schepper van een aantal boeken die gebruikt kunnen worden om naar fantastische werelden te reizen. Je zou er de rest van je leven in kunnen ronddwalen. Helaas is er iets vreselijk mis gegaan en zijn de boeken gedoemd ten onder te gaan aan de hebzucht van één persoon. Atrus verdenkt wat dat betreft één van zijn zonen: SIRRUS of Achenar. Maar voordat hij de dader te pakken heeft, is het te laat.

Mysterieuze eiland-wereld

En dus moet de speler er op uit trekken om het geheim van het boek *Myst* te ontrafelen. *Myst* is uiteraard een van die geheimzinnige boeken waar Atrus het over had en waarmee je naar een fantasiewereld kunt reizen. De pagina's in het boek geven een boeiende beschrijving van een mysterieuze eiland-wereld. Terwijl je bladert in het boek, begint de omgeving langzaam te vervagen. Als je weer bijkomt, bevind je je plotseling in een compleet andere wereld. Waar je bent is onduidelijk, maar als je je omgeving verkent, blijkt het een eiland te zijn. Je raadt het al, je bent de wereld van *Myst* binnengekomen. En nu? Tja, de omgeving verkennen maar.

Als dikke stroop

In tegenstelling tot de meeste spellen draait het bij *Myst* niet om snelheid. We hebben het hier niet over een

razendsnel actiespel, maar over een adventure dat soms zo traag lijkt als dikke stroop. Maar dat is volgens *Myst*-fans juist het grote pluspunt van dit spel. *Myst* is stil in plaats van luidruchtig, langzaam in plaats van snel. En het is echt, althans bijna echt. De graphics zijn (ondanks het feit dat ze al een paar jaar oud zijn) ongelooflijk fraai om te zien. Heel realistisch allemaal, zelfs al gaat het dan om stilstaande plaatjes. Het leuke van *Myst* (en daarin onderscheidt het zich ook van vergelijkbare adventures en puzzelspellen) is verder dat je niet om de haverklap dood gaat. Net als in het echte leven, waarin je ook niet om de vijf minuten sterft als je een verkeerde weg inslaat. In *Myst* bestaan geen doodlopende wegen.

Aanwijzingen verzamelen

Dat wil niet zeggen dat je het spel binnen een dag uitspeelt. Integendeel, *Myst* is een adventure dat zo boordevol puzzels zit, dat een gemiddelde speler er een flink aantal maanden zoet mee kan zijn. Regelmatig stuit je op muren en obstakels, die de doorgang muurvast lijken te versperren. Geef het dan niet snel op, want er is altijd een uitweg te vinden. Let op ieder detail, verzamel alle informatie die je kunt vinden en gebruik gewoon je gezonde verstand. Vergeet vooral niet om regelmatig aantekeningen te maken. Iedere aanwijzing die je tegenkomt kan belangrijk zijn, of het nou een woord, een nummer of zelfs een geluid is. Aan het eind van het spel heb je al die aanwijzingen nodig om achter de identiteit te komen van de 'verrader van vergane tijden', de 'vernietiger van culturen' en de 'onheiliger van tradities'.

Grijpende hand

Myst is qua bediening een heel simpel spel. Het enige wat je hoeft te doen is al die fantastisch vormgegeven schermen te onderzoeken. Met behulp van actieknop 1 klik je op de richting die je op wilt gaan. Vervolgens wordt het volgende (stilstaande) scherm ingeladen. De vorm van de cursor geeft trouwens aan welke richtingen je op kunt. Wanneer een locatie onbelangrijk is, heeft klikken geen effect. Da's wel zo makkelijk, want dat scheelt een hoop onnodig zoekwerk. Tijdens je ontdekkingsreis kom je allerlei voorwerpen tegen. De meeste voorwerpen kun je manipuleren. Klik er op en ze komen dichterbij. Hendels en knoppen worden geactiveerd door er op te klikken. Ook hier geldt weer: als een voorwerp niet belangrijk is, heeft klikken geen resultaat. Soms kun je voorwerpen ook verplaatsen. De cursor verandert dan in een grijpende hand. Voorwerpen kunnen worden meegenomen door de speler, maar ook worden teruggebracht naar de plaats waar je ze hebt gevonden.

Opties

Door op actieknop 2 te drukken, open je het boek met opties. Hier kun je kiezen uit verschillende mogelijkheden. Met 'Nieuw spel' start je uiteraard een nieuw spel.

Door middel van de optie 'Spel laden' kan een eerder opgeslagen spel worden ingelezen. Zoals gezegd is *Myst* geen spel dat je even snel uitspeelt, dus regelmatig tussentijds opslaan is absoluut noodzakelijk. De optie 'Talen' laat je kiezen uit zes beschikbare talen, waaronder gelukkig Nederlands. De optie 'Overgangen' biedt de mogelijkheid om sneller te manoeuvreren tussen de diverse schermen. De schermovergangen zijn dan sneller en op sommige punten zal de cursor in een bliksemflits veranderen. Je kunt dan direct naar die locatie 'flitsen'. Dat laatste geldt trouwens uitsluitend voor locaties waar je reeds eerder bent geweest.

Conclusie

Voor PC-bezitters is *Myst* inmiddels misschien gesneden koek, *Myst 2* schijnt zelfs al onderweg te zijn. Maar voor ons CD-i-bezitters is *Myst* twee jaar na dato nog steeds een fantastisch spel. Grafisch is het een genot om te zien, de geluidseffecten en achtergrondmuziekjes zijn sfeer- vol en de puzzels ingewikkeld maar logisch. Echt zo'n spel dat je tot diep in de nacht zit te spelen, ondertussen de haren uit je hoofd trekkend. Al twee miljoen spelfreaks gingen je voor, dus je bent in goed gezelschap.

Pyst

Pyst is een parodie op *Myst* en sinds kort beschikbaar op de PC. En als het spel zelf net zo hilarisch is als het achtergrondverhaal, is *Pyst* bijzonder aardig. Dat verhaal gaat namelijk zo. Vier miljoen mensen (het CD-i doosje heeft het trouwens over 2 miljoen) gingen je voor en vernielden het eiland...Nu is het jouw beurt! Niemand werd uitgenodigd. Iedereen kwam. Reis ook naar het eiland *Pyst*, een plek die reeds 4 miljoen PC-junkies noodlottig werd. Alleen je houding en gevoel voor humor helpen je bij het ontrafelen van het geheim... alleen... er is geen geheim! Niet verder vertellen hoor!

Aangekomen op *Pyst* kun je diverse dingen doen. De *Pyst*-Website bezoeken bijvoorbeeld. Hiervandaan kun je elektronische kaarten versturen en meer over je favoriete *Pyst*-personage leren. Ook kun je luisteren naar de komische CD-single I'm Pyst. En tenslotte neem je nog even een kijkje achter de schermen, door middel van de video The making of Pyst.

Myst

Nederlands
f 99,95 Bfr. 1.799
Philips Media

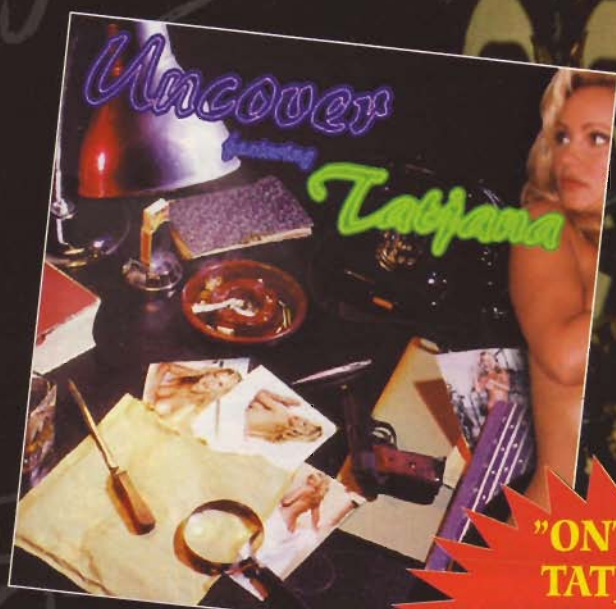
VERKRIJGBAAR OP CD-i EN PC CD-ROM

Tatjana

UNCOVER:
FEATURING
TATJANA

Snelheids- en behendigheidss-
game met 40 onthullende,
veel nog nooit gepubliceerde
Tatjana foto's.

fl. 39,95

**"ONTMOET
TATJANA!"**

Doe mee aan de prijsvraag en
maak kans op een etentje
met Tatjana of één van
de andere prijzen.

Bel voor meer informatie de Philips
Consumentenlijn: 06-8406 (20 cpm)
<http://www.cd-online.nl/>

Let's make things better.

PHILIPS

Philipscdi.com

WIE ZEGT DAT COMPUTERS ENG ZIJN

Wij Niet!

Het leukste computerblad van Nederland en België

Het duidelijkste computerblad van Nederland en België

Elk nummer is voorzien van een CD-ROM boordevol programma's U bespaart per jaar een kleine f 40,-/Bfr. 800 (of f 110,-/Bfr. 2200 in twee jaar) U krijgt fantastische welkomstgeschenken

WORD ABONNEE
en betaal voor 1 JAAR
f 139,50 (Bfr. 2790).
Tevens kunt u één
van de volgende
geschenken kiezen:

WORD ABONNEE
en betaal voor 2 JAAR
f 249,- (Bfr. 4980).
U ONTVANGT dan:

BETAAL IN TERMIJNEN

Stuur de bon in een enveloppe naar PC Consument, Antwoordnummer 1228, 2000 VG Haarlem

Ja,

ik word abonnee van PC Consument en ontvang PC Consument 10 maal per jaar en bij elk nummer een gratis CD-ROM..Kruis 1 van de volgende geschenken aan: The Unexplained Touché PagePlus, Thuisbankier, FunCard drukkerij of ANWB Ski Select '97

*Invullen wat gewenst is. Zolang de voorraad strekt.

- Ik neem een abonnement op PC Consument en betaal voor 1 jaar (f 139,50 /Bfr. 2790)
- of voor **2** jaar (249,-/Bfr. 4980)

Wijze van betaling:

NEDERLAND

- Ik heb een giro-/eurocheque bijgesloten.
 - Doorlopende machtiging gehele bedrag (f10,- korting)
 - Doorlopende machtiging in 2 gelijke termijnen (f5,- korting)
- banknummer / gironummer:

BELGIË

- Ik heb mijn abonnementsgeld overgemaakt op rekeningnummer 230 - 0292065 - 18, t.n.v. de Generale Bank N.V. in Turnhout, t.a.v. PC Consument B.V.

naam _____
m/v _____
adres _____
postcode _____
plaats _____
telefoon _____
handtekening _____

Philipscdi.com

Hoe word ik een Cosmo Girl in zes weken?

Cosmopolitan's Tonetics

6 WEEK WORKOUT

- WEEK ONE
- WEEK TWO
- WEEK THREE
- WEEK FOUR
- WEEK FIVE
- WEEK SIX
- MAIN MENU

Het grootste probleem als vrouw lijkt me om voortdurend met al die schoonheidsidealen van de TV vergeleken te worden. Dat is waarschijnlijk ook de reden van het immense succes van trainingsvideo's. Je wordt er mee doodgegooid. De ene is goed voor strakke dijen, de andere heeft een speciaal programma voor de platte buik en de volgende is weer effectief voor zwabberende armen. *Cosmopolitan Interactive* heeft nu een CD-i geproduceerd waarbij alles aan bod komt.

"Toneticsen" op CD-i!

WEEK ONE

- DAY ONE
- DAY TWO
- DAY THREE

MAIN MENU

In het kader van 'een gezonde geest in een gezond lichaam' zijn we allemaal op zoek naar de beweging die het best bij ons past. De één gaat een potje tennissen, de ander maakt een flinke wandeling. Het is maar waar je van houdt. Fitness is van alle sporten toch wel de meest universele. Iedereen kan meedoen en wat nog mooier is, alle spiergroepen komen aan bod!

Tonetics

Op de CD-i *Tonetics* van Cosmopolitan word je aan de hand meegenomen door het land van de 'work out'. Deze heerlijk beweeglijke reis duurt om precies te zijn zes weken, waarin je iedere week maar drie keer in je trainingspak hoeft. Wanneer je dan ook nog eens een beetje gezond eet, zul je zeker resultaat zien. En het blijft natuurlijk niet alleen bij het uiterlijk, je zult je ook steeds beter voelen.

Nancy Popp

Bij de introductie van de CD-i maken we kennis met onze instructrice, Nancy Popp. Ze heeft een lijntje waarvan de moed je in de schoenen zinkt, maar als je haar mag geloven, zie je er na zes weken net zo goed uit. Nancy legt uit dat er voor ieder conditieniveau een programma bestaat. "En we beginnen met de warming up". Een paar seconden later dendert het huis van de "steps forward", de "step-outs" en de "turn-arounds". En dat is alleen nog maar om je hartslag op peil te krijgen.

Iedere dag een stukje fitter

Iedere dag heeft een nieuw programma, dat je kunt opslaan zodra je klaar bent, zodat je niet iedere dag hetzelfde programma krijgt. Aan bod komen de benen, de armen, de schouders en natuurlijk, daar zijn ze, de buik en de billen. Nancy heeft er plezier in. Dat zie je zo. Al swingend zie je de spieren groeien. En probeer dan nog maar eens die stralende glimlach te handhaven. Tijdens het hele programma spreekt Nancy je bemoedigend toe, alsof ze bij je in de kamer staat en je vorderingen goedkeurend gadeslaat.

Gewoon in de kamer

Het is in principe mogelijk om alle oefeningen gewoon in de kamer te doen. Het wordt echter wel aangeraden om een paar attributen in huis te hebben, zoals een matje waar je op kunt liggen en een paar kleine handgewichten. Verder heb je genoeg aan een stoel en wat lekkere kleding. Voor je het weet ben je zes weken verder. Of je je dan volledig kunt meten met al die Cosmo-Girls weet ik niet zeker, maar ik ben ervan overtuigd dat je je een stuk gezonder zult voelen. En dan wel alles blijven bijhouden natuurlijk! (RH)

Cosmopolitan
Tonetics
Engels
f 39,95
Bfr. 699
Philips Media

Doom met een duikbril?

Atlantis, The Last Resort

Het zal wel in de naam zitten: zowel over het eeuwen geleden onder water verdwenen continent Atlantis als over het CD-i-spel Atlantis doen regelmatig de wildste geruchten de ronde. Over de eerste hebben we vooralsnog geen nieuws (als dit het geval is, hoor je dat natuurlijk ook), maar over het begin volgend jaar verwachte spel *Atlantis, The Last Resort* vertellen we je op deze pagina's wat meer.

Foeke Collet

Gezonken continent

Om het verschil tussen de beide Atlantissen duidelijk te maken, duiken we toch eerst even in de geschiedenisboekjes. Plato was de eerste die in 370 voor Christus zijn ideeën over het continent Atlantis op papier zette. Volgens hem maakte Poseidon, de God van de zee, vijf mannelijke tweelingen. Deze godenzonen plaatste hij met evenveel menselijke vrouwen op een prachtige eilandengroep in de Atlantische Oceaan. De oudste zoon Atlas wees hij aan als heerser. Atlantis was een vreedzame en welvarende beschaving waar het goed toeven was. Door dit luxe leventje werden de bewoners van Atlantis echter zelfingenomen en hun leiders arrogant. Als straf besloten de Goden Atlantis te vernietigen en in één dag en één nacht lieten zij het eiland in zee verdwijnen. Voor altijd.

Virtueel vakantieoord

Het is een paar duizend jaar later als we bij *Atlantis, The Last Resort* terechtkomen. Het is een virtueel vakantieoord; mensen pluggen zichzelf aan een computer en hun hersenen krijgen impulsen zodat ze het idee hebben in het meest luxueuze vakantieoord aller tijden te zitten.

Gebaseerd op het eeuwen geleden gezonken continent biedt dit oord paradijselijke stranden, oogverblindende onderwaterlandschappen en nog veel meer moois. Bovendien scheelt het spullen inpakken, te lang reizen met verveelde kinderen op de achterbank en vastzitten in een blokkade van vrachtwagenchauffeurs. De ideale vakantie dus! Maar wat te doen als de besturende computer besmet wordt met een virus en het ideale vakantieoord veranderd in een hel vol gemuteerde en levensgevaarlijke wezens?

Veroordeelde moordenaar

Zolang Atlantis wordt bevolkt door deze wezens blijft het oord gesloten en dat kost de Virtual Holiday Company een hele hoop geld. En bij een door de staat gesubsidieerd bedrijf kan dat natuurlijk niet. Om de besmette computer lam te leggen moet iemand zich een weg door het oord vechten en wie biedt zich aan voor zo'n zelfmoordmissie? Juist, jij dus! Je bent een veroordeelde moordenaar die zijn dagen slijt in 's werelds best bewaakte gevangenis. Als de Virtual Holiday Company je je vrijheid aanbiedt in ruil voor het stilleggen van de computer (waar staatssubsidie al niet goed voor is), is de keus natuurlijk duidelijk, dat begrijpen wij ook wel. Voordat je je in de virtuele wereld waagt willen we je bij deze alvast een beetje voorbereiden op hetgeen je kunt verwachten.

Verwacht

Atlantis, The Last Resort wordt aangeprezen met "Doom goes under water and comes to CD-i". Zoals het er nu uitziet zal het spel 5 levels hebben (zie kaderteksten) met elk vier doelhoven. De karakters en de omgeving zijn driedimensionaal en er kan uit verschillende wapens gekozen worden. Tevens is het de bedoeling dat er een speciaal gecomponeerde soundtrack bij het Atlantis-pakket komt. *Atlantis, The Last Resort* wordt verwacht in het eerste kwartaal van 1997. We houden jullie natuurlijk op de hoogte als er meer nieuws komt.

Paradise Island

Het eerste level waar de toeristen aan het strand hun cocktails dronken. Nu de thuishaven van dodelijke krabben, prehistorische hommels, lopende skeletten, zandwormen, gemuteerde luchtsurfers en mijnen. De speler moet zich hier doorheen vechten met behulp van een revolver, een mitrailleur en een raketwerper.

Caverns

Level 2 met duistere grotten en tunnels die half in het water liggen. Ze worden bewoond door water-vleermuizen, grotkruipers, skeletten en ander zwemmend en vliegend gespuis. De beschikbare wapens zijn een plasmageweef, jachtgeweer en een torpedowerper.

Aquascape

In dit onderwatergebied zwommen en visden de toeristen tussen de ruïnes van Atlantis. Voor jou is het minder relaxed met piranha's, zeepaarden, kwallen, haaien en een hoop mijnen. Bovendien is de inhoud van de zuurstoftanks beperkt zodat ze regelmatig moeten worden bijgevuld. Met een sonisch geweer, torpedo's en dieptebommen moeten de aanvallen worden afgeslagen.

Industrial Zone

Hier werden de gemechaniseerde wezens van Atlantis oorspronkelijk gemaakt en onderhouden. Tegenwoordig gaan de wezens hier hun eigen gang, terwijl er ook rekening gehouden moet worden met beveiligings-androids, raketten schietende constructie-androids en andere gevaren. Ter beschikking staan een weefgeweer, raketten en een vlammenwerper.

Reactor Zone

Dit vijfde level is het hart van de virtuele wereld. Door middel van telepoorten beweegt de speler zich door het gebied, waar hij moet vechten met drie 'overlords' om evenzoveel sleutels te bemachtigen die nodig zijn om de reactor te bereiken. De wapens zijn hetzelfde als in de Industrial Zone, maar de speler moet ook nog weg zien te komen als de virtuele wereld in elkaar stort.

"SO YOU ARE THE NEW BOUNTY HUNTER? COME ON, USE THAT GUN!"

Okay, ik geef het toe: ik houd van Westerns. John Wayne op TV om 4 uur 's middags of om 3 uur 's nachts, het maakt mij niet uit. Geef mij Spaghetti à la Clint Eastwood in *Il buono, il brutto, il cattivo*. Ik geniet zelfs van Duits nagesynchroniseerde Westerns ("Okay Joe, sattel die Hühne, wir gehen nach Texas"). Ook nauwelijks Westerns te noemen films als *Westworld*, met Yul Brynner als robot-cowboy waar de stoppen van zijn doorgeslagen, kunnen elke keer weer op mijn aanwezigheid voor de buis rekenen.

'Slick Syb' Frietema de Vries

BEROEP:

Morsig

Volgens die films is het een behoorlijk morsig gebeuren daar in het Wilde Westen. Spectaculaire breedbeelden van de natuur, afgewisseld met close-ups van ongeschoren, bezwete mannenkoppen, saloons waar meer mensen door de klapdeuren naar buiten geslagen worden dan er in durven, dat soort werk. Of het feitelijk klopt maakt allang niet meer uit: de Western heeft een eigen wereld gecreëerd en een eigen vorm gevonden. Het is een genre, op dezelfde manier zoals horror en musical-films dat zijn. Het heeft dan ook geen enkele relatie meer met de werkelijkheid, zit vol rechtlijnige personages met duidelijke, goede of slechte karaktereigenschappen. Voor de kijker is het een mogelijkheid om je onder te dompelen in een simpele wereld vol dood, heldendom, verraad, eer en andere begrippen die in het dagelijkse leven niet zo makkelijk te vinden zijn.

Kojbojtje spelen

Maar het van een afstandje bekijken van Westerns is ook niet alles; we willen meedoen en zelf zo'n held met roestige sporen op de laarzen worden. Vroeger wisten we wel hoe dat moest: naar buiten en 'kojbojtje spelen'. Als volwassenen dat doen, reageert de omgeving toch wat bevreemd. Gelukkig is daar nu wat op gevonden. Met de nieuwe CD-i *The Last Bounty Hunter* kun je met de colt op de heup het Wilde Westen binnenstappen.

De oplossing

Ik stop de schijf in de speler en druk op play. De introductie gaat voorbij voor ik het weet. Ik help generaal Briggs tijdens het beleg van een dorpje door met een paar simpele schoten alvast enkele booswichten uit te schakelen. Terecht word ik daarna door de plaatselijke bevolking binnengehaald als held en tegelijkertijd door

VED WITH YOUR NAME ON IT.
HOW DO YOU SPELL...STUPID?"

PREMIJEJAGER

het geboefte beschoten en uitgescholden voor alles wat lelijk is. Het is duidelijk: dit vriendelijke dorpje heeft een probleem en ik ben de oplossing. Denk ik.

Premiejager-eer te grabbel

De aanmoediging in de saloon laat ik over me heen komen tot ene Cactus Kid mij verwelkomt met de woorden "I've got a bullet reserved with your name on it. How do you spell...Stupid?". Dát had hij niet moeten zeggen. Mijn premiejager-eer wordt hier te grabbel gegooid en dat kan ik eenvoudigweg niet over mijn kant laten gaan. In het menu weet ik die ongere kop van hem snel te vinden op een Wanted: Dead or Alive aanplakbiljet. Ik klik zijn verdorven wereld binnen om 'ns even duidelijk te maken dat ik zó niet wens te worden aangesproken. Met de hand op de kolf van de blauwe gun wacht ik op wat komen gaat en fluit nonchalant één van Ennio Morricone's bekende thema's (in deze wereld moet je 'cool' overkomen). Wat er precies gebeurt weet ik niet maar het volgende moment lig ik gewond ter aarde en buigt de begrafenisondernemer zich over mij heen. Dit is schijnbaar niet de manier.

Praten helpt niet

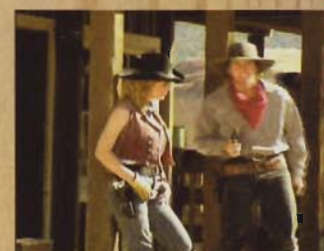
Ik begin te begrijpen dat ik het praten beter kan overlaten aan mijn vertrouwde Colt. Deze Cactus Kid is een gewetenloze lafaard die een stel 'gunslingers' om zich heen verzameld heeft die alleen luisteren naar een gericht schot. Dat kunnen ze krijgen ook. Voor ik het weet ben ik een aantal uren frustratie verder, heeft een aantal schurken lood gegeten, ben ik een geregelde klant bij de doodgraver en heb ik die Cactus Kid nog niet teruggezien.

Sinister kwartet schurken

Het verhaal van *The Last Bounty Hunter* is simpel, zoals dat van een Western te verwachten valt. Jij bent die doorgewinterde premiejager waar het dorp al een tijd op zit te wachten. De vier gewetenloze bendes die het dorp terroriseren moeten allemaal dood of levend worden overgedragen aan de cavallerie van generaal Briggs. Die bendes worden aangevoerd door een sinister kwartet schurken: Handsome Harry, Nasty Dan, El Loco en die Cactus Kid waar ik al eerder wat mee te stellen had. Je zult ze stuk voor stuk moeten pakken, maar voor je bij hen in de buurt bent gekomen, moet je een grote hoeveelheid vechtersbazen in verschillende situaties overhoop schieten. En dat is voor de duvel niet makkelijk. Zeker niet op het hoogste van de drie levels.

Engels

De makers van deze disc zijn dezelfde die van de beide *Mad Dog McCree's* een succes maakten. Er is geen ontsnappen aan, dit is zo'n soort spel waar je meteen in meegezogen wordt. Hoewel het spel volledig in het Engels is, hoef je dáárin gelukkig geen held te zijn. De gun is natuurlijk het meest geschikt om dit spel mee te spelen, maar ook met een afstandsbediening is het te doen. Er is geen mogelijkheid om op wat lege flessen te oefenen zoals bij *Mad Dog McCree*. De beste oefening blijkt hier er recht op af te gaan en zien hoever je komt.

“WELL, YOU’VE GOT GUTS”

**The Last
Bounty
Hunter**

Engels
DVC nodig
Verwacht december
f 99,95 Bfr. 1.799
Philips Media

Topgames in het

Vorige maand hebben we al even kort op een rijtje gezet wat er op CD-i-gebied nog allemaal in het verschiet ligt. En dat is niet mis. Vooral de liefhebbers van shoot-'m-up games komen volop aan bod. Knallen in het Wilde Westen, in Atlantis of in de ruimte, alles lijkt mogelijk. In dit nummer lichten we al een tipje van de sluier op met previews van *Atlantis*, *The Last Resort* en *The Last Bounty Hunter*. Tevens wisten wij een aantal screenshots te achterhalen van vier andere topgames die, als alles goed is, volgend jaar zullen verschijnen: *Braindead 13*, *Creature Shock*, *Zenith* en *Lost Ride*. We wilden jullie deze beelden niet onthouden, maar beseft wel dat het om heel 'vers' materiaal gaat en we nog geen idee hebben wanneer deze spellen in de winkel liggen. Geduld is een schone zaak, maar wij maken jullie wel alvast even lekker!

Braindead 13

Geanimeerde interactieve tekenfilm-game, waarin je de wereld moet redden van een kwaadaardig computerbrein. Met tekeningen van Dave Quesnell die eerder werkte voor de bekende Don Bluth.

Lance Galaha is een whizkid die graag een uitdaging aanpakt. Op een avond krijgt hij een telefoontje om een computer te repareren die in een oud landhuis staat. Het blijkt een simpel probleempje, maar als Lance de computer weer opstart wordt hij vanaf een enorm scherm aangestaard door een gigantisch brein. Het ding is vast van plan de wereld te veroveren. Lance is de enige die dit kan voorkomen, dus geeft het brein zijn 'ausputzer' Fritz de opdracht Lance het zwijgen op te leggen.

Zo begint een avontuur vol geanimeerde kolder en actie. Lance moet steeds inventiever worden om te ontsnappen uit de klauwen van Fritz en andere

gedrochten zoals Frankenmouse en Vivi, een vamp-vampier. Door het voltooien van opdrachten moet Lance het netwerk van computers lamleggen en zo het brein vernietigen.

verschiet!

Vol verwachting ...

Creature Shock

Driedimensionaal onderzoeks- en shoot-'m-up adventure vol gevaarlijke ruimtevluichten, afzichtelijke monsters en andere narigheid. Met schitterende 3D gerenderde omgevingen en een 'creepy' soundtrack.

Het is 2023 en de aarde staat met één been in het graf door overbevolking, hongersnood, ziekten en milieुरampen. Het is dus

niet vreemd dat het menselijke ras druk bezig is met onderzoek naar andere planeten om op te leven. Voor dit doel zijn verschillende onderzoeksschepen gemaakt en op een eigen missie gezonden. De Myrmidon is vertrokken naar Mars, de Aztee naar Venus en de SS Amazon doorkruist het heelal op zoek naar een geschikte planeet in de buurt van Jupiter en Saturnus.

Vier jaar na het begin van de reis, bijna aan het einde van de missie wordt het contact met de Amazon verbroken, op een vaag hulpsignaal na. In een gloednieuw Lynx FTL schip is het jouw taak om te onderzoeken wat er is gebeurd met het onderzoeksschip en haar bemanning. De opdracht is duidelijk: "We have no idea what's out there, but whatever it is, is isn't friendly. Take no chances: shoot anything that moves".

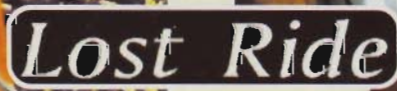
Zenith

You like Pinball and Platform games? And you're afraid of hights? Too bad!! Dat is zo'n beetje alles wat we je over dit spel kunnen vertellen, want meer weten we zelf ook niet! We vermoeden dat het een zeer apart flipperspel wordt, waarbij je bal niet simpelweg tussen je flippers door in de kast verdwijnt, maar waarbij je van een torenflat of wolkenkrabber dondert als je niet snel genoeg bent. En je extra bal heeft last van hoogtevrees? We zijn benieuwd.

Lost Ride

Nog zo'n verrassing waarover we vooral in het duister tasten. Het gerucht gaat dat dit spel een oneindig aantal levels heeft, is voorzien van Dolby Surround sound en razend knappe Silicon Graphics animaties bevat. We houden je op de hoogte!

Paul de Leeuw in een hilarische komedie

Fimpje!

Met: Paul de Leeuw ♦ *Rijk de-Gooijer* ♦ *Olga Zuiderhoek* ♦ *Arjan Ederveen* ♦ *Tom Jansen* ♦ *Regie: Paul Ruven*

Bob en Annie de Rooy gaan scheiden vanwege Bob's sexuele veeleisendheid. Voor Bob betekent de scheiding het begin van een liederlijk vrijgezellenbestaan, voor Annie een drama. Annie valt ten prooi aan maffiose minnaars en laat zich nietsvermoedend misbruiken als drugskoerier. Bob wordt tot over zijn oren verliefd op Carmen, dochter van de grote Don Gorgonzola. Beide ex'en belanden op het paradijselijke Curaçao waar Bob zich ontpopt als een held van James Bond-achtige proporties. Uiteindelijk begrijpt Bob dat Annie, en niet Carmen, zijn tweelingziel is. In een meeslepende slotscène verklaart hij Annie zijn liefde. Op zijn manier.

Onthullende nieuwe feiten!

Uncover: Featuring Tatjana

Wat is de overeenkomst tussen Frits Bolkestein, Marco Borsato en Johan Cruijff? Inderdaad, het zijn allemaal bekende Nederlanders die in populariteit voorbijgestreefd worden door een meisje van nog geen

1 meter 65. We hebben het natuurlijk over Tatjana die de koude winteravonden dit jaar opwarmt met een CD-i-spel: *Uncover: Featuring Tatjana*.

s Frits te bewonderen op een onthullende kalender? Zien we Marco wekelijks op televisie in een razend populaire serie? En bij welk bushokje hangen abri's met levensgrote foto's van Johan? Ik bedoel maar!

Formule 1

De carrière van Tatjana lijkt nog het meest op een Formule 1 race. Haar rol in de kaskraker *Flodder* is de vliegende start. Bij de eerste bocht neemt ze geen gas terug, maar voert het tempo op met een aantal muzikale hits, twee vervolg-Flodders en een gelijknamige televisieserie. Voordat de concurrentie weet wat er gebeurt schakelt Tatjana door met verschillende fotoreportages in *Playboy* en een kalender die niet aan te slepen valt. Op het rechte stuk gaat het plankgas met de CD-i *Secrets of Tatjana's* en de Video CD's *Tatjana's Double Deal* en *Made in Hollywood*. De tegenstanders rommelen nog wat in de marge als Tatjana de finish al is gepasseerd met een nieuwe kalender en een *Screensaver & Calendar* op CD-ROM, en met losse handen een ererondje rijdt met het CD-i-spel *Uncover: Featuring Tatjana*. Frits, Marco en Johan applaudiseren op de VIP-tribune.

Ontmoet Tatjana

In het oktobernummer van CD-i Magazine namen we al een voorproefje op de CD-i en gingen we op zoek naar de gestolen foto's die Playboy fotograaf Arny Freytag van Tatjana maakte. Het privé-detective spelen ging ons niet bijster succesvol af, want we vonden slechts 3 van de 40 fraaie kiekjes. Laat staan dat we in de buurt kwamen van het onthullen van de poster-puzzel. Gelukkig ligt *Uncover: Featuring Tatjana* nu in de winkel en kunnen jullie een poging wagen de foto's terug te vinden, de poster in elkaar te puzzelen en de code te kraken. De foto's (waarvan er vele nog nooit gepubliceerd zijn) zijn natuurlijk al een prijs op zich, maar met de eindcode kun je ook nog meedoen aan een speciale prijsvraag. Er zijn vele prijzen te winnen en de hoofdprijs is een etentje met Tatjana zelf!

Zeker weten dat ook Frits, Marco en Johan een poging wagen!

Win een etentje met Tatjana!

**Uncover:
Featuring
Tatjana**

CD-i en CD-ROM

Engels

f 39,95

Philips Media

Secret Mission

Het fraaie grafische adventure *Secret Mission* zorgt in heel wat Nederlandse en Belgische huiskamers voor flink wat hoofdbreken. Het was dan ook niet voor niets dat we vorige maand het eerste deel van onze speciale spionnengids publiceerden. Daar gaan we nu mee verder. Wederom uiterst geheim, exclusief en natuurlijk vooral voor de mensen die hopeloos in *Secret Mission* vastzitten.

René Janssen

W aarschijnlijk zijn een heleboel lezers nu gerustgesteld, zoals Michel Aarts uit Houthalen (België), Gino van den Sande uit Hemiksem (ook al België) en Christiaan Schaufeli uit Apeldoorn. Christiaan probeert al weken van alles, maar hij komt absoluut niet verder. Nee hoor Christiaan, je spel is echt niet kapot, lees verder en je begrijpt wat je moet doen. Ook Gunther Machiels uit Hasselt zal heel blij zijn met onze uitleg hoe je Ingleton's bediende Mansour zo ver krijgt om mee te gaan op een jungle-expeditie.

Bij de kolonel

Vorige maand lieten we Jeff achter in zijn hotelkamer. Van een verkoper had hij net het telefoonnummer van kolonel Ingleton gekregen. Bel de kolonel en zeg dat je hem graag wilt ontmoeten. Dat vindt hij geen enkel probleem, dus verlaat het hotel en ga naar kolonel Ingleton. Neem bij het huis van de kolonel de trap aan de zijkant, want anders kom je in de tuin terecht. In de hal zie je een aantal voorwerpen en een geweer. Steek de hal over. Terwijl je met de kolonel staat te praten, wordt hij plotseling neergescho-

Het tweede document

ten. Vlak voordat dit gebeurt, leer je nog wel het een en ander over de Thugnots. Deze leven diep in de jungle van Opalia en hebben zich vreemd genoeg al een tijdje niet meer laten zien. Ingleton bevestigt ook dat Vishaka een Thugnot is. Bovendien vertelt hij je dat er slechts één halsketting bestaat die identiek is aan die van Vishaka. Deze ketting is verborgen in het Thugnot-dorp. Als je hem wilt hebben, zul je daar dus naar toe moeten reizen en daarvoor heb je een gids en een kaart nodig. Volgens Ingleton is zijn bediende een prima gids. De kolonel wil je bovendien een kaart geven, maar wordt dan plotseling neergeschoten vanuit de tuin.

Op zoek naar de kaart

Als je het lichaam van de kolonel onderzoekt, vind je helaas geen kaart. Pak het mes van de tafel en ga naar de hal. Pak daar het geweer, dat echter niet geladen blijkt te zijn. Gebruik het mes om het slot van de kist te forceren. Pak de kogels eruit en ga terug naar de kamer. Ga naar het terras (bovenin het scherm). Schiet vanaf het terras de drie schutters neer. Beweeg om dit te doen de joystick van links naar rechts om te mikken en druk op actieknop 1 om te schieten. Beweeg de joystick omlaag om vijandelijke kogels te ontwijken. Nadat je de drie Thugnots hebt neergeschoten, gooi je het pistool weg. Zoek binnen weer verder naar de kaart. Ga naar het kleine schilderij aan de muur. Hier blijkt de kluis achter te zitten. De kluis is echter beveiligd met een 3-cijferige code. Terwijl je de cijfers ronddraait, hoor je steeds klikkende geluiden. Die lijken echter zoveel op elkaar, dat je een instrument nodig hebt om de kleinste geluidsverschillen te kunnen onderscheiden. Een stethoscoop bijvoorbeeld. Even denken, wie zou zo'n instrument hebben? Precies, de dokter!

Bij de dokter

Maar eerst moet je Ingleton's bediende nog even zo ver zien te krijgen dat hij als gids wil dienen. Ga dus naar het terras en neem het bovenste pad rechts naar het hutje van de bediende. Pak de hamer (binnen, rechts) en gebruik deze om op de gong te slaan (buiten, rechts). Praat met de bediende Mansour. Deze gaat alleen met je mee als je de kaart hebt. Verlaat dit scherm door naar rechts te gaan. Ga met de riksja naar dokter Stone. Om de stethoscoop te kunnen pakken, moet je zorgen dat de dokter z'n kantoor uit is. Maar hoe doe je dat? Nou, misschien komt-ie wel naar buiten als er iets gebeurt met z'n assistente. Giet de chloroform op de roos die je geplukt hebt in het park. Geef de roos aan de assistente, die vervolgens flauwvalt. Ga naar de dokter en vertel hem dat er iets is gebeurd met z'n assistente. Pak de stethoscoop zodra de dokter de kamer verlaten heeft. Pak ook het flesje met blauwe inkt en verlaat het kantoor. Ga met de riksja naar het huis van kolonel Ingleton.

De gids

Ga naar de kluis. Gebruik de stethoscoop op het slot en zoek de juiste combinatie met behulp van het geluid. De combinatie is 2-8-2/8-7-1. Pak de junglekaart uit de kluis zodra deze opengaat. Verlaat het huis via het terras en ga naar de bediende. Vertel Mansour dat je de kaart inmiddels gevonden hebt, maar dan blijkt hij nog steeds niet tevreden. Je hebt namelijk ook nog een junglepak nodig.

Bovendien is Mansour nogal bijgelovig, en gaat hij pas mee als je hem een talisman overhandigt (een echte tijgertand bijvoorbeeld, of een papegaaiveneer). Een junglepak en een tijgertand moet je kunnen vinden in Ingleton's huis. Ga dus terug naar de tuin door het scherm links te verlaten. Ga het huis binnen via het terras. De tijger op de grond heeft helaas geen tanden. Ga naar de hal, waar een junglepak aan de muur links hangt. Pak deze en richt je aandacht vervolgens op de tijgerkop aan de muur. Helaas kun je hier niet bij. Gebruik het instrument rechts onder drie maal om de kop van de muur te laten vallen. Verzamel de gevallen tanden en ga terug naar de bediende. Geef hem een tijgertand. Helaas is deze gebroken en dus is ie nutteloos tegen de Thugnots. Je moet dus eerst op zoek naar de blauwe papegaaiveneer.

Het hotel en de gokhal

Zoals je je misschien nog wel herinnert, was er een papegaaï in het hotel. Verlaat het scherm aan de rechterkant en neem de riksja naar het hotel. Vraag de receptionist om je sleutel. Terwijl hij op zoek is, pak je de papegaaï. Er valt één (witte) veer. Gebruik de blauwe inkt op de veer en voilà, je hebt een blauwe veer. Verlaat het hotel en keer terug naar het huis van de kolonel. Geef de blauwe veer aan Mansour, die nu eindelijk tevreden is. De blauwe veer zal jullie namelijk beschermen tegen boze geesten. Nu moet je alleen nog even voor vervoer zorgen. Een motor bijvoorbeeld, en die heb je toevallig zien staan voor de Dragon Club. Verlaat dus het scherm aan de rechterkant en ga met de riksja naar de Dragon Club. Vraag de eigenaar van de motor (de man aan de linker tafel) wat hij er voor wil hebben. Dat blijkt maar liefst duizend dollar te zijn, die je eerst moet verdienen in de gokruimte. Speel daar totdat je minimaal duizend dollar hebt verdiend. Ga weer naar de bar en praat weer met de motoreigenaar. Je krijgt de sleutels en verlaat de club. Gebruik de sleutels en rij weg. Ga terug naar de bediende, kleed je om in jungle-outfit en je reist automatisch naar de jungle.

Hier begint het tweede deel van Secret Mission, waarin je op zoek gaat naar de heilige halsketting. Maar daarover later ongetwijfeld meer.

Tips & Trucs

Ook deze maand naast de Secret Mission Spionnengids weer zes pagina's Tips & Trucs, dus de 'gamers' kunnen weer volop aan de slag. Litol Divil, Zelda's Adventure, The 7th Guest of Merlin's Apprentice; jullie vragen en wij antwoorden. Blijven schrijven en mailen dus!

René Janssen

Secret Mission

In de Secret Mission Spionnengids kun je lezen hoe je het eerste deel van dit spel voltooit. Gerard van der Wurf is al bezig met de tweede missie, het vinden van de halsketting. In het Thugnot-dorp lukt het hem niet de deur te openen bij het blauwe beeld. Sla even de vorige CD-i Magazine er op na Gerard, want daar staat hoe je de tekens moet combineren.

Mevrouw Wijkstra uit Leeuwarden is in het tweede deel van Secret Mission inmiddels aanbeld bij het vliegtuig (na het jungle-doolhof). Helaas is ze vervolgens in het water gevallen en ze weet niet hoe ze verder moet. Nou, om te beginnen kun je niets doen om te voorkomen dat je in het water valt, dat gebeurt gewoon altijd.

Duik als je eenmaal in het water ligt naar de hoek rechts onderin het scherm en ga de onderwater-grot binnen. Zwem weer even omhoog en haal opnieuw adem als je geraakt wordt door de sidderaal. Zwem vervolgens

naar rechts totdat je bij een opening komt om naar een hoger niveau te gaan. Ga hier dus omhoog en zwem opnieuw naar rechts totdat je bij een zuurstofzak komt waar je even adem kunt halen. Duik en zwem naar links. Ga omlaag als je weer bij de passage komt en zwem dan naar rechts naar de gezonken sarcofaag. Raak de top van de sarcofaag aan. De poort links boven is open (geluid). Je ziet bel-len ontsnappen uit de sarcofaag. Ga terug naar de zuurstofzak om weer adem te halen. Duik en zwem naar links. De poort gaat automatisch open. Zwem naar het oppervlak.

Litol Divil

Martijn v.d. Sterren uit Heerlen is al gevorderd tot het vierde level, maar komt daar niet langs het tennis-level. Hij heeft al heel wat pogingen gedaan, maar tot nu toe zonder resultaat. Het enige dat hij er niet bij schrijft, is waar hij precies vastzit. In de kamer waar je het tennisracket te pakken moet zien te krijgen, of juist in de kamer waar je dat racket moet gebruiken. We geven dus gewoon de oplossing voor beide. Om het tennisracket te bereiken, moet

je het eerste pad oplopen zodra het een "L" vormt met het platform. Beweeg de joystick dan in de volgende richtingen:

omhoog, rechts, omhoog, links, omhoog, omhoog, rechts, rechts, omhoog, omhoog, omhoog, links, links, links, links, omlaag, rechts, omhoog, rechts, omhoog, links, omhoog, rechts, omhoog. Om terug te keren naar de ingang, wacht je totdat het pad en het platform een omgekeerde L vormen. Beweeg de joystick dan in de volgende richtingen: omlaag, rechts, omlaag, omlaag, links, links, omlaag, links, omlaag, omlaag, omlaag, rechts, rechts, rechts, omlaag, omlaag, links, omlaag.

Later in dit level moet je het tennisracket gebruiken om een klierig jongetje te verslaan. Je moet hem drie keer raken met je racket om het spel te winnen. Het joch huilt als je hem raakt. Beweeg de joystick om te zwaaien met het racket. De richting waarin je dat moet doen, hangt af van de kleur van de ballen. Een groene bal betekent joystick omhoog, een roze omlaag, een witte links en een gele rechts.

Petra Swinnen uit het Belgische Edegem heeft een vraag over de kamer met de heksen. Die vraag hebben we trouwens al eens beantwoord in een eerder nummer van CD-i Magazine, maar vooruit: de drankjes moeten in deze volgorde in de ketel worden gegooid: rood, groen, blauw. Die oplossing was overigens te vinden op het schilderij in de doodlopende tunnel bij de save-kamer. Mutt kan nu in de kamer uitrennen door de deur aan de andere kant van de heksen. Ren dan zigzaggend langs de kat.

Vlak hierna heeft Maurice Declercq een probleem, en wel in de kamer met de bellen. Hij kan maar niet van de laatste bel afsprin-

gen. Waarschijnlijk heb je de schakelaar nog niet gepakt die af en toe verschijnt in een bel. Keer zodra je die schakelaar te pakken hebt terug naar het linker platform. Mutt plaatst de schakelaar dan in een gat, waardoor aan de andere kant van de kamer een platform verschijnt. Spring dan weer naar de overkant en de kamer zal verdwijnen. Hiermee is ook meteen het probleem van de familie van Beers opgelost, die op dezelfde plaats vastzitten.

Esmé uit Venlo komt in level 3 maar niet langs het gele gedeelte van het doolhof met de hinderlijke blokken. Ze heeft al een beker, een klein gewicht en het laserpistool, maar toch mag ze het poortje niet

door. Klopt, want je mist nog een voorwerp. Een lepel namelijk, die je kunt vinden in de buurt van het laserpistool (blauwe blokken). Hopelijk kom je er nu wel uit, Esmé!

E. Iepsma en I. Meijer uit Dronten (we zullen ze maar even E&I noemen) hebben een oplossing voor het probleem van F. Olijve (juli/augustusnummer van dit blad). Deze lezer(es) zat namelijk vast bij een groot geraamte met een rode dop. Deze dop is (schrijven E&I) een trampoline. Als je een aanloop neemt en er op springt en dan de knop indrukt, maakt Mutt een karatesprong tegen het gebit van de schedel aan. Het gebit brokkelt dan af. Herhaal dit aantal malen en dan loopt hij er in. Puzzel opgelost!

Christmas Crisis

Twee opletende lezeressen stuurden ons een verbetering wat betreft de codes voor de levels 15 en 16. Die zijn namelijk niet gelijk, zoals wij schreven in nummer 10 van dit blad. De code van level 15 is 22-24-24-21-24-24 en die van level 16 is 21-24-24-22-24-24. Bedankt Susan van Andel uit Bussum en Anja Keereweer uit Rotterdam. De laatste is zelf trouwens nog op zoek naar de code van level 21. Daar kunnen wij je aan helpen, kijk maar eens hiernaast.

C. Plagmeijer uit Groningen is nog niet zo lang abonnee van CD-i Magazine en heeft daarom de Christmas Crisis levelcodes gemist die we eerder publiceerden. Bij deze dus nogmaals het complete overzicht.

Johan Vrolijk uit Den Haag heeft nog enkele algemene tips. Om een behoorlijke score te halen moet je eerst het 2'tje te pakken zien te krijgen. Niet eerst de gele voorwerpen pakken en dan zullen de scores van die voorwerpen steeds hoger worden. Daarna ga je de verborgen voorwerpen zoeken. Je zult zien dat die geel zijn en op een gegeven moment 10.000 punten waard zijn. Verder natuurlijk al je kogels gebruiken en niet boven de 99 komen, want dan verlies je de rest van je kogels. Johans high score tot nu toe is daarmee opgelopen tot 6.025.725. Iemand die dat beter kan?

Willem Demoed wil graag weten hoe je het rendier in level 4 kunt pakken (links onder in de hoek achter de paal). Iemand een idee?

level code

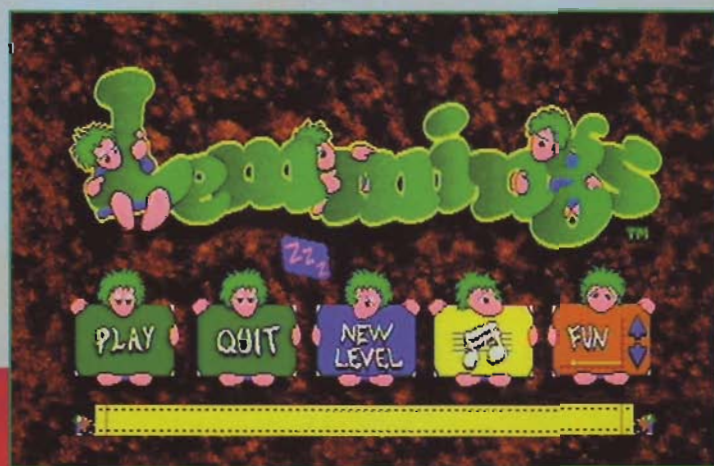
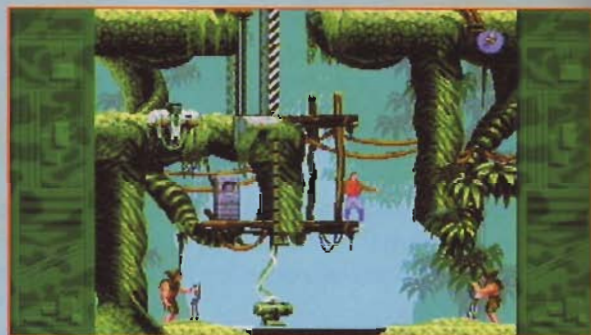
2	23, 24, 20, 25, 23, 20
3	25, 20, 21, 21, 20, 21
4	25, 24, 23, 21, 20, 20
5	24, 24, 25, 26, 20, 25
6	21, 20, 21, 20, 21, 23
7	21, 24, 23, 24, 25, 25
8	21, 20, 25, 21, 20, 25
9	25, 25, 25, 23, 20, 21
10	21, 24, 23, 25, 22, 23
11	22, 20, 21, 21, 20, 26
12	21, 20, 23, 21, 26, 23
13	20, 22, 25, 21, 21, 25
14	26, 20, 26, 21, 20, 26
15	22, 24, 24, 21, 24, 24
16	21, 24, 24, 22, 24, 24
17	26, 20, 20, 25, 25, 25
18	21, 21, 26, 24, 24, 21
19	26, 24, 24, 23, 22, 21
20	22, 20, 21, 25, 26, 22
21	25, 24, 25, 20, 20, 26
22	23, 24, 24, 23, 24, 24
23	25, 26, 22, 21, 21, 20
24	20, 21, 22, 25, 21, 20

Tips & Tricks

Flashback

P. Vlok uit Moerkapelle is 60 jaar en een abonnee van het eerste uur. Hij schrijft dat hij nog nooit naar een blad heeft geschreven, maar eens moet de eerste keer zijn. En als je vast zit in een spel zoals Flashback, is dat natuurlijk een prima aanleiding. Het probleem van de heer Vlok ontstaat in het begin van level 2. Hij gaat daar naar rechts en valt dan in een gat. Vervolgens komt hij bij een energiegenerator, waar hij zijn schild oplaadt. Daarna gaat hij met de lift omhoog, maar komt dan niet verder. Wat u hier moet doen, is op zoek gaan naar een zekering. Deze moet vervolgens in de gebroken schakelaar naast het grote gat worden gestoken, zodat de schakelaar gerepareerd wordt. Hierna moet het een stuk duidelijker worden.

Lemmings

Thomas Verduyckt uit Edegem is sinds een jaar de trotse bezitter van een CD-speler. In die tijd heeft hij een aantal speltips verzameld die hij graag met de lezers van dit blad wil delen. Sommige hebben we trouwens al eens gepubliceerd, maar hier zijn in ieder geval nog enkele codes voor Lemmings.

- level 20: HLFNCIOEDV
- level 21: NNJCAKNFDW
- level 22: FJCIKNLGDV
- level 23: NCENLLFHDX
- level 24: CMNNNNJIDY
- level 25: CAJJOFJJDO
- level 26: MKHONNBKDV
- level 27: NJMFNCALDW
- level 28: HOFJCIQMDM

Zelda's Adventure

Van Susan van Andel uit Bussum ontvingen we een reactie op de oproep in CD-i Magazine 10. De heer of mevrouw Looye vroeg daar in namelijk hoe je bij het hart naast het blauwe kristal kunt komen. Volgens Susan moet je een veer op het blauwe kristal afvuren (en het wel raken, natuurlijk). Er verschijnt een bruggetje over het water en je kunt het hart dan zo oppakken. Bedankt Susan!

Mevrouw Ketting uit Rotterdam zit hopeloos vast in Zelda's Adventure. Ze is overal al geweest, in bossen, moerassen en zee. Ze heeft ook alle voorwerpen, behalve pijl en boog, knuppel en hals-snoer. Wel heeft ze een sleutel die ze nergens kan gebruiken, net als het toverschild, de rode en groene laarsjes en het vlot. En die Shurmak die volgens onze eerdere tips advies zal geven, heeft ze ook nog niet gevonden. Oké, om met de pijl en boog te beginnen: die vind je in het derde gedeelte van tombe 3. Eerst even de vogels doden en dan ontvang je de pijl en boog. De rode laarsjes worden gebruikt om water over te steken, de groene om door het moeras te komen. Het vlot is nodig om bij Agwanda te komen, de bewaakster van de Shrine of Water. Op een gegeven moment komt Zelda Agwanda tegen na het verslaan van de twee Kelpi (met behulp van de turkooizen ring). Agwanda praat met Zelda, maar verdwijnt voordat ze met haar kan vechten. Op dat moment moet je het vlot gebruiken om achter Agwanda aan te gaan. Hopelijk komt u zo een stukje verder, of zijn er nog lezers die mevrouw Ketting nog enkele tips kunnen geven? Overigens, ook Martijn de Jong uit Katwijk wil graag weten hoe je het toverschild gebruikt.

Diezelfde Martijn vraagt zich ook af wat het nut van de gele laarsjes is. Nou, daarmee kom je het huis met de koepel binnen, waar je van Sirram Brew de Vial of Acid krijgt. Daar heb je trouwens helemaal niets aan, want dat is gewoon een afleidingsmanoeuvre. En verder komt Martijn niet door tombe 2, omdat er beestjes zijn die witte bolletjes schieten. Het gaat hier om tombebewaker Pasquinade. Volgens ons is die gewoon met alle wapens te verslaan, niet met een speciaal wapen, Martijn.

Th. Fictoor van Reyendam uit Haarlem vindt Zelda's Adventure een leuk spel, zelfs nu hij het al enkele malen heeft uitgespeeld. In zijn brief geeft hij meteen een aantal tips. Onder andere voor René Rietmolen, die zich in het oktobernummer van dit blad afvroeg hoe hij Llorc de luchtheks en haar hond moest verslaan. Dat doe je dus met een bijl, die je in het dorp in regio 2 krijgt van de hond. Je moet dan echter wel eerst een bot voor hem kopen in het winkeltje. Trouwens, Zelda's toverstaf werkt volgens ons ook gewoon. Hiermee is ook meteen de vraag beantwoord van Sonja Deden, die ons een e-mail stuurde over het zelfde probleem. De wolk in tombe 3 gaat weg met vuur. Ook dit moet je gekocht hebben, op de markt. De vier harten liggen verstopt bij het water van tome 7. Via het randje langs het water kom je bij de planken over het slootje. Voor hart 2 ga je twee boomstammen over en dan naar boven. Je ziet dan een soort grot, waar je in moet. Hart 3 ligt op een eilandje in het oerwoud. Dit is te bereiken via de bootsman. Je moet dan wel in het bezit zijn van het kaartje met de C (verkrijgbaar in de kroeg veld 1). Anders zijn er namelijk tolleren in het water en gaat de boot terug. Hart 4 ligt op het strand in de grot, zie de tip van Susan van Andel hierboven hoe je er bij kunt komen.

Kort maar krachtig, dat is de e-mail van Ivo Raus uit het Belgische Mol. Hij zit hopeloos vast in de Shrine of Air. Oké Ivo, hier volgen enkele aanwijzingen. Bij de start dropt de Condor Zelda bij de ingang van de Shrine of

Air. De drie blauwe tornado's kunnen alleen worden verslagen met de Kalmerende Spreuk. Als Zelda de drie Loccasins verslaat, laten ze een magische bruine kruik achter. Het kompas van deze tombe krijg je na het doden van de drie Patras. Om de twee blokken te verwijderen die de toegang naar het westen blokkeren, moet Zelda eerst alle vier de Dragonflies doden. Om de blauwe lichtstralen te verwijderen die de toegang naar het noorden blokkeren, moet Zelda de Vapora doden. Deze laat een magische doek achter, die de gladheid op de vloer verwijdert in Avianna's grot. Om de spiezen te verwijderen die de noordelijke uitgang blokkeren, moet Zelda het laagste blok in zuidelijke richting duwen. Duw het bovenste blok naar het westen, en er verschijnen drie Volta's. Als Zelda deze drie verslaat, verdwijnt de blokkade naar de westelijke uitgang. Het gapende gat in de vloer tussen Zelda en de westelijke uitgang los je zo op: schiet de doodskop neer met een pijl, en er verschijnt een kristallen brug.

Tombebewaker Avianna tenslotte versla je met het veer-wapen. We hopen dat je er nu wel uitkomt, Ivo.

Nog iemand die hopeloos vast zit, is I. van der Logt uit Dinteloord, en wel in Shrine 5. I. is met het vlot in een grot terechtgekomen en heeft daar alle beesten verslagen. Hij of zij eindigt dan in een grot met een soort wolk in de lucht. Als die wolk weg is, kan hij of zij niets meer doen. Tja, die groene wolk versla je dus het beste met de bijl uit tombe 1. Daarna gaat als het goed is vanzelf de toegang open naar de volgende locatie.

Tips & Tricks

Laser Lords

Martin de Jong uit Katwijk heeft een antwoord op de vraag uit het septembernummer van CD-i Magazine, over het vinden van Dimas. Ga eerst naar Thesia en koop het drankje Belliachia. Geef dit aan de vos-hond. Deze gaat weg en je kunt doorlopen naar Dimas. Verkoop je Koptoins niet aan

Dimas, want op Fornax krijg je er duizend Taras per stuk voor. Geef ook geen Koptoin aan Hotep. Bedankt Martin, en de meeste vragen (Secret Mission, Zelda's Adventure) die je in retour aan ons stelt hebben we als dank inmiddels beantwoord in dit nummer van CD-i Magazine. Alleen

die Earth Command-vraag is een probleem. Hoe je klimaat, levenspeil en economie op groen krijgt, is nauwelijks te beantwoorden. Alle factoren beïnvloeden elkaar namelijk. In CD-i Magazine 11 (1995) en CD-i Magazine 2 (1996) hebben we wel een aantal algemene tips gegeven, dus sla die nummers er nog eens op na.

7th Guest

Dagmar (17 jaar) en Vincent (12) uit Borne zijn al heel lang bezig met het oplossen van dit spel. Inmiddels kunnen ze alle puzzels oplossen, op twee na: de keuken (de blikken met letters) en de bacteriën in het laboratorium (die blauwe en groene). Of wij daar misschien de oplossing voor weten? Tja, een kant-en-klare oplossing voor de laboratorium-puzzel is er niet. Blijven proberen maar. Je kunt dit spel op drie manieren winnen. Ten eerste door het hele bord te vullen, waarbij je meer blauwe dan groene bacteriën over moet houden. Ten tweede door alle groene te omsingelen met een laag blauwe bacteriën van minstens twee rijen dik, zodat de groene bacteriën niet meer kunnen bewegen. Of tenslotte door alle groene bacteriën te veranderen in blauwe. De letter-puzzel hebben we al een keer besproken in CD-i Magazine nummer 6.

Gerard Neervoort stuurde een hele berg oplossingen (waarvoor dank, maar de meeste hebben we al een keer gepubliceerd), plus een vraag. De oplossing van de kapel-puzzel ontbreekt bij hem namelijk nog. Oké, om te beginnen kun je hier hulp krijgen van het hintboek in de bibliotheek. Zoom daarvoor in op de puzzel en verlaat 'm dan weer. Het programma gaat er dan vanuit dat je hulp nodig hebt en brengt je naar de bibliotheek. Verder moet je de volgende basis-

principes volgen om deze puzzel op te lossen. Het belangrijkste is te letten op de kleur van het vak waarop je landt. Kom je op een blauw vak, dan moet je één vakje verder springen bij je volgende zet. Als je eindigt op een gouden vak, ga je twee vakjes verder. En als je op een roze vakje komt, moet je bij de volgende beurt drie vakken verder springen. Bij de laatste beurt moet je op de exit-pijl eindigen. Als je dat juist doet, zullen alle gebroken stenen achter je verdwijnen en is de puzzel opgelost. Als er nog gebroken stenen achter je overblijven, betekent het dat je te vroeg op de exit-pijl bent gestapt en dat je opnieuw moet beginnen.

Robby van Herreweghe uit Borsbeke kan de eetkamerpuzzel niet oplossen, want zijn spel bevriest iedere keer zodra hij een doodskop neemt. We raden je aan de Philips Consumentenlijn (06 - 8406; in België: 02 - 7020404) te bellen, want waarschijnlijk betekent dit dat

Kingdom: the far reaches

De familie van Beers zit vast in Kingdom. Ze hebben de stok in het bos gekregen, en een zwarte beker van de Dunespeople. Maar aan wie moeten ze die geven? Om te beginnen met die stok: dat is dus een elfenstaf en die komt later in het spel goed van pas. Na het krijgen van de zwarte beker druk je op actieknop 2 om terug te gaan naar de kaart. Ga naar de Moving Dunes en gebruik de spreuk van Understanding om hier langs te komen. Versla eventuele monsters met het kristal van de Barren Rocks. Ga vervolgens via Open Desert, Marsh Wastes, Barren Rocks en Huntman's Crossroads naar de Fairy Circle. Gebruik de spreuk Seeing om de kabouters te zien. Geef de kabouter de elfenstaf en ga het kasteel in. Dat kasteel wordt bewaakt door de kristaltijgers, die verslagen worden met behulp van het kristal van Kaldar. Gebruik de zwarte beker van de Dunespeople om de deur te openen en de ketting met kogel te pakken.

Merlin's Apprentice

Volgens Bert en Christina van Grevenbroek uit Rotterdam is er wel degelijk een truc voor het mengen van de ingrediënten. Als je aan het mengen bent, mag de uitkomst namelijk niet twee keer hetzelfde zijn. De uitkomst van de combinaties mag dus steeds maar één keer voorkomen. Met behulp van deze nuttige tip wordt het oplossen van dit probleem waarschijnlijker een stuk makkelijker voor een heleboel

lezers. En Johan Claessen uit Diepenbeek (België) voegt daar nog aan toe dat er in elk level één ingrediënt is dat altijd als laatste moet worden toegevoegd. En volgens Johan moet dat leiden tot de volgende combinaties:

level 1 (bos): kleine steentjes - blauwe steen - geel gestreepte steen - robijn en daar de bessen bijvoegen.

level 2 (laboratorium): kleine rode planeet (Mars) - groene planeet (Uranus) - blauwe planeet (Aarde) - dikke rode planeet - planeet met vlek (Jupiter) - planeet met ringen (Saturnus) - groene meteoriet en daar het flesje met groene vloeistof bijvoegen.

level 3 (grot): bij dit level krijg je vreemde resultaten, die Johan op de volgende manier beschrijft: octopus - oog - naaktslak -

bloem met staart - egel met klauwen - schorpioen met stenen kop - kikker met hersens - bij zonder poten - krab met uitpuilende ogen - tweehoofdige hagedis en daar de paddestoel bijvoegen.

Als je twee voorwerpen gemengd hebt en niet tevreden bent met het resultaat, kun je de mengeling ongedaan maken door op het resultaat te klikken.

A. Jansen's e-mail is recht voor z'n raap: wat zijn de oplossingen op de grafstenen? Nou, er zijn er verschillende, want de zinnestukjes zijn steeds anders. Het blijft dus toch een kwestie van proberen en puzzelen. Maar misschien is er een lezer die een lijstje heeft met alle mogelijke oplossingen?

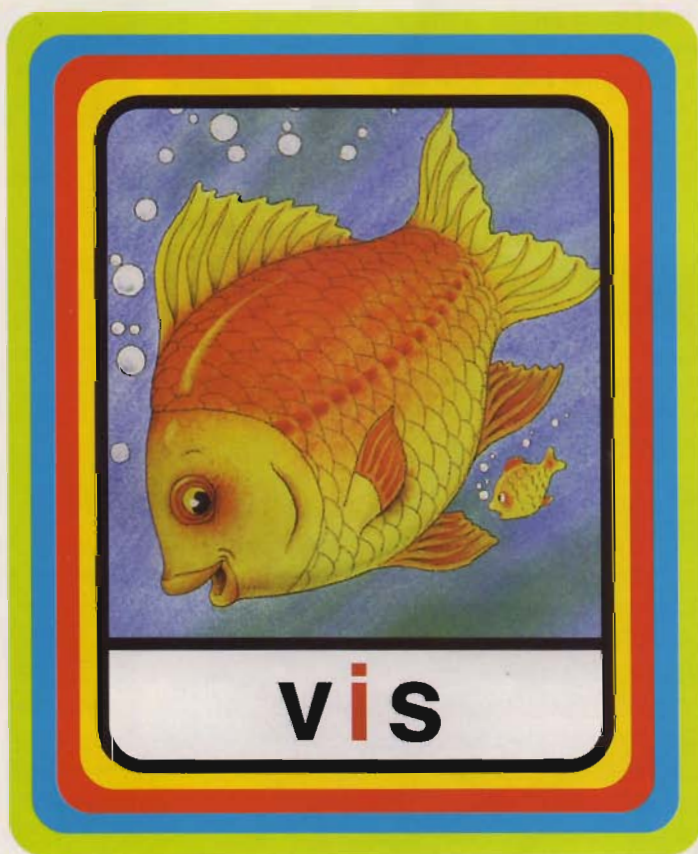
K i N N) E r S P E L

Speels

Een actieve taalbijspijkerwinter

De winter is nu echt begonnen. Het is buiten vroeg donker en koud. Tijd om je eens gezellig terug te trekken bij de kachel en een gezellig spel te spelen, een boek te lezen of een CD-i of CD-ROM te verkennen. Keus genoeg en wij namen het aanbod onder de loep. Alle gezinsleden paraat? Deze winter gaan we onze taalkennis bijspijkeren.

Lennie Pardoel

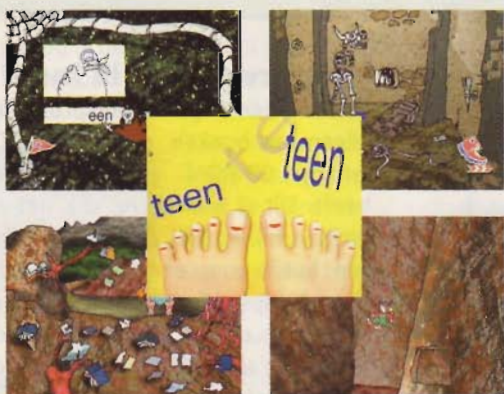
Moet je mij zien

Voor de jongsten is er de serie *Moet je mij zien* van uitgeverij Zwijsen. Ze kunnen er spelenderwijs mee leren lezen. We maakten er al melding van in het oktobernummer van het CD-i Magazine. De zogenaamde *Maan Roos Vis* methode oftewel officieel de *Veilig leren lezen*-methode is de basis voor alle producten uit Zwijsen's serie *Moet je mij zien*. De methode bevat een tot in de puntjes uitgewerkt concept dat terug te vinden is in pictoboeken, leesboekjes, een voorleesboek met stickers, speel-leer-boeken, *Een boek vol letters* (en natuurlijk *Een boek vol cijfers*), een CD-i, CD-ROM, en *Het grote Maan-Roos-Vis letterspel*. De serie zal ieder jaar met nieuwe uitgaven aangevuld worden.

Jan Plooi, fondsredacteur bij Zwijsen: "Het is de bedoeling dat er in de *Moet je mij zien*-reeks ieder jaar nieuwe titels bij komen. Zo zal er volgend jaar onder andere een Liedjes-CD verschijnen rondom vierendertig kenmerkende woorden uit *Maan Roos Vis*. En er komt een nieuwe CD-ROM, getiteld, *Levende Letters*. Ook zullen er nieuwe boekjes verschijnen. Momenteel is de serie voornamelijk gericht op

Spellen

4-7 jarigen. Maar we zijn van plan ook meer voor jongere en oudere kinderen te gaan maken. Volgend jaar zal rekenen meer aandacht krijgen. Nu is er alleen nog *Een boek vol cijfers* waarmee de getallen van een tot en met tien geleerd kunnen worden." Waarom gekozen voor *Maan Roos Vis*? "Deze Veilig leren lezen methode wordt op zo'n 80 a 85% van de basisscholen toegepast. Vandaar dat we deze edutainment-serie er ook op gebaseerd hebben. We willen dat kinderen thuis kunnen leren en spelen tegelijk. Vandaar die combinatie van educatief en entertainment in het woord edutainment."

Ik, Mik, Letterland

De CD-i *Ik, Mik, Letterland* werd in het oktobernummer uitvoerig besproken en speelt zich af in een fantasieland. Het monster Karbonkel heeft daar alle letters van het volk Loria doen verdwijnen. Samen met Mik kun je ze terug vinden. Je kunt er urenlang speelplezier van hebben en je leert er ook nog wat van. En *Maan Roos Vis*? Die kom je er in allerlei variaties tegen.

Vol letters

Een goed boek om mee te beginnen is *Een boek vol letters*, bedoeld voor kinderen vanaf vijf jaar. Het boek bestaat uit een bonte verzameling tekeningen, versjes en natuurlijk letters natuurlijk. Een dertiental tekenaars nam ieder een groepje letters voor hun rekening. Hierdoor vermengen zich allerlei stijlen. Hetgeen het bladeren door het boek veraangenaamt. Kinderen houden immers van druk en veel. En daarvan is er in dit boek genoeg. De zachte kleuren maken er overigens tegelijkertijd ook weer een een-

heid van. Bij de versjes en de verhalen is er voor een zelfde aanpak gekozen. In ieder versje krijgt een bepaalde letter de nadruk; bijvoorbeeld de letter 'd':

"Dubbel dik zat op het dak,
en zong van doe die dat
dubbel dik viel door het dak
boven op de kat."

Met elke letter krijg je de opdracht op een plaatje woorden te zoeken beginnend met die letter. En verder worden er allerlei grappige uitgehaald met de letters zowel in tekeningen als in teksten. Achterin het boek staan heldere tips voor ouders die samen met hun kind willen gaan lezen, zoals de zeer belangrijke tip dat je letters uit moet spreken zoals je ze hoort. Dus beslist niet zoals je ze tijdens het opzeggen van het alfabet uitspreekt.

Groeiboeken, speelboeken en letterspel

Wanneer je kind een ietsje pietsje kan lezen dan kun je voorzichtig beginnen met de groeiboeken *Ik lees maar roos vis*. Er zijn er vier. Ze bestaan uit simpele verhaaltjes

met eenlettergrepige woorden en wederom leuke tekeningen. De boekjes zijn afgestemd op groep drie van het basisonderwijs, maar eerder kan natuurlijk ook. In de speel-leerboeken kun je alles wat je geleerd hebt in de vorm van spelletjes nog eens oefenen. Het grote maan roos vis letterspel is een spel voor 2-4 spelers, waarbij de moeilijkheidsgraad opgevoerd kan worden. Wanneer kinderen nog maar net met letterherkenning zijn begonnen dan kies je voor één bord, kunnen ze al redelijk lezen dan leg je twee of drie borden aan elkaar en voeg je er wat spelregels aan toe. Kinderen verzinnen meestal zelf variaties op die spelregels. Zo koos mijn dochter er onmiddellijk voor dat alle letters die ze in een dobbelsteenworp passeerde ook gepakt mochten worden. Dus gooi je een zes en je passeert onderweg de 'm' en de 'n' van het woord 'maan' dan heb je er al twee. Officieel zou je alleen de letter waar je na zes plaatsen terecht komt mogen pakken. Kortom, het is een spel met mogelijkheden voor ieder kind. De letters en de afbeeldingen zijn op stevige kartonnen vierkantjes gedrukt. De spelers mogen het woord niet zien totdat ze de letters op het bord met hun pion bereikt hebben. Mocht dan blijken dat ze het woord verkeerd bij elkaar gelegd hebben dan moeten de foute letters teruggelegd worden en speel je door totdat je de juiste spelling bij elkaar hebt. De afbeeldingen zou je trouwens ook los kunnen gebruiken zodat je kind er zelf de letters bij kan leggen. Of je laat kinderen de letters bij de plaatjes in de boeken leggen. Dat is nu juist het leuke van die hele Moet je mij zien-serie: Je kunt alle uitgaven met elkaar combineren.

Bij taal hoort Van Dale

Nu we toch bij de spellen aangeland zijn is zeker het zojuist verschenen Van Dale-spel voor de jeugd het vermelden waard. Elf-jarigen en ouder kunnen er hun taalkennis mee verbeteren. Na de editie voor volwassenen - inmiddels ook in de nieuwe spelling - is er nu een volwaardige jeugdeditie.

DE NIEUWE SPELLING

Wil je meer weten over de nieuwe spelling dan kan dat tegenwoordig ook interactief. Er is namelijk een elektronisch groen boekje op CD-ROM of diskette. En daar kun je naast het opzoeken van de nieuwe spelling van de meeste Nederlandse woorden (en die integreren in je tekstverwerkerspellingprogramma), ook anagrammen maken, rijtjes van alle werkwoorden vinden, en een spellingquiz spelen. Want is het nu interactief met een 'k' geworden of blijft het gewoon interactief met een 'c'? En hoe zit het met dat struikelblok productie, mag dat nu weer met een 'c'? Weet je het? De quiz stelt je op de proef en vraagt je steeds te kiezen uit drie woorden waarvan er maar een in de juiste spelling staat. Onderaan het beeld zie je je score. Echt een uitdaging. Dus: die woordenlijst der Nederlandse taal wordt toch nog leuk.

Hieperdepiep, ik lees!

Er is nog een uitgever, oorspronkelijk alleen van boeken, die zich op CD-i en op CD-ROM gebied begeven heeft. Dit is Malmberg, die net als Zwijsen bij *Ik, Mik, Letterland* gekozen heeft voor een samenwerking met Philips Media. Niet zo gek natuurlijk omdat Philips zowel op CD-i als op CD-ROM-gebied de know-how in huis heeft.

Ook *Hieperdepiep, ik lees!* is reeds uitvoerig besproken in het CD-i Magazine (septembernummer) maar kan uiteraard in deze taalbijspijskiervinter niet onvermeld blijven. Dus nog even de inhoud op een rijtje: Woorden maken door ze juist in te tikken; keer-om-spel gebaseerd op het combineren van woorden en plaatjes; herkennen van letters in de kleurpuzzel; voor- en zelf lezen van verhalen; schuifpuzzel; letterregen en nog meer leuke spelletjes.

De CD-i en CD-ROM, overigens wel aparte producties (met een C), zijn bedoeld voor kinderen tussen de zes en negen jaar.

Spelspel

De basiseditie van dit met zorg uitgegeven spel wordt geleverd met twee doosjes vragenkaarten. In Het Woordspel staat de vraag 'wat betekent het woord?' centraal. In *Het Spelspel* is dat de vraag 'hoe schrijf je een woord?' De vragen zijn op twee niveaus: Makkelijk en Moelijk. De kaartjes hebben een A en een B-kant. Met de letterdobbelsteen gooi je eerst een A of een B. Een A-vraag van het woordspel is bijvoorbeeld Wat is meander? Is dat een prehistorische holbewoner of een bocht in een rivier? De voorlezer mag zelf een van de vier vragen kiezen. Een B-vraag bestaat bijvoorbeeld uit de vraag: geef een ander woord voor Klein onderdeel uit een geheel. Het begint met een 'd'. (Antwoord: detail) Bij *Het Spelspel* moet de speler de letters van het opgenoemde woord hardop spellen. Op kant A wordt een alinea voorgelezen, op kant B korte stukjes tekst.

Hoe speel je het spel?

Het speelbord bestaat uit drie cirkels die met elkaar verbonden zijn door een plaatje met woordenboeken. Je beantwoordt om de beurt een vraag. Is het antwoord goed dan mag je met de dobbelsteen gooien en je pion vooruit zetten. Wanneer je de eerste vraag goed beantwoord krijg je je eerste woordenboek. Het tweede krijg je pas wanneer je de tweede cirkel hebt bereikt. Zo ook de derde in de derde en laatste cirkel. Maar onderweg kun je door duellen met je tegenspelers je woordenboeken verliezen en wanneer je ze allemaal kwijt bent moet je zelfs weer helemaal opnieuw beginnen. Er is dus onderweg genoeg te beleven. Je kunt je spelverloop zelf grotendeels bepalen door goed in te schatten voor welk niveau vragen je kiest. Met drie woordenboeken kun je voor een makkelijke, twee makkelijke of een moeilijke vraag kiezen.

Met een woordenboek mag je alleen voor een makkelijke vraag kiezen. Hoe moeilijker je kiest des te sneller ben je bij de eindstreep, mits je de vragen natuurlijk goed beantwoordt.

Tijdens het spelen viel al snel op dat volwassenen rustig mee kunnen doen. Dus eens kijken wie er wint....

Nationale Spelling Wedstrijd

Dan kunnen we natuurlijk ook weer eens de *Nationale Spelling Wedstrijd* gaan spelen, op zowel CD-ROM als op CD-i. Weliswaar niet in nieuwe spelling, want die was er tijdens het maken officieel nog niet. Maar na lang spelen bleek dit geen groot probleem te zijn. Alle woorden die gespeld moesten worden, zijn over het algemeen gelijk aan de nieuwe spelling. Blijkbaar hebben de makers daar al rekening mee gehouden. Het zijn immers vooral de samenstellingen met verbindings-n in bijvoorbeeld 'pan-

nenkoek' en koppelingstreepjes in woorden al 'na-apen', en een enkele 'k' die nu toch weer een 'c' wordt, die veranderd zijn. Nieuwe spellingen als 'buro' zijn er uiteindelijk toch niet gekomen. Dus woorden als 'agglomeratie, classificatie, cranberry's' zijn nog even moeilijk als ze waren. Er zijn immers genoeg woorden waarbij de voorkeurs- en nieuwe spelling helemaal nooit ter spake was.

Het leuke van deze spellingwedstrijd onder leiding van Ivo Niehe is dat je het ook met z'n tweeën kunt spelen en er je eigen niveau bij kunt kiezen. De TROS, de grootste familie van Nederland, had er overigens best wat spelers bij kunnen zetten, maar goed....zo groot is die familie blijkbaar nu ook weer niet. Wie het gelijknamige TV-programma van Ivo Niehe bij de TROS heeft gevolgd, weet al hoe het spel gespeeld moet worden. Wie dat nooit gezien heeft laat het zich op heldere wijze uitleggen door Ivo. Veel plezier.

Besproken titels

CD-i Ik, Mik, Letterland
f 69,95/Bfr 1.499

CD-ROM Spelen
met maan-roos-vis
f 34,95/Bfr 700

Hieperdepiep, ik lees!
Malmberg/Zwijsen zowel
als CD-ROM als CD-i
verkrijgbaar
f 69,95.

Nationale Spelling Wedstrijd
Philips Media CD-i/
CD-ROM f 59,95.

Een boek vol letters.
f 24,95/Bfr 495

Maan-roos-vis voorleesboek
f 24,95/Bfr 495

Maan-roos-vis groeiboeken 1-4
f 14,95/Bfr 295

Spel-leerboeken:
123 ik lees - Dit ben ik
f 8,95/Bfr 180 per stuk

Het: grote maan
roos vis letterspel
f 39,95/Bfr 795.

Van Dale JEUGD
een uitgave van Jumbo,
f 69,95 te koop bij speel-
goedwinkels en waren-
huizen.

Elektronisch
Groene Boekje SDU
Standaard CD-ROM/diskette
of Windows f 75,-/Bfr 1.450
(MS-DOS alleen op
diskette f 55,-)

De dinosaurïërs van de muziek

Otis z'n kracht was zijn ritmegevoel.

Begin dit jaar maakten we een begin met een miniserie "The Legends of Pop", die bestaat uit 13 Video CD's over de grondleggers van de popmuziek. In het eerste deel zijn *BB King*, *Little Richard*, *Chuck Berry* en *Muddy Waters* aan bod gekomen. In deel twee bespreken wij, ten onrechte zo verschrikkelijk laat, de volgende vier Video CD's uit de serie: *Otis Redding*, *Janis Joplin*, *Jerry Lee Lewis* en *The Godfather of Soul, James Brown*.

Rom Helweg

James Brown

Wie kent hem niet? Mister 'Shake Your Moneymaker', The Godfather of Soul, The Sexmachine: James Brown. Als Maradona muzikant was geworden, was hij waarschijnlijk James Brown gaan heten. Een concert van James Brown is een voortdurende eruptie van energie, ritme en groove. Dat lijkt een beetje veel kretologie, maar eigenlijk is James Brown niets anders dan dat. Op een toevallige ballad als 'Man's World' na, zie je ook alleen maar kreten, dans en zweet. Het is bijna onmogelijk om de muziek van James Brown goed te beschrijven. Toch lag de Funk van Brown ten grondslag aan iedere vorm van Soul die we nu hebben. Zelfs de House was niet geworden wat het nu is zonder de beat van James Brown.

Eén brok energie

Op de Video CD zien we interviews met onder andere Caron Wheeler (Soul 2 Soul), leden van Status Quo, Wet Wet Wet en Brand New Heavies. Allen zijn ze maar door één iemand geïnspireerd en dat is James Brown. Met zijn muziek wil James Brown eigenlijk niets anders overbrengen dan het Soul-gevoel. Dat doet hij door een altijd herkenbaar ritme, eenvoudige melodieën, en af en toe een kreetje tussendoor. Op het eerste gezicht stelt het niets voor, maar het is een ongelooflijk gestructureerde samengang van aspecten. Brown laat nog steeds, na bijna een halve eeuw op de planken staan, dezelfde hoeveelheid energie zijn publiek in stromen. Sceptici zeggen dat dat

Legends of Popmusic

Hij leidt de band met zijn voeten.
Hij zegt: ik bewaag wel, volg maar.

niet verwonderlijk is met zoveel drugs in je lijf, maar de kenners weten wel beter. Dat moet ergens anders vandaan komen. James Brown is Soul. En dat is heel wat anders dan wanneer je alleen probeert om Soul te maken.

Janis Joplin

Toen Janis Joplin in 1970 op 27-jarige leeftijd overleed aan een overdosis drugs, had ze al een leven achter zich dat maar weinigen zich kunnen voorstellen. Janis was een Hell's Angel meisje, dat zich overigens prima staande wist te houden in die wereld. Waarschijnlijk zoop ze al die jongens met gemak onder tafel en waren die grote mannen niet bestand tegen de beproevingen die dit kleine meisje zichzelf oplegde. Nee, een makkelijke jeugd zal ze niet gehad hebben. De pijn die dat heeft veroorzaakt is te horen in iedere noot die ze ooit heeft gezongen.

Pijn

Het stalde medici en collega zangers voor een raadsel, hoe iemand met dit postuur, Janis Joplin was niet groter dan één meter zeventig, zulke tonen kon uitschreeuwen. In zo'n geval kun je alleen maar hopen dat dit niet een voorbeeld voor je kinderen wordt, wat het wel was. De cult die Joplin teweegbracht was er één van: "Niemand heeft zoveel pijn gehad als ik, maar ik kan je er wel wat van laten proeven." En nog steeds zijn er grote hoeveelheden fans die zich kunnen baden in de uiting van zoveel leed. Iets bijzonders op de Video CD is de opname van het schrijnende Gershwin-nummer 'Summertime', dat nooit een tergender uitvoering heeft gekend dan die van Janis Joplin.

Otis Redding

Een lichtend voorbeeld voor Janis Joplin was Otis Redding. Misschien toeval, maar ook Otis Redding stierf op 27-jarige leeftijd onder raadselachtige omstandigheden. Er zijn nog steeds mensen die denken dat maffia-connecties de oorzaak waren van zijn dood. "I can't do what those people want me to do" werd hem waarschijnlijk noodlottig. Toch heeft Otis Redding een grote muzikale erfenis nagelaten. Nummers als 'Dock of the Bay', 'I Heard It Through the Grapevine' en 'Respect' worden nog dagelijks gedraaid op de radio en ik weet zeker dat ook toekomstige generaties van deze klassiekers zullen genieten.

Emotie

Otis Redding was ook zo iemand die zijn publiek door middel van muziek liet voelen hoe hij zichzelf voelde. Je kon er niet onderuit, zo'n grote hoeveelheid emotie, en dat in een liedje op een podium. Hoewel hij geen groot muzikaal genie was, Otis las geen noot muziek, wist hij altijd precies die tonen te treffen waar het om ging. En misschien is het juist wel dat, wat ontbreekt aan de tegenwoordige muziek, die zich laat kenmerken door grootschalige onzin en kunstmatige truuks om het publiek op de been te krijgen. Een half uur les in de mooiste normen en waarden in de muziek.

Jerry Lee Lewis

Met deze Video CD gaan we terug naar de oorsprong van de Rock 'n Roll. Jerry Lee Lewis was misschien wel de meest controversiële muzikant uit zijn tijd. Niet alleen zijn 'Great Balls of Fire' muziek, maar zijn hele persoonlijkheid maakte van hem een ster. Jerry Lee Lewis was de Herman Brood van de vijftiger jaren. Hij schokte de wereld door in het huwelijk te treden met zijn minderjarige nichtje, stak tijdens een grote gebeurtenis zijn eigen piano in brand; kortom, hij verzon iedere keer iets nieuws om de wereld te choqueren.

The killer

Inmiddels is er een film verschenen over het leven van Jerry 'The Killer Lee Lewis', met in de hoofdrol Dennis Quaid. Datzelfde was het geval bij Janis Joplin, met Bette Midler. Dat overkomt je alleen maar wanneer je een leven hebt dat interessant genoeg is. En daarover bestond bij Jerry Lee Lewis geen twijfel. Echt vervelen deed hij zich niet. Daarnaast heeft hij een grote verzameling songs nagelaten die door ontelbare artiesten zijn gecovert. Denk maar aan 'Great Balls Of Fire', 'You Win Again' en 'Whole Lotta Shakin Goin' On'.

Toen en nu

Alle Video CD's uit de serie 'Legends of Popmusic' bevatten uniek live materiaal. Opnames die nog nooit eerder vertoond zijn. De geluidskwaliteit mag dan niet altijd even fantastisch zijn, de informatie en de achtergronden zijn van hoog niveau. Eindelijk wordt terecht de link gelegd tussen de grootheden van toen en de muzikanten van nu. En wie kunnen dat beter vertellen dan de muzikanten zelf?

Legends of Popmusic

The Making

of Modern Music

Muddy Waters

B.B. King

Muddy Waters

Chuck Berry

Little Richard

Jerry Lee Lewis

James Brown

Otis Redding

Janis Joplin

The Rolling Stones

The Doors

John Lennon

Jimi Hendrix

Het meest complete CD-i naslagwerk is binnenkort verkrijgbaar

Het meest complete aanbod CD-i games, muziek, video-cd's en Special Interest is binnenkort verkrijgbaar. Via de bon kunt u nu alvast uw exemplaar bestellen.

Ja,

ik bestel hierbij het CD-i naslagwerk '97 voor de prijs van f 9.95. Ik betaal nu nog niet maar wacht op uw bericht.

Naam:

Voornaam:

Straat:

Huisnr.:

Postcode:

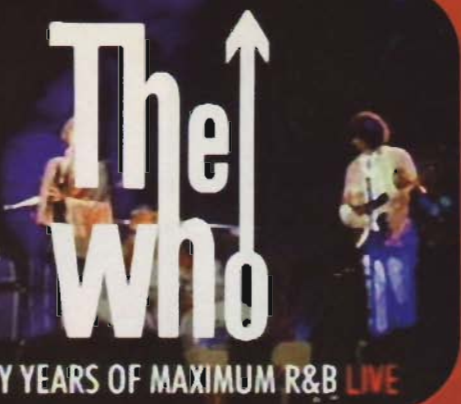
Plaats:

Terugsturen in een voldoende gefrankeerde envelop naar:

Multi Media Club SPN
Olmenlaan 26 - 1404 DG Bussum

Philipscdi.com

Wat betreft aantallen verkochte albums heeft *The Who* nooit het niveau gehaald van tijdgenoten als *The Rolling Stones* of *The Beatles*. Qua live-optredens waren Townshend, Daltrey, Moon en Entwistle echter onverslaanbaar. Geen band wist op het podium zo'n explosie van energie neer te zetten als *The Who*. Daarom is het terecht dat op de Video CD louter live-uitvoeringen zijn opgenomen.

Het zal niet zo dodelijk zijn als het bijwonen van een live-concert zelf, maar na ruim tweeëneenhalf uur *The Who* live ben je aardig murwgebeukt. En dan heb je nog mazzel dat je niet de gitaar van Townshend, het drumstel van Moon of de microfoon van Daltrey bent, want die hebben het nog zwaarder te verduren.

Destructieve stage act

De Video CD begint met het nummer Magic Bus, dat is voorzien van spetterende beelden uit het oeuvre van *The Who*. Zo wordt in één keer duidelijk waarom de 'stage act' van de band zo controversieel was. Pete Townshend geselt zijn gitaar met de microfoonstandaard, ramt hem dwars door de versterkers heen en slaat hem uiteindelijk aan gort op de vloer. Ondertussen trapt Keith Moon zijn drumstel om en slingert Roger Daltrey zijn microfoon door de zaal. Deze destructieve act levert de band overigens voldoende oefening op om pionier te worden op het gebied van feedback en kraakgeluiden, waar *The Who* in haar carrière volop mee experimenteert.

muzikaal op avontuur gaat, volgt Entwistle hem blindelings: "Terwijl de rest van de band dacht 'wat hebben die twee nu weer afgesproken en waarom weten wij daar niets van'."

Amsterdam

Begin jaren 80 is *The Who*, samen met *The Rolling Stones*, de grootste live-publiekstrekker in de Verenigde Staten, maar gelukkig fixeert de Video CD zich niet op deze periode. De 18 nummers die gespeeld worden op *Thirty Years of Maximum R&B Live* beschrijven het complete oeuvre van *The Who*. Van de start in 1965 tot en met het 25-jarig jubileumconcert in 1989. Naast de grote hits komt er ook een hoop iets minder bekend werk aan bod. Er zijn beelden van optredens op het Monterey International Pop Festival, het Isle of Wight Pop Festival, vele clubs in Londen, enkele studio opnames en er is zelfs een versie van My Generation die in 1970 werd opgenomen bij het TV Poppala in Amsterdam! Tussen de nummers door geven commentaren van de bandleden aan hoe de sfeer in die tijd was en wat er allemaal speelde.

Keith Moon

Een van de mafste, maar tevens meest tekenende, situaties doet zich voor bij het live-optreden in San Francisco. Het is 20 november 1973 en *The Who* speelt voor een uitverkocht Crow Palace als drummer Keith Moon ineens in elkaar zakt. Pete Townshend: "Hij kreeg een spulletje van iemand van de EHBO, speelde een half nummer mee en zakte weer over zijn drumstel. We zijn in de kleedkamer gaan kijken of hij niet dood was." Lachend: "Eerlijk gezegd zag hij er wel dood uit, maar zijn we toch maar weer gaan spelen." Op de zwart-wit beelden zien we Townshend vervolgens vragen of er iemand in de zaal is die drums speelt, en de geluksvogel uit het publiek krijgt een hand en mag meespelen. Keith Moon komt er die keer weer bovenop, maar op 7 september 1978 overlijdt de 31-jarige notoire stapper, grappenmaker en spectaculaire drummer aan een overdosis alcohol in combinatie met slaaptabletten. Ook dat blijft helaas een onontkoombaar fenomeen voor de beste bands uit de muziekgeschiedenis. (FC)

The Who Live

- Magic Bus
- Anyway, Anyhow, Anywhere
- So Sad About You
- A Quick One
- Happy Jack
- Heaven and Hell
- I Can't Explain
- Water
- Young Man Blues
- Don't Know Myself
- My Generation
- Substitute
- Drowned
- Bell Boy
- My Generation (Blues)
- Dreaming From The Waist
- Sister Disco
- Who Are You
- 5:15
- My Wife
- Music Must Change
- Pinball Wizard
- Behind Blue Eyes
- Love Reing Over Me
- Boris The Spider
- I Can See For Miles
- See Me Feel Me
- Another Tricky Day

The Who

Unieke twee-eenheid

Deze verhalen geven *The Who* echter ten onrechte de naam van een stelletje simpele slopers. Niets is minder waar. Mag *The Who* halverwege de jaren 60 van start gaan als een rauwe punkband, in de jaren 70 groeit de band uit tot één van de meest solide rockbands van die tijd, zowel muzikaal als tekstueel. De intussen zo goed als dove Townshend is de belangrijkste songwriter van de band en schrijft (naast een hele hoop schitterende songs) vooral geschiedenis met zijn rockopera Tommy. Bassist John Entwistle neemt eveneens een flink deel van de teksten voor zijn rekening en vormt vooral op het podium een unieke twee-eenheid met Townshend. Als Townshend

The Who

Engels
f 64,95
PolyGram

Rock Revo

Vooral nu de tijdgeest in onze maatschappij zo'n beetje wordt beheerst door de discussie over de drugstaat, vragen we ons weer een beetje af waardoor onze normen en waarden gevormd zijn. Het valt slecht te ontkennen dat de muziek van nu daar een grote rol in speelt. Een tijdje geleden maakten we al gewag van een zeer bijzondere serie Video CD's die daar een antwoord op probeert te geven. *Rock Revolutions I en II* zijn ware monumenten op dit gebied.

Rom Helweg

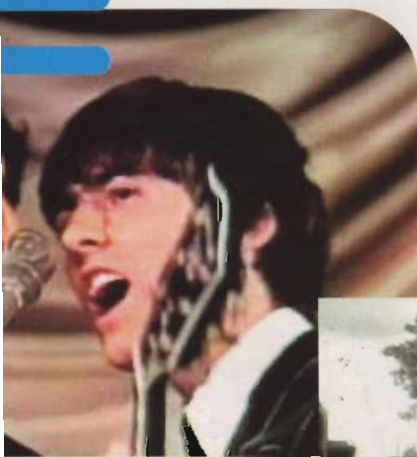
Het lijkt alsof ieder tijdperk zich laat kenmerken door muziek. Misschien is het de vraag van de kip en het ei, maar het lijkt onomstotelijk bewezen dat muzikale en maatschappelijke stromingen nauw met elkaar verbonden zijn. Het is bijna op het jaartal af te horen wanneer een muziekstuk is opgenomen. Niet alleen aan de opname-techniek, maar ook aan alles wat die muziek met zich meebrengt.

Jazz

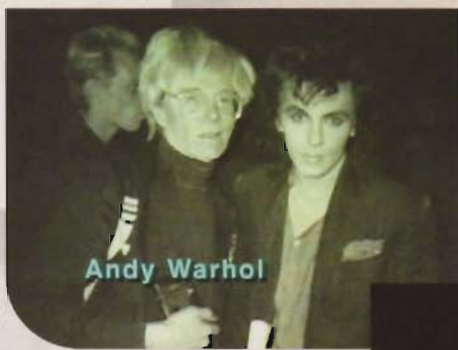
In de jaren 20 en 30 kenmerkte de muziek zich door invloeden uit de oude afro-Amerikaanse stromingen: Jazz. Dit was de Rock 'n Roll van die twee decennia. Een nieuwe vorm van toonkeuze, een nieuwe vorm van instrumentkeuze, maar vooral ook een nieuwe levensstijl. Jazz was iets van de nieuwe generatie. Het is opvallend dat ook deze vorm van muziek voortkwam uit onvrede met de maatschappij. De onderdrukking van de zwarte bevolking, een verbod op drank, kortom, de nieuwe generatie was op zoek naar een eigen wereld, en wat kon die beter vormen dan muziek?

De jaren 50

Toen Jazz eindelijk een algemeen geaccepteerde muziekvorm werd, werd het tijd voor iets nieuws. De wereld was volop in wederopbouw na de oorlog en ogenschijnlijk ging alles goed. Toch had de jeugdige generatie van toen opnieuw een drang naar iets van zichzelf. Opnieuw was muziek de uitkomst. Bill Haley met zijn 'Rock Around The

lutitions

Andy Warhol

John Lennon & Yoko Ono

Clock' gaf de jeugd van toen een geheel nieuwe impuls. Dat mag als het begin gezien worden van de *Rock Revolutions*.

Rock 'n Roll

Al snel volgden een aantal muzikanten de nieuwe stroming Rock 'n Roll. Radiostations wisten niet goed wat ze er mee aan moesten. 'Be-Bop-A-Lula-She's-My-Baby' werd onder schamper gelach kapot geslagen op de draaitafels. Al snel werd duidelijk dat de wens van de nieuwe generatie onomkeerbaar werd verwezenlijkt. De nieuwe norm was muziek waarbij je 'uit je dak mocht gaan'.

Rock Revolutions

De documentaire *Rock Revolutions* behandelt de invloed van de popmuziek op de afgelopen drie decennia. Dat gebeurt op zo'n professionele wijze, dat je niet alleen een vrij compleet beeld krijgt van de belangrijkste muziekstromingen, maar tevens een mooi overzicht van de tijdgeest. Van Elvis tot Joe Cocker, van The Beatles tot Abba, van Martin Luther King tot Punk en van Kennedy tot Flower Power.

Onbetamelijk gedrag

Naast natuurlijk de heerlijke muziek en de uiterst interessante interviews is het grappig om te zien hoe de dingen die wij inmiddels ronduit netjes vinden, toen gezien werden als zeer aanstootgevend. The Beatles werden als langharig tuig bestempeld, terwijl ze toch redelijk korte koppies hadden. Althans, wanneer je ziet dat Jan Vayne inmiddels als model voor mooi haar staat (pfuh). Ze hadden Madonna eens moeten zien in de vijftiger jaren, toen ze Elvis nog beschuldigden van onbetamelijk gedrag. Hij waggelde wat met zijn heupen en de helft van het vrouwelijk publiek viel flauw. Lag dat nou aan het publiek, of aan deze halfgod uit Memphis, Tennessee?

Elvis tot James Brown

De eerste Video CD neemt ons mee van Elvis, Jerry Lee Lewis en Little Richard naar de zestiger jaren. Daar treffen we natuurlijk The Beatles,

The Stones, Janis Joplin en Jimi Hendrix aan. Stuk voor stuk trekkers van het voortouw, wanneer het gaat om nieuwe inzichten in de maatschappij. Toegegeven, dat ging niet helemaal zonder het gebruik van drugs, maar is dat niet altijd het geval met populaire muziek? Het lijkt van wel.

De jaren 70

Zo lijken de zeventiger jaren weer een geheel nieuw tijdperk in te luiden. De muziek begint zich meer en meer te vertakken in Soul, Disco, Rock en Hardrock. Waar je in de zestiger jaren nog slechts een verdeling had in Beatles- en Stones-fans lijkt in de zeventiger jaren de verdeling in stromingen pas echt compleet. Punks en Poppy's, Rockers en Disco's en Love en Peace tegen de Hell's Angels. Allemaal gescheiden door een zee van verschillen, maar verbonden door maar één mogelijkheid: muziek.

De jaren 80

De tweede Video CD neemt ons mee naar de tachtiger jaren, het begin van de Punk en de New Wave. Hieruit blijkt dat iedere nieuwe stroming in muziek, maar ook iedere nieuwe stroming in het denken, haar eigen tegenstroming heeft. Misschien op dat moment nog niet helemaal geaccepteerd, maar allemaal met hun eigen ideologieën. Zo kon Abba broederlijk in de top tien staan naast Grace Jones en kenden Elton John en Marianne Faithfull elkaar bijvoorbeeld goed.

Zeggingskracht

Het is opvallend dat iedere muzikant die doorbrak iets te vertellen had. Hoe weinig de muziek ons tegenwoordig misschien ook zegt, ze hadden allemaal wat te melden. Daarom is het grappig om te merken dat veel van deze muziek ten grondslag ligt aan de tegenwoordige muziek, die op het eerste gezicht veel minder persoonlijk lijkt. Nee, de echte revolutie zullen we niet meer meemaken, hoewel House ons eventjes anders deed vermoeden. Misschien is de tijdgeest wat meer tot rust gekomen. Zonde hè? Geniet nog maar even van die goeie oude tijden op deze heerlijke Video CD's.

Rock Revolutions I

Elvis Presley
Little Richard
Jerry Lee Lewis
The Beatles
The Rolling Stones
Ike & Tina Turner
Janis Joplin
Otis Redding
Jefferson Airplane
Free
Jimi Hendrix
Steppenwolf
James Brown
Ritchie Havens
John Lennon & Yoko Ono

Rock Revolutions II

Abba
Blondie
Don Mc Lean
Marianne Faithfull
Helen Reddy
Bob Marley
Grace Jones
The New York Dolls
Arlo Guthrie
Elton John
The Bee Gees
Joe Cocker

Rock Revolutions I en II
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999 p.st.
Philips Media

FILMS

Toch was die kritiek ook weer niet geheel terecht, want ondanks Toonders grote letterkundige kwaliteiten bleef hij in de eerste plaats tekenaar en bovendien had hij al vanaf het prilste begin van zijn loopbaan een niet aflatende fascinatie voor tekenfilm. Was de Tweede Wereldoorlog niet uitgebroken, dan had hij hoogstwaarschijnlijk de boot naar Amerika gepakt en was bij Disney gaan werken. Het onnavolgbare Nederlands dat Toonder gaandeweg in zijn strips is gaan

Toen in 1983 de eerste avondvullende Bommeltekenfilm uitkwam waren veel doorgewinterde Toonderfans er eigenlijk niet zo heel gelukkig mee. De dialoogvorm, die een film nu eenmaal eigen is, zou het zo kenmerkend kleurrijke en bombastisch proza van de uit de kranten bekende onderschriftenstrips grotendeels verdringen. Deze angst was niet geheel ten onrechte daar Toonder's roem als literator, die hem inmiddels het prestigieuze lidmaatschap van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde had opgeleverd, zijn faam als tekenaar in zekere mate had overschaduwd.

Als je be

gebruiken is van een zo onvertaalbare eigenheid dat door zijn toedoen een aantal nieuwe woorden in de spreektaal en soms zelfs in de dikke Van Dale is opgenomen, zoals bijvoorbeeld *denkraam* en *minkukel*. Het woord *kukel* is zelfs door de medische wetenschap geïnnoveerd in het *kukelfenomeen*, wat het beluisteren van het hoofd met een stethoscoop met zich brengt, precies zoals dat in het gelijknamige Bommelveerhaal gebeurt.

Bruintje Beer

Maar ook op de Nederlandse stripwereld heeft Marten Toonder jarenlang zijn stempel gedrukt. Onder invloed van door zijn vader, die kapitein op de grote vaart was, voor hem meegebrachte Amerikaanse *comics*, en de razend populaire Engelse *Rupert Bear*, ofwel *Bruintje Beer*, die hij voor de oorlog onder druk van zijn uitgever gedwongen was min of meer te plagiëren, begon hij door gebruik te maken van rasters en arcering meer diepte en substantie aan te brengen in de tot dan toe

Joost 'met uw welnemen' Hölscher

Marten Toonder's droom nu op Video CD

nogal kale en rechtlijnige striptekeningen in de trant van *Tripje en Liezebertha* die het algemene beeld bepaalden. (Ik heb overigens het jasje van Bommel, dat uit de zelfde stof gesneden is als de broek en sjaal van Bruintje Beer, altijd als een stille hommage aan deze illustere voorloper beschouwd.)

Ontwikkeling

Van andere Europese strips als *Suske en Wiske* en *Kuifje* moest Toonder niet veel hebben en hij negeerde hun stijlen volkomen zodat zijn strips zich in een weldadig isolement ongestoord konden ontwikkelen. De zo herkenbare stijl van de verschillende scheppingen van Toonder (naast Tom Poes natuurlijk ook *Panda*, *Kappie* en *Koning Hollewijn*) kreeg in de oorlog vastere vorm. Een curieus effect hiervan was dat het Toonder in de gelegenheid stelde om volstrekt anoniem voor het illegale blaadje *Metro* anti-Duitse spotprenten te tekenen in een andere,

verschillende dagbladstrips tegelijkertijd, plus een weekblad. De plannen voor een *feature-length* animatiefilm kregen rond 1950 vastere vorm maar helaas ging dit hele, ambitieuze project niet door omdat de geldschieters het op het laatste moment lieten afweten, Toonder diep in de schulden en met een gedeserteerde tekenfilmafdeling van zijn studio achterlatend.

Börge Ring

Hij liet het er echter niet bij zitten en begon meteen nieuwe animators aan te nemen, de bekendste van wie ongetwijfeld de Deense contrabassist en latere Oscar winnaar Börge Ring was (zie ons Interview in CD-i Magazine van Maart 1996). Dit werd de basis van de succesvolle animatieafdeling van de nog altijd toonaangevende Toonder Studio's. Verschillende tekenfilms werden gemaakt, eerst low budget zoals de toch goed ontvangen *Gouden Vis* uit de jaren zestig. Marten Toonder ging zich ech-

grijpt wat ik bedoel

niet met hem geassocieerde stijl. Dit blad was een soort *underground comic avant la lettre*, zij het met een wat dwingendere nadruk op underground.

Tekenfilm

Al tijdens de oorlog begon Toonder aan een Tom Poes tekenfilm, naar de dagbladstrip waarmee hij in 1940 begonnen was en die gedurende de oorlog in verschillende kranten werd gepubliceerd. Het ging Toonder en zijn studio in de jaren veertig redelijk voor de wind, wat op het hoogtepunt resulteerde in maar liefst 19

ter, overmand door zakelijke rompslomp die een groeiend bedrijf onherroepelijk met zich brengt, steeds minder met de verschillende projecten bemoeien en emigreerde in 1965 zelfs naar Ierland. Het moest zodoende tot 1983 duren voor er een echte avondvullende Bommelfilm kwam met *Als je begrijpt wat ik bedoel*, de film die zojuist op Video CD is verschenen, wat de aanleiding vormt voor dit stukje. Deze film heeft hoegenaamd niets te maken met het gelijknamige boek, het eerste in de reeks gebundelde krantenfeuilletons dat in 1967 door *De Bezige Bij* werd uitgegeven, want het filmverhaal over de Zwelbast staat daar niet in.

Zwelbast

In dit verhaal vindt heer Bommel, na een omnieneus onweer een groot rond ei dat uitkomt en een klein draakje ter wereld brengt. Dit draakje denkt dat heer Olivier zijn vader is wat betekent dat alleen hij het jong enigszins kan beheersen. Het gaat hier namelijk niet om zomaar een

draakje maar om een Zwelbast. Deze soort heeft de hebbelijkheid bij agitatie of heftige emotie op te zwellen tot ongekende proporties waarna het dito schade en allerhande ander ongerief aanricht, met name in de cleptomane sfeer, want ook des monsters gebruikelijke acht vingers worden een aanzienlijk stuk langer dan strikt wenselijk. Wat in de lijn der verwachting ligt gebeurt ook; heer Ollie komt behoorlijk in de problemen als zijn protegé tijdens een groot galafeest te zijnent weer een onverwachte groeistuip krijgt. Dit gecombineerd met de onwenselijke aanwezigheid van de kwade tegenhangers van Bommel en Tom Poes, Bul Super en Hiep Hieper die belust op rijke buit de garderobe beheren, en de bediening die in handen is van uitzendkracht Wammes Waggel, kan alleen maar ellende opleveren.

Zwarte Bergen

En zo geschiedde. Als Zweglje, het koosnaampje dat heer Bommel zijn draakje gegeven heeft, door Super en Hieper wordt ontvoerd en ingezet bij een bankroof in Rommeldam krijgt heer Olivier de schuld en belandt achter de tralies. De markies ziet zijn kans schoon, laat Bommel meteen royeren van de Kleine Club en alles lijkt verloren. Maar aangezien Bommel de enige is die invloed op Zweglje heeft, laat burgemeester Dickerdack hem weer vrij. Na nog enkele straptasen is heer Ollie inmiddels tot het inzicht gekomen dat Zweglje in de Zwarte Bergen thuishoort, waar hij tenslotte vandaan komt. Met pijn in het hart brengt hij Zweglje daarheen en zo wordt alles toch nog opgelost waarna alle Rommeldamse notabelen zich verheugd aan een eenvoudig doch voedzaam feestmaal op Bommelstein kunnen zetten.

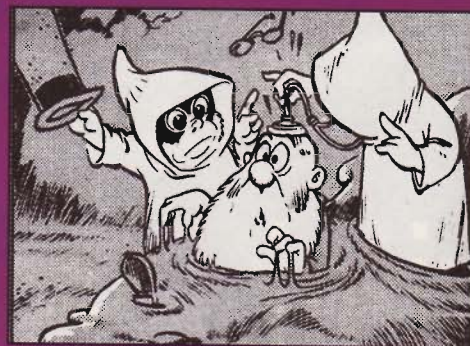
Weemoedige loflied

Het moet gezegd, we hebben hier te maken met een volwaardige tekenfilm die zich in vele opzichten kan meten met de beste producten uit het buitenland, zij het niet helemaal met de hoogste Disneykwaliteit. De film staat meer in het verlengde van de gekleurde ballonstrips van Tom Poes die in de jaren vijftig en zestig in de *Donald Duck* en de *Nieuwe Revue* stonden dan met de zwart-wit krantenverhalen en vanuit die optiek is hij een aanwinst en een aanvulling. Toegegeven, de teksten zijn noodzakelijkerwijs minder mooi dan in de krant, maar in de film komen enkele leuke liedjes voor, gemaakt door Harry Geelen, die de moeite meer dan waard zijn. Het weemoedige loflied op de trouwe bediende Joost dat heer

Olivier zingt in een verlaten en eng bos greep mij, zonder noemenswaardig bevooroordeeld te zijn, buitengewoon aan.

Minder pluizig

Sommige van de stemmen waren in mijn oren verbluffend goed getroffen, met name die van Wammes Waggel en van Joost, andere, waaronder heer Ollie zelf en vooral de uit zo Pippi Langkous weggelopen stem van Tom Poes komen totaal niet overeen met mijn voorstelling. Juweeltjes zijn echter kruidenier Grootgrut (Paul Haenen) en Fred Emmer als nieuwslezer op de televisie: een soort van druiligerige Wapiti. Ook kreeg ik sterk de indruk dat het nieuwe Nederlandse politie-uniform in

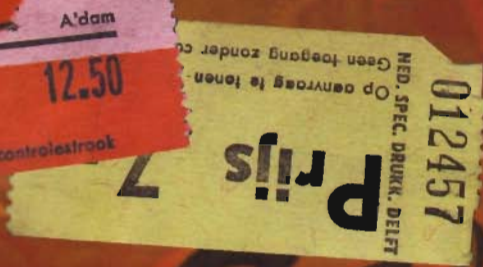

Het kukel (uit *Als je begrijpt wat ik bedoel*)

grote mate is beïnvloed door dat van commissaris Bulle Bas. De gelijkenis met Erik Nordholt drong zich ten sterkste op.

Verder is de film vlot van voortgang en mooi van kleur en bewegen de figuurtjes redelijk soepel. Er hebben duidelijk goede tekenaars aan meegewerkt, een raadsel derhalve waarom juist heer Bommel niet helemaal aan de hoge norm die Toonder altijd gesteld heeft voldoet. Bommel heeft te lange benen en is minder pluizig dan in de strips. Maar soit. Het geheel is zeker niet slecht: onderhoudend, geestig en voor de kleintjes zelfs erg spannend. Kortom een film van vaderlandse bodem waar we best een beetje trots op mogen zijn.

Marten Toonder

Marten Toonder werd op 2 mei 1912 in Rotterdam geboren als eerste zoon van een zeekapitein. Als zijn vader aan wal was placht hij Marten en zijn twee jaar jongere broertje Jan Gerhard voor het slapen verhalen voor te lezen die hij zelf geschreven en geïllustreerd had en gaf zo het voorbeeld dat Marten zo succesrijk zou volgen. Met zijn broertje begon hij dan ook op zeer jeugdige leeftijd verhalen te verzinnen aan de hand van door hem getekende en uitgeknipte figuren. Na de middelbare school besloot Marten dat hij tekenaar wilde worden en bezocht vervolgens de academie voor beeldende kunsten. Marten wist toen al dat hij strips wilde tekenen en daarom besloot hij de verhalen van zijn vader tot strips te bewerken en samen met zijn broer vervolgen hierop te maken. Zo ontstond de strip *Bram Ibrahim* die in de K.R.O. gids werd geplaatst. Hierna nam hij in 1933 een baantje aan als tekenaar bij een uitgever van tijdschriften, de *Nederlandse Rotogravure Maatschappij* te Leiden waar hij van alles en nog wat moest illustreren maar niet voor derden mocht werken. Zo kwam het dat hij de strip *Thijs IJs*, die hij samen met Jan Gerhard voor het *Nieuwsblad van het Noorden* maakte, stiekem en onder pseudoniem inzond. In 1934 trouwde hij met zijn buurmeisje Phiny Dick, dochter van een andere zeekapitein en later schrijfster van vele kinderboeken en strips. In 1940 begon Toonder voor zichzelf en startte de strip *Tom Poes* die vrijwel meteen een groot succes werd. Zijn studio begon te groeien om aan de vraag te kunnen beantwoorden en hij ging zich ook met tekenfilm bezig houden. In 1944 ging hij tekenen voor het ondergrondse blad *Metro*, huisvestte *De Algemene Vrije Illegale*

Zelfportret 1989
Maarten Toonder

Drukkerij D.A.V.I.D. en maakte ook vervalste persoonsbewijzen en stempels. In 1946 richtte hij het weekblad *Tom Poes* op om de tekenaars die voor hem werkten de kans te geven ook iets van hun eigen werk te publiceren en in 1949 begon hij een tekenfilmproject dat eindigde in een financieel debacle. Hij begon helemaal opnieuw wat resulteerde in enkele mooie tekenfilms als *De Gouden Vis*, *Moonglow* en *Hugo*. In de jaren zestig werd hij steeds meer in beslag genomen door de zakelijke besommeringen van zijn studio en legde zich voornamelijk toe op de krantenstrips van heer Bommel. In 1965 emigreerde hij met zijn gezin naar Ierland waarna de contacten met zijn studio geleidelijk aan steeds minder werden. In 1983 zag de grote tekenfilm *Als je begrijpt wat ik bedoel* het levenslicht en in januari 1986 voltooide Marten Toonder zijn laatste Bommelstrip, de 177ste. In 1990 overleed zijn vrouw Phiny, zijn broer Jan Gerhard deed hetzelfde in 1992. In het jaar 2000 zal de uitgave in fraai kunstleder van zijn verzameld Bommelwerk compleet zijn. Ter gelegenheid van de Haarlemse Stripdagen, afgelopen zomer, heeft de PTT twee postzegels van 70 en 80 cent uitgegeven.

PTT Post

Natuurlijk heeft heer Bommel, naast Bommelstein, ook een bescheiden doch comfortabel onderkomen op Internet weten te vinden: <http://home.pi.net/~fbvar/BOMMEL.HTM>

Mortal Kombat

Mortal Kombat lijken twee magische woorden wanneer ze uitgesproken worden tegen de kenner. "Tot welk level ben jij gekomen?" "Heb jij die nieuwe codes al?" "Mijn computer crashte..." En dat terwijl ik dacht met een gewone karatefilm te maken te hebben. Niets is minder waar. *Mortal Kombat* is een ware cult geworden onder computerfanaten. Het computerspel *Mortal Kombat* is dan ook uitgegroeid tot een rage die een groot deel van Internet bezighoudt.

Goede reden om een speelfilm te maken naar hetzelfde idee.

Rom Helweg

Het verhaal is simpel. De aarde zit weer eens in de problemen en een handjevol moedige krijgers krijgt de schone taak om te voorkomen dat de duisterste krachten onze planeet overnemen. De invulling daarvan had echter heel wat meer voeten in de aarde. Het resultaat? Een film waarbij je je ogen niet gelooft en waarbij je van de ene verbazing in de andere valt.

Shaolin toernooi

De keizer van de Outside World wil bezit nemen van de aarde, maar kan dat alleen wanneer het grootste Shaolin toernooi, de *Mortal Kombat*, tien keer achter elkaar gewonnen wordt. Hiertoe heeft hij de wrede tovenaars Shang Tsung in dienst. Door de zielekracht van duizend overwonnen strijders lijkt hij onoverwinnelijk. Zeker als je zijn vierarmige vertrouweling en vechtersbaas Prins Goro eenmaal hebt gezien.

Drie uitverkorenen

Drie uitverkorenen moeten het in het toernooi tegen zijn strijders opnemen. Sonya Blade, een vrouwelijke politie-man; Johnny Cage, een snelle karate-acteur; en Liu Kang,

wiens broer door Shang vermoord is. Zij krijgen hulp van de heerser van de aarde. Rayden, zo heet hij, vertelt ze dat ze alleen kunnen winnen, wanneer ze hun eigen angsten overwinnen. Op zich geen slechte gedachte, de tegenstander maakt immers alleen maar gebruik van de angsten van degene die hij moet verslaan.

Drie persoonlijkheden

Natuurlijk heeft Shang niet voor niets dit drietal uitgekozen. Hij weet dat ze allemaal met een persoonlijkheidsprobleem zitten. Sonya moet leren om iemand anders te vertrouwen, Johnny Cage moet van zijn egoprobleem af en

Ik moest bijna kotsen.
-Walgelijk.

Occulte karatefilm vol spektakel

Liu moet eindelijk eens zijn lotsbestemming leren aanvaarden. Pas wanneer ze deze innerlijke strijd hebben gewonnen, maken ze een kans tegen de wreedheden van de tovenaars Shang Tsung. Maar dan breekt er ook een ongehoord toernooi los. Het gevecht neemt ze mee naar de meest onwaarschijnlijke plaatsen en er moet heel wat gebeuren, wil het drietal de aarde veilig stellen.

Stijloefening

De film is een ware stijloefening. Neem het genre 'occulte karatefilm' en probeer de elementen zo indrukwekkend mogelijk over te brengen. Zo lijkt de opdracht van producer Paul Anderson te luiden. En dat is gelukt. Om te beginnen met de belichting. Ieder shot bestaat uit twee hoofdkleuren. Vaak blauw en rood. Dat geeft goed de tegenstelling van goed en kwaad weer. Zelden heb ik een film gezien waarbij de belichting zo indrukwekkend is. Ieder shot is een genot om naar te kijken.

Geluid

Dan de geluidseffecten. Wanneer je iemand een klap verkoopt, is het geluid van die klap niet genoeg. Je moet boten horen kraken en bloed horen spatten. Zelfs wanneer Sonya in een discotheek iemand opzij duwt, lijkt het alsof diegene een doodschop krijgt. Dat is overigens best lastig wanneer je de verloop van een gevecht volgt. Iedere keer wanneer je held een tikje terug krijgt, klinkt het alsof je idool nooit meer op zal staan.

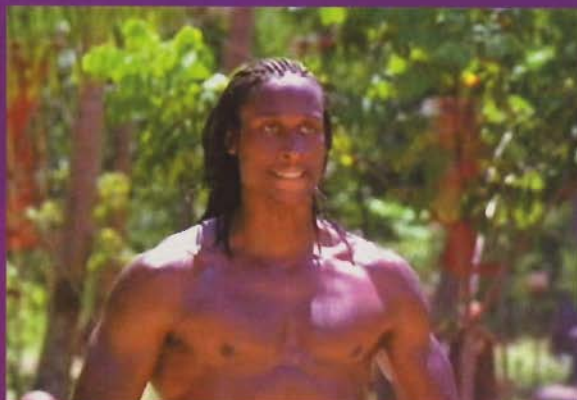
Computeranimatie

Als je denkt dat dat alles is, heb je het verkeerd. Er is ook nog heel wat beeldtechniek door de computer gespoeld. Niemand zou een vlammenzee overleven waar onze helden af en toe doorheen moeten springen. Het is schier onmogelijk om een eiland te vinden als dat waar Mortal Kombat zich afspeelt. Toch lopen de acteurs daar gewoon

overheen. Dat kan niet met conventionele camera's; daar zijn computers voor nodig. Terug naar de 'roots' van het computerspel *Mortal Kombat* dus.

Clinton for Musical President

Ja, ook in deze film zien we weer hoe een handjevol Amerikanen de wereld redt. Dat heeft dat land onder leiding van President Clinton kennelijk af en toe nodig. Misschien dat Anderson daarom ook voor een Clinton heeft gekozen als componist. Nee niet Bill, die kan net een

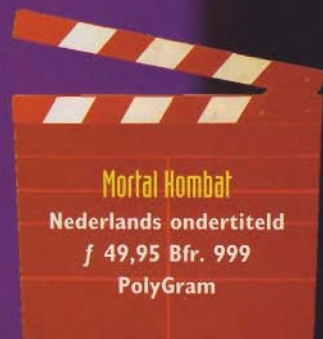
paar tonen op de saxofoon spelen. We hebben het over de P-Funk grootmeester George. Wie trouwens denkt dat hij herkenbaar te horen is, heeft het mis. George Clinton heeft de microfoon ingeruild voor een aantal computers en een waar symphonieorkest.

Chips klaar, achterover hangen

Mortal Kombat voorziet in een aantal elementaire behoeften. Actie totdat iemand erbij neervalt, spanning om te snijden, een vleugje romantiek, een snufje algehele moraal en een goed einde dat alle mogelijkheden heeft om binnenkort een vervolg uit te laten komen. Daar blijft het echter bij. De cast moet worden gedragen door Christopher Lambert (*Highlander*), die nog maar net het karate-acteercentage weet goed te maken. Het script is iets te voorspelbaar, waardoor het verhaal voor het overgrote deel door de actie moet worden gedragen. Dat laatste lukt overigens prima, waardoor je toch een lekkere film overhoudt. Zo eentje waarbij je niet al te veel hoeft na te denken. Chips klaar en heerlijk achteroverhangen!

Geef 't op. Ik ken al je truukjes.
-Deze ook?

Mortal Kombat

Nederlands ondertiteld

f 49,95 Bfr. 999

PolyGram

Filmpje!

Het spektakel van Paul en Joop

Filmpje! is het speelfilmdebuut van cabaretier, zanger, presentator en kleinkunstenaar Paul de Leeuw. Een maandje of wat geleden schreef ik reeds over de release van deze Nederlandse megaproductie. Was Filmpje! toen nog alleen te zien in de verhuur, vanaf nu kun je Bob en Annie de Rooy toevoegen aan je permanente verzameling Video CD's. En dan krijg Rijk de Gooyer, Arjan Ederveen, Olga Zuiderhoek, Kees Prins, Willeke Alberti en nog veel meer Hollands glorie er gewoon bij.

Filmpje! mag dan zowel qua crew als recht-door-zee-heid een oer Nederlands product zijn, qua genre (actie, botte humor, special effects, flauwheid en idioterie) is het zonder twijfel een uniek vaderlands project. En dat alles in gang gezet door Bob's schallende kreet "Halloo Boppers!"

De Schreeuw

Bob de Rooy was het succesvolle personage uit de talkshow van Paul, De Schreeuw van De Leeuw. Een weergaloze eikel, die zo'n beetje de hele maatschappij op zijn eigen manier op de hak nam. Niet veel later kwam zijn vrouw Annie (een meesterlijke dubbelrol van De Leeuw) ten tonele. Een eeuwig pechvogeltje, tot grote ergernis van haar echtgenoot. Had ze geen brommerpech, dan was haar maandstond wel de oorzaak van het altijd te laat komen. Het weergaloze succes van De Schreeuw van De Leeuw deed niemand minder dan Joop van den Ende ertoe besluiten een speelfilm te maken rond dit echtpaar.

Het gesprek

Je kunt je zo'n beetje voorstellen hoe Paul en Joop om de tafel hebben gezeten.

"Oké Paul, gefeliciteerd met je succes. Ik denk dat we in deze een hoop voor elkaar kunnen betekenen. Ik heb grote plannen met je. Een speelfilm. Actie, spanning en sensatie. Daar is het publiek helemaal klaar voor."

Paul kijkt bedenkelijk. "Maar Joop, is jouw publiek niet juist dat publiek dat ik in de zeik zit te nemen?"

"Paul luister eens, we gaan het groots aanpakken. We gaan een film maken op de mooiste internationale locaties. Ik laat je de absolute vrijheid, geld speelt geen rol."

"Ja maar Joop...."

"Niks te maren, Paul. Ik weet wat je kan en ik ruik een wereldsucces."

"Nou, ik zal er eens over denken...."

"Paul, ik heb hier al een klein ideeetje voor een script....."

En zo moet dat nog een tijdje door zijn gegaan.

Nederlandse impasse

Inderdaad, het resultaat is spectaculair in de meest letterlijke zin van het woord. Spektakel is echter niet wat het Nederlandse publiek het belangrijkste vindt. Althans niet in de Nederlandse films. Spektakel moet van Amerikaanse afkomst zijn en de liefhebbers van de Nederlandse film hebben iets anders in gedachten. Dat heeft tot jammerlijk gevolg dat Nederlandse films in een impasse blijven steken. Zelfs het Oscar winnende Antonia heeft in Nederland niet het succes dat buitenlandse films hebben. Filmpje! zou een beter lot beschoren moeten zijn. Het talent van Paul de Leeuw is immens en Joop zijn mogelijkheden zijn groot, maar of die samenwerking werkelijk tot een goed einde komt... Gelukkig hebben we daar de regisseur Paul Ruven voor die ooit een prijs in Berlijn won. (RH)

Milk Money

Wat doe je als kind, wanneer je vader al veel te lang alleen is? Dan ga je een vrouw voor hem zoeken. Per slot van rekening word je als kind ook opgescheept met deze nieuwe aanwinst. Een thema dat we al kenden uit de film *Sleepless In Seattle*. In de film *Milk Money* heeft de kleine Frank wel een heel aardige oplossing. Melanie Griffith en Ed Harris in een van het begin tot het einde aandoenlijke film.

Tom Wheeler is een alleenstaande, maar o zo zorgzame vader. Hij geeft biologieles en heeft een grote voorliefde voor dat ene laatste stukje natuur ergens in de buurt van New York. Frank, zijn zoontje, mag dan vaak alleen thuis zijn, hij verveelt zich niet echt. In een boomhut verzint hij met zijn twee vrienden vaak de gekste avonturen. Hun grootste wens is om nou eens één keer een naakte dame in levenden lijve te zien.

De perfecte dame

Met z'n drieën hebben ze het geld dat ze van hun ouders meekrijgen om melk te kopen, uit hun mond gespaard om dit plan te verwezenlijken. Op hun fietsjes rijden ze naar de stad om de perfecte dame te vinden. Al gauw blijkt dat, alle ruige ideeën over de grote stad ten spijt, niet iedere dame voor geld uit de kleren wil. Dan word in een duistere garage een dame ruw de auto uitgesmeten. Wanneer de jongens haar willen helpen, komen ze er al snel achter dat dit nou zo'n dame is die wel eens vaker doet wat zij in gedachten hebben.

Nieuw werkterrein?

Eenmaal op de kamer aangekomen waar de show zich gaat voltrekken, durven ze niet meer zo goed. Maar ja, het

geld zijn ze kwijt. V, zo heet ze, krijgt medelijden en brengt de jongens naar huis. Dit komt haar niet eens zo slecht uit. Ze heeft namelijk nog een probleempje of twee met haar werkgever. Hij denkt dat ze geld van hem gestolen heeft en zit al een tijdje achter haar aan. Een nieuw werkterrein zou best een uitkomst voor dit probleem kunnen bieden.

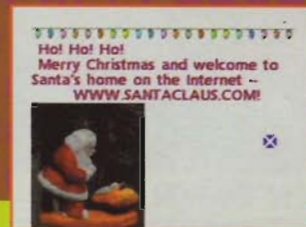
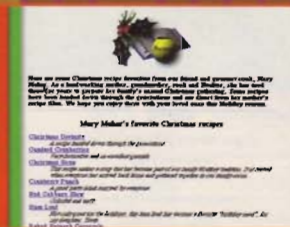
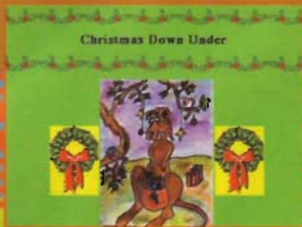
Van prostituee tot wiskundelerares

Wanneer ze met autopech bij het huis van Tom en Frank komen te staan, biedt Frank haar aan om te blijven slapen. Maar ja, hoe vertel je dat aan je vader? V wordt omgedoopt tot wiskundelerares die Frank af en toe eens bijles geeft en daar kan vader Tom natuurlijk niets tegenin brengen. Hoe kan hij trouwens iemand van het kaliber als V iets weigeren? Lastiger wordt het alleen wanneer de romantiek om de hoek komt kijken en wanneer je toch wat dieper gaat graven in het verleden. Vooral wanneer datzelfde verleden je komt opzoeken in de vorm van een pooier.

Likje saus

Op het eerste gezicht komt de film een beetje al te Amerikaans over. Veel te schattige jongetjes, een bloedmooie prostituee die verliefd wordt op de verstokte bioloog, een boosaardige pooier die zijn geld terug wil, ga zo maar door. Toch is er een aantal acteurs, daar aan de andere kant van de grote plas, die zo'n film net dat likje saus mee kan geven, waardoor je een paar heerlijke uur kijkplezier hebt. Melanie Griffith (Mrs. Don Johnson, *Born Yesterday*) is de verleidelijkheid zelve, Ed Harris (*The Abyss*, *The Rock*) kan ook erg goed een zorgzame vader neerzetten, en wie is er beter in psychopatische rollen dan Malcolm McDowell (*Star Trek Generations*, *Caligula*)? (RH)

CD-i Internet

Adressen Kerstmis

Kerst-site (1)

<http://www.christmas.com/>

Kerst-site (2)

<http://www.merry-christmas.com/>

A Christmas Carol by Charles Dickens

<http://www.literature.org/Works/Charles-Dickens/christmas-carol/>

Kerstmis op Hawaii

http://www.aloha-hawaii.com/c_trees.shtml

Kerstmis in Australië

<http://www.gil.com.au/ozkidz/Christmas/>

Virtuele kerstkaarten

<http://www.hawley.net.com/christmas/>

National Christmas Tree Association

<http://www.execpc.com/~ncta/>

Kerstrecepten

<http://www.merry-christmas.com/recipes.htm>

Bestaat de kerstman?

<http://www-server.bcc.ac.uk/~zcapl61/santa.html>

Kerstman (1)

<http://www.merry-christmas.com/>

Kerstman (2)

<http://www.north-pole.org/>

Kerstman (3)

<http://northpole.net/santa.html>

Waar zit de kerstman op dit moment?

<http://www.cyberhighway.net/~citiuss/santa.html>

Kerstbomen

<http://www.northpalm.com/christmas/>

Wie de vorige keer de Internet-rubriek gelezen heeft, kan zich misschien nog herinneren dat auteurs van boeken die ouder zijn dan 50 jaar het copyright verliezen. Het bekende 'A Christmas Carol' van Charles Dickens behoort ook tot de boeken die vrij van auteursrechten gepubliceerd mogen worden en is derhalve op het Net te vinden.

Nieuwjaar

Verbazend weinig was er te vinden over Nieuwjaarsviering. Wel waren er ontelbare tellers te vinden die aftelden tot het jaar 2000. De meeste sites over vuurwerk waren pagina's waarop bedrijven, die vuurwerk maken en verkopen, zich presenteren. Slechts één site op dat gebied was wel aardig: je vindt er een lijst met tips over hoe je op een veilige manier met vuurwerk kunt omgaan.

Goede voornemens waren er genoeg te vinden. Zo is er een pagina waar je zelf je goede voornemens kwijt kunt, zodat iedereen die kan lezen. De lijst was op het moment van dit schrijven al erg lang. Zo blijken 'afvallen', 'meer sporten', 'hoge cijfers halen op school', 'beter mijn best doen op mijn werk', 'een hoofdprijs in de loterij winnen' en 'aardiger voor mijn medemensen zijn' tot de absolute toppers te behoren. Een van de inzenders had de valse naam Bill (red.: Bill Gates, oprichter van Microsoft) opgegeven en meldde: "Ik beloof om Windows96 te ontwikkelen". Diegenen die zich ook voorgenomen hebben om af te vallen of meer te sporten kunnen eens kijken op de adressen waar algemene informatie over eetgewoonten en sport te vinden zijn. Wellicht geeft het een duwtje in de goede richting.

Wintervakanties

Ben je van plan op wintersport te gaan of tussendoor een lang weekend naar London of Parijs, of zoek je in de winter liever de zon op, dan kun je reisinformatie vinden op het Net. Sommige sites geven zelfs de mogelijkheid om online je vakantie te boeken of per e-mail vakantie-advies in te winnen. Een groot aantal reisbureau's

en tour-operators zijn online te bezoeken, die op hun site regelmatig last minute aanbiedingen hebben. Een wat algemenere site is TravelPlaza, waar meerdere reisbureau's op aangesloten zijn. Naast dagtrips, groepsreizen en algemene vakantie reizen kun je er ook informatie inwinnen over reisverzekeringen en tickets bestellen. Een site die nog in aanbouw is, maar er veelbelovend uitziet, is Travel Access. De site biedt meer dan alleen aanbiedingen. Je kunt er van een aantal Europese landen toeristische informatie inwinnen. Ben je lid van de ANWB, hou dan je lidmaatschapsnummer bij de hand als je de ANWB-site bezoekt. Een groot gedeelte van de site is alleen geopend voor leden, zoals bijvoorbeeld de actuele sneeuw informatie over de meest populaire wintersportbestemmingen.

Adressen Nieuwjaar

Recept voor oliebolletjes

<http://www.idg.nl/nwjaar/01.html>

Vuurwerk

<http://www.inetworld.net/~bobweav/fireworks.html>

Goede voornemens

<http://www.aristotle.net/newyears/newyears.htm>

Gelukkig Nieuwjaar

<http://w3.trib.com/~dont/newyears.html>

Dieet

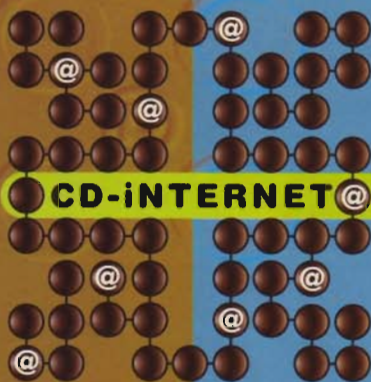
<http://www.cyberdiet.com/>

Dieet en fitness

<http://www.l.mhv.net/~donna/diet.html>

Aerobics

<http://grove.ufl.edu/~evilgreg/aerobics.html>

Verzameling uitbreiden

Voor verzamelaars is Internet bij uitstek de plaats om te gaan zoeken naar uitbreiding voor de collectie. Tenslotte is Internet internationaal, en ook in andere landen zul je geïnteresseerde verzamelaars vinden die zaken te koop of te ruil aanbieden. De lijst van zaken die verzameld worden, is eindeloos. We hebben er willekeurig een aantal uitgezocht.

Op de site van de PTT kun je telefoonkaarten, poststukken en postzegels te koop of te ruil aanbieden. Veel aanbod is er niet te vinden, maar misschien zit er net die ene telefoonkaart tussen die in je collectie ontbreekt. Meer geluk zou je kunnen hebben op de internationale sites waar ansichtkaarten en postzegels worden aangeboden. Op deze sites zul je meer geluk hebben als je bijvoorbeeld postzegels uit andere landen zoekt.

Verzamel je handtekeningen van beroemdheden dan is er in de VS een site waar tientallen links bijeen gebracht zijn die met deze hobby te maken hebben, zoals adressen van nieuwsgroepen en mailinglists en een lijst met veel gebruikte afkortingen die op het Net gebruikt worden om gesignde brieven of gadgets te verhandelen. Op de pagina vind je ook een summier lijst met e-mail-adressen van beroemde mensen, zoals Wesley Snipes (herukush@aol.com) en Dave Letterman (lateshow@pipe.line.com). Of deze adressen ook werkelijk in gebruik zijn en of ze kloppen, is mij niet bekend.

Naast deze wat meer gangbare collectors items vond ik ook pagina's met bijzondere verzamelingen, zoals die van de 'Vrienden van de Olifant', waar verzamelaars van miniatuur-olifantjes elkaar ontmoeten. Of het adres van de 'Suikerzak Nederland', bedoeld voor mensen die suikerzakjes sparen. Deze club geeft overigens ook tweemaal per jaar een tijdschrift uit.

Zoeken op Internet

Als je iets zoekt op het Net, dan kan dat soms een frustrerende bezigheid blijken. Op Internet zijn handige hulpjes opgezet,

die je kunt gebruiken bij het zoeken: de zoekmachines, of op z'n Engels 'search engines'. Voorbeelden daarvan zijn AltaVista, Yahoo! of Lycos. Toch is het opsporen van informatie ook met dergelijke middelen niet eenvoudig. Je krijgt, in het ergste geval, duizenden adressen terug, terwijl je er maar één of hooguit een paar nodig hebt. Vandaar dat we er deze maand uitgebreid aandacht aan besteden.

Wat is een search engine?

Eenvoudig gezegd is een search engine (of zoekmachine) niets anders dan een stukje software dat op een computer ergens ter wereld draait. De software houdt een database bij met Internet-adressen. Bij sommige zoekmachines zoals Yahoo! moeten beheerders van een Internet-adres zelf een e-mailtje sturen om zich aan te melden, waarna ze toegevoegd worden aan de database. Vraagt een gebruiker informatie op door een trefwoord in te tikken ('een zoekopdracht plaatsen'), dan wordt de database doorzocht op het opgegeven trefwoord. Documenten en pagina's waar het woord in voorkomt worden naar de gebruiker teruggebracht. Een zoekopdracht heet in Engelse termen een 'query'.

(Inter)nationaal

Omdat niet elke search engine dezelfde database met adressen heeft, zal het in de praktijk wel eens nodig blijken om een zoekopdracht bij meer dan één zoekmachine te plaatsen. Toch kun je al van te voren een keuze maken. Zoek je een adres in Nederland of België, dan is het een goed idee om eerst de search engine te proberen die nationale adressen bijhoudt. Voorbeelden daarvan zijn de Dutch Homepage en Zoek! voor Nederland of Webriider en de Belgian Yellow Pages voor België. Krijg je daar niets of te weinig van terug, dan kun je alsnog doorgaan naar zoekmachines die internationaal georiënteerd zijn, zoals Lycos, Yahoo! of AltaVista.

Soort adressen

Naast de keuze uit nationaal of internationaal georiënteerde search engines kun je ook een keuze maken uit zoekmachines die zich speciaal richten op WWW-adressen (Lycos bijvoorbeeld), nieuwsgroepen (zoals DeJaNews) of e-mail-adressen (zoals de Belgian White Pages, die je in het hoofdmenu van Advalvas kunt terugvinden). Andere zoekmachines richten zich op adressen van meerdere diensten, zoals Yahoo! en AltaVista (WWW en nieuws-

Reis-adressen

Arke

<http://www.arke.nl/home.htm>

Kofman's travellers

<http://www.kofmans.nl/>

Buddy's Travel

<http://www.webshapes.be/buddy/index.html>

Interticket Travel Agency

<http://www.tornado.be/~interticket/>

Express Tours

<http://adtractive.microresearch.be/express/indexnl.htm>

Travel Access

<http://www.t-access.nl/>

Airfair

<http://www.gqq.com/airfair/>

ANWB Wintersportinformatie

<http://www.anwb.nl/anwb.exe/D18459A6/WINTER.HTM>

de Jong Tours

<http://www.dejongtours.nl/>

TravelPlaza

<http://www.travelplaza.nl/>

DTT

<http://www.gqq.com/dtt/index.html>

cards from the Past

groepen). Daarnaast geven sommige search engines, naast de mogelijkheid om te zoeken op trefwoord, een index waar je al klikkend naar het onderwerp van je keuze kunt. De Dutch Homepage biedt nog een leuk extraatje: een mailinglijst waarop je je kunt abonneren, zodat je elke week per e-mail een overzicht toegestuurd krijgt waarop alle nieuwe Nederlandse Internet-sites vermeld staan. Je kunt je abonneren door vanaf de homepage op de button Nieuw! Te klikken. Op die pagina staat aangegeven hoe het in z'n werk gaat.

Helpbestanden

Elke search engine werkt anders en het gaat te ver om het gebruik van alle zoekmachines hier te gaan uitleggen. Lees het helpbestand gewoon eens door. Om toch een indruk te geven van hoe je het plaatsen van een zoekopdracht kunt verfijnen, nemen we als voorbeeld AltaVista. Deze zoekmachine heeft de meeste mogelijkheden bij het opgeven van trefwoorden en is daarom het minst eenvoudig in het gebruik. Daartegenover staat, dat je met een dergelijk geavanceerde search engine optimaal kunt zoeken.

AltaVista

Heb je de pagina van AltaVista op het Net opgezocht, dan zie je een lege balk op je scherm. In deze balk kun je de trefwoorden intikken. Zelf geef ik regelmatig het voorbeeld van het woord 'zeilen', een sport die in ons landje

populair is. Tik je enkel 'zeilen' in als trefwoord, dan wordt door de zoekmachine gezocht naar pagina's waar de letters 'zeilen', of iets wat op 'zeilen' lijkt, in voorkomen, zonder te letten op hoofd- en kleine letters. Je zult merken dat je zo'n 3000 pagina's terugkrijgt. Ga je de adressen bekijken, dan blijkt dat slechts een handjevol te maken heeft met de zeilsport. Het merendeel van de pagina's blijkt het Duitse woord 'Zeilen' (=regels) te bevatten! Je kunt dit voorkomen door bijvoorbeeld woorden die beginnen met de hoofdletter Z uit te sluiten. Dat kun je doen door het volgende in te tikken: **+zeilen -Zeilen**. Daarmee zeg je in feite het volgende: "Zoek pagina's voor me waarin het woord 'zeilen' voorkomt, maar niet het woord 'Zeilen'". De tekens + en - zijn opties, die je aan de zoekopdracht meegeeft. Er zijn nog meer van dergelijke opties.

Stel dat je bijvoorbeeld actiefilms zoekt. Zou je als zoekopdracht **action movies**

opgeven, dan krijg je pagina's terug waar de woorden 'action' en/of 'movies' ergens op een bepaald Internet-adres voorkomen. Maar je wilt perse actiefilms, en geen teken- of sexfilms, en ook geen actiespellen of reclame-acties. De woorden 'action' en 'movies' moeten dus precies in die volgorde en direct naast elkaar in de tekst voorkomen. Je kunt daarvoor het "-" teken gebruiken en je tikt in: **"action movies"**. Daarmee zeg je het volgende:

Adressen voor verzamelaars

Postcards worldwide

<http://pwp.starnetinc.com/roger/postcard.htm>

Handtekeningen

<http://mail.bcpl.lib.md.us/~ddavison/autos.html>

Bierblikjes

<http://www.bcca.com/>

Luciferdoosjes

<http://www.psyber.com/~rmsed/>

Speldjes

<http://www.imf.unit.no/~larserik/tpc/engelsk.html>

Telefoonkaarten, telefoonapparaten en postzegels

<http://www.kpn.com/doemee/hamer/>

Suikerzakjes

<http://www.worldaccess.nl/~hardiet/>

Miniatuur-olifantjes

<http://www.xs4all.nl/~timdh/Olifant.html>

Postzegels

<http://www.wakatepe.com/Philabel.html>

Swatch-horloges

<http://club.ib.be/stefan.van.bellingen/swatch.htm>

Adressen zoekmachines

Internationaal

AltaVista

<http://www.altavista.digital.com/>

Yahoo!

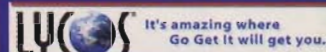
<http://www.yahoo.com/>

InfoSeek

<http://www.infoseek.com/>

Lycos

<http://www.lycos.com/>

DejaNews

<http://www.dejanews.com/>

Nederland

Zoek!

<http://www.findit.nl/>

Dutch Homepage

<http://www.dhp.nl/>

Dutch Yellow Pages

<http://www.markt.nl/dyp/>

België

Webriider

<http://www.webriider.be/>

Advalvas

<http://www.ping.be/advalvas/>

Ruil nu in voor Bose®

Bose Lifestyle® 12
Audio Home
Entertainment System

En ontvang
tot **f 1.200,-** terug
voor uw oude stereo

Deze actie is geldig tot 31 december 1996

Het Bose Lifestyle® 12 Audio Home Entertainment systeem is speciaal ontworpen om u zowel een perfect bioscoopgeluid te geven als uitstekende Hi-Fi stereo muziek. Het is een compleet audio home entertainment systeem met een subliem geluid. Het is elegant en eenvoudig te bedienen.

Er zijn vele redenen om over te stappen op een Bose Lifestyle® 12 Audio Home Entertainment systeem, waaronder levensechte geluidswaergave, elegant ontwerp en eenvoudige bediening. Maar vanaf vandaag is er een extra reden: koop nu een Bose Lifestyle® Muzieksysteem en profiteer van een inruilbedrag tussen de f 300,- en f 1200,-.

Uw aanschafprijs van toen levert nu *dik* geld op. Daarom garanderen we altijd een minimum inruilbedrag van f 300,- voor uw huidige stereo installatie (indien technisch in orde).

*Wilt u meer informatie of de deelnemende
dealer in de buurt bel Bose:
Telefoon 0299-369191*

* Bose Acoustimass® module (niet afgebeeld) is een deel van het systeem.

Gevone home cinema
systeem

Bose Acoustimass® 10
home cinema
luidspreker systeem

Zet
de volgende
stap

BOSE
Better sound through research.

"Zoek een document waarin de woorden 'action' en 'movies' voorkomt. De woorden moeten direct naast elkaar staan, gescheiden door een spatie". Met deze drie opties (+, - en ") kom je al een heel eind. Wil je meer weten over de mogelijkheden, klik dan op de startpagina van AltaVista op de afbeelding waar 'Help' op staat. In het helpbestand staat een uitgebreide beschrijving van de opties die je kunt meegeven aan een query.

Wat is HTML?

Van enkele mensen kregen we op de redactie vragen binnen of we eens wilden uitleggen wat HTML precies is. HTML staat voor HyperText Markup Language en het is een codeertaal, waarmee je Web-pagina's kunt opmaken. De codes beginnen met het -teken en je zet ze in het tekstgedeelte van de pagina. Ga je met de browser naar een Web-pagina, dan leest de browser de codes die in de tekst van de pagina staan en zet ze om naar een mooie scherm lay out. Zo zal bijvoorbeeld de code een tekst centreren en de code de tekst vetgedrukt op je scherm laten verschijnen. Omdat degene die de pagina's opmaakt vaak maar een stukje tekst wil centreren of vet drukken, moet er ook aangegeven worden wanneer de code niet meer actief mag zijn. Dat gebeurt door een /-teken tus-

sen het <-teken en de code te plaatsen. Zo zal bijvoorbeeld tekst die na de code komt, niet meer vetgedrukt weergegeven worden. Op die manier zijn er tientallen van dergelijke codes. Naast codes voor de lay out staan de pagina-maker ook codes ter beschikking waarmee afbeeldingen ingevoegd of achtergrondkleuren gedefinieerd kunnen worden. De code de afbeelding met de naam cdi.gif op de pagina plaatsen. Als alle pagina's zijn opgemaakt, dan worden ze op een computer gezet die aan Internet gekoppeld is, zodat iedereen die Internet-toegang heeft en een browser gebruikt, ze kan ophalen en bekijken.

En Java?

Java is een heel ander verhaal. Java is geen codeertaal, maar een echte programmeertaal die een beetje lijkt op de al bestaande programmeertalen C en C++. Java gaat ook wat 'dieper' dan HTML; de programmeertaal kan zelfs de eigenschappen van de browser zelf veranderen in plaats van alleen maar aan te geven hoe de browser een pagina dient op te bouwen. Hetzelfde geldt overigens ook voor de zogenaamde pagina's met 'frames', die door de browser van CD-Online niet gelezen kunnen worden. Met HTML-codes worden de frames opgemaakt, maar eigenlijk worden met de

<frameset>-code de eigenschappen van de browser zelf aangepast. Bij die eigenschappen kun je denken aan venstergrootte en het aantal vensters dat tegelijkertijd geopend moet worden. Misschien wordt ook al een beetje duidelijk waarom Java nog wat problemen geeft voor de programmeurs van de browser in het CD-Online pakket. Een TV-scherm is nu eenmaal anders opgebouwd dan de monitor van een computer. En aangezien er al jaren gewerkt wordt aan browsers voor computers en pas sinds kort aan browsers voor de TV, is het ook niet verwonderlijk dat het nog niet allemaal perfect werkt. Toch is er in relatief korte tijd behoorlijk veel bereikt. Petje af voor de programmeurs!

We hebben ze op een rijtje

Om het typen te vergemakkelijken zetten we de links natuurlijk ook op Internet. Surf naar <http://www.hub.nl/kiosk/cdi/cdi9610/links610.html> en je vindt alle links uit dit artikel op een rijtje.

Mogelijkheden van de zoekmachines

Naam	Bereik	Zoeken op en/of via		WWW	Nieuwsgroep	E-mail-adres
		Trefwoord	Index			
AltaVista	internationaal	ja	nee	ja	ja	nee
Yahoo!	internationaal	ja	ja	ja	ja	nee
InfoSeek	internationaal	ja	ja	ja	nee	nee
Lycos	internationaal	ja	ja	ja	nee	nee
DejaNews	internationaal	ja	nee	nee	ja	ja
Zoek!	Nederland	ja	ja	ja	nee	nee
Dutch Homepage	Nederland	ja	ja	ja	nee	nee
Dutch Yellow Pages	Nederland	ja	ja	ja	nee	nee
Webrider	België	ja	nee	ja	nee	nee
Advalvas	België	ja	ja	ja	nee	ja

CD-i PROF

Het bedrijfsleven maakt steeds meer gebruik van CD-i. Dit medium leent zich daar uitstekend voor. De professionele toepassingen zijn zeer divers in allerlei verschillende branches. Maandelijks berichten wij in deze rubriek over de nieuwste professionele toepassingen.

Rob Smit

Kennis vanuit het hart van Rotterdam: de Ichthus Hogeschool stelt zich voor

'In een dynamische omgeving bouwen aan je toekomst'. Zo omschrijft de zelfverzekerde voice-over van de CD-i van de Rotterdamse Ichthus Hogeschool wat de aankomende studenten van deze Hogere Beroepsopleiding te wachten staat als zij zich eenmaal door het programma hebben laten overhalen zich aan te melden. Die dynamische omgeving probeert men op de CD-i te accentueren door de verschillende shots van de school, het schoolplein, de leerlingen en de docenten in een razend tempo op elkaar te laten volgen, ondersteund door opzweepende gitaarrock. En vanwaar nu deze CD-i?

Open dagen

"Het programma wordt ingezet tijdens de open dagen," aldus directeur Cees Morsch van Case Interactive, het bedrijf dat het hele project technisch gerealiseerd heeft.

"Dan bezoeken meer dan duizend geïnteresseerden de school, en allemaal moeten ze in de betrekkelijk korte tijd dat ze daar zijn een indruk krijgen van wat de opleiding te bieden heeft. Het programma is dan ook specifiek op die situatie afgestemd. Tijdens die open dagen staan er verschillende zuilen met het betreffende programma opgesteld, en om te voorkomen dat geïnteresseerden zo'n zuil te lang bezet houden is de informatie opgedeeld in kleine stukjes. Via een duidelijke interactieve structuur kan iedereen snel vinden wat hij zoekt, waardoor de zuil ook weer snel vrijkomt voor de volgende gebruiker."

Massapsychologie

"Als we de videofragmenten langer zouden hebben gemaakt zou je de situatie krijgen dat mensen er eens lekker voor gaan zitten. Een groot deel van de bezoekers zou de informatie dan nooit te zien krijgen, wat natuurlijk een kwalijke zaak zou zijn omdat ze daar nu juist voor komen. Voordat we de verschillende onderdelen gingen monteren of zelfs maar

opnemen moesten we ons dus eerst verdiepen in een stukje massapsychologie: hoe consumeren grote groepen mensen in korte tijd sterk gedifferentieerde informatie?"

"Nu zou je natuurlijk gewoon een informatieve videoband kunnen maken, maar dan zou iedere bezoeker steeds *alle* informatie moet consumeren, ook als hij maar voor een beperkt aantal onderwerpen komt. Een andere mogelijkheid zou zijn om sprekers in te zetten, maar dan zouden de bezoekers weer met z'n allen op één tijdstip naar één plaats moeten komen. De praktijk wijst echter uit dat de bezoekers om

zulke uiteenlopende redenen naar een open dag komen dat het nog maar de

vraag is of je ze allemaal op één tijdstip in één auditorium bij elkaar krijgt - als dat auditorium er al is. De beste oplossing was om de informatie op meerdere punten tegelijk aan te bieden, met de levendigheid van een echte presentatie maar tegelijkertijd de mogelijkheid biedend om specifieke onderdelen snel te bereiken. Het resultaat was een CD-i-programma bestaand uit een

combinatie van korte videofragmenten met een voice-over. De videofragmenten tonen de sfeer van de school en de voice-over verstrekt de noodzakelijke achtergrondinformatie."

Wijze Woorden van de burgervader

Het programma is opgebouwd uit drie onderdelen. Het eerste geeft informatie over de school en de opleiding zelf, het tweede behandelt de algemene studentenvoorzieningen en het derde gaat over de stad Rotterdam. Het eerste deel is dan weer verder opgesplitst in een onderdeel over de verschillende opleidingen die aan de Ichthus Hogeschool gevolgd kunnen worden, de aanmeldingsprocedure en de kwaliteit van het onderwijs. Het deel over de studentenvoorzieningen behandelt de studentenvereniging van de school, de voors en tegens van werken tijdens je studie en de manier waarop de studenten begeleid worden nadat ze afgestudeerd zijn. Deel drie tenslotte bevat een algemeen gedeelte over de stad, aangevuld met informatie over op kamers wonen, uitgaan, sportbeoefening, culturele activiteiten en het studentenleven. Ieder onderdeel begint met een introductiefilmpje, waarna een keuzeschermbild volgt; met dat keuzeschermbild kunnen weer nieuwe videofilmpjes gestart worden. De schermknoppen die toegang geven tot de drie hoofdonderdelen blijven in beeld, zodat je snel en gemakkelijk door de informatie kunt manoeuvreren.

Leuk is dat men de Rotterdamse burgemeester Peper bereid heeft gevonden enkele Wijze Woorden tot de aankomende studenten te spreken. Dat zijn ogen daarbij steeds even naar een plek schuin achter de camera bewegen om een nieuw stukje 'spontane' tekst te lezen zullen we hem daarom maar vergeven.

De Nederlandse politiek interactief VVD: Volkspartij voor Vrijheid en Democratie

Niet alleen scholen willen zich aan het publiek voorstellen, politieke partijen willen dat eveneens en ook hier brengt het medium CD-i uitkomst. Waarom? Omdat CD-i nog steeds het enige medium is waarmee op een even praktische als goedkope manier full-screen video getoond kan worden. Ooit wel eens geprobeerd full-screen video op een computerbeeldscherm af te spelen? Zonder speciale hardware betekent dat schokkende beelden, slechts 256 kleuren en joeskels van pixels. En zelfs met MPEG-kaart is een computerbeeldscherm minder geschikt voor bewegende beelden dan een televisie, terwijl een multimedia-PC bovendien duurder is dan een CD-i-speler

in combinatie met een TV. CD-i dus, en wat wil de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie met dit interactieve medium?

Worstelen met videomateriaal

Voor het antwoord op die vraag kloppen we opnieuw aan bij Cees Morsch van Case Interactive, want ook deze CD-i is afkomstig uit de koker van dit immer actieve bedrijf. "Laat ik eerst zeggen dat het een groot project was," aldus Morsch, "dat door drie partijen is gerealiseerd. Strengholt treedt op als uitgever, NOB Interactive heeft het feitelijke programmeerwerk gedaan en wij hebben het concept gerealiseerd en creatief vormgegeven. Het project was zo omvangrijk omdat we de videobeelden pas achteraf aan de tekst konden toevoegen. We hebben ons dus door honderden uren videomateriaal moeten worstelen om beelden te vinden waarvan de kijker achteraf zou denken dat ze speciaal voor de CD-i gemaakt waren. Deze omslachtige procedu-

Bedrijf op Schijf

Philipscdi.com

re was het gevolg van het feit dat de tekst de kapstok is waaraan het programma is opgehangen en dus het eerst gerealiseerd is. Hij is, met onze interactieve structuur als gids, geschreven door twee bekende journalisten die de Nederlandse politiek als hun specialiteit hebben."

CD-i en CD-ROM

"Overigens wordt de CD-i gecombineerd uitgegeven met een CD-ROM die de diepte-informatie bevat, zoals het partijprogramma. Een CD-ROM heeft andere eigenschappen dan een CD-i, en als het bij een project om grote hoeveelheden tekst of om informatie in een database-achtige structuur gaat is CD-ROM in het voordeel ten opzichte van CD-i. Teksten laten zich op een televisiescherm nu eenmaal moeilijk lezen terwijl een computerbeeldscherm daar juist heel geschikt voor is. Dat komt omdat je om te lezen dicht op de tekst moet zitten, en het televisiescherm is daar met zijn grove beeldlijnen en licht flikkerende beeld niet echt geschikt voor. Een computerbeeldscherm daarentegen werkt met stilstaande beeldpunten waarvan je de resolutie bovendien handmatig kunt instellen. Ook is er in de PC-wereld al een enorme ervaring met databases aanwezig terwijl die ervaring met CD-i ten dele nog opgebouwd moet worden."

Het gemak van een goede combinatie

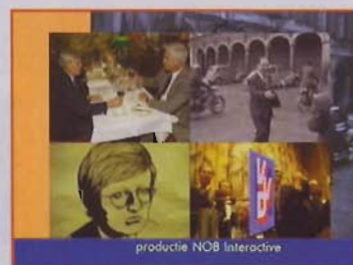
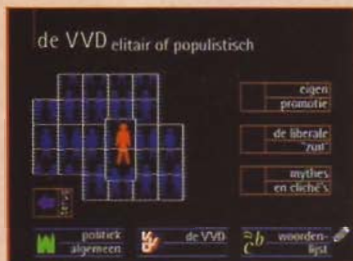
Het programma maakt deel uit van het onderwijsproject *School 2000* en wordt daarnaast door Strengholt op uiteenlopende manieren verkocht. Zo wordt er actief promotie bedreven onder VVD-leden, die het programma in combinatie met een CD-i speler voor een aantrekkelijke prijs kunnen kopen. "Denk je eens in wat een gemak actieve partijleden van zo'n combinatie kunnen heb-

ben," schetst Cees Morsch mij de politieke toekomst van Nederland, "als je een lezing wilt geven heb je met die CD-i allerlei bruikbaar beeldmateriaal zo bij de hand, terwijl je tijdens de voorbereiding van je lezing de gegevens op de CD-ROM kunt gebruiken. Dat niet alleen, het materiaal op de CD-i en de CD-ROM is ook prima geschikt om gebruikt te worden bij opleidingen en trainingen. Het kan bestaand lesmateriaal ondersteunen en de lesstof tot leven laten komen.

Door de brede opzet is een dergelijk programma niet alleen van belang voor de VVD, maar voor iedere politieke partij die èn zijn geschiedenis wil conserveren èn aan de weg wil timmeren. De drie partners doen dan ook erg hun best om andere politieke partijen voor het project te interesseren."

Liberalen aller landen... kijkt CD-i!

De CD-i behandelt het Nederlandse politieke systeem in het algemeen en de liberale stroming in het bijzonder en bevat daarnaast een woordenlijst met politieke termen. Welke volksvertegenwoordigers zijn er in Nederland en wat doen ze? Niet alleen het kabinet en de Eerste en Tweede Kamer komen aan bod, ook de locale, provinciale en internationale politiek worden uiteengezet. Bepaalde onderwerpen worden aangevuld met feiten en getallen. De liberale stroming wordt gevolgd van zijn ontstaan tot en met de huidige politieke situatie: van John Locke tot de VVD anno 1996. Daarbij vormen de beschrijvingen van liberale mijlpalen uit de Nederlandse politieke geschiedenis - die duidelijk maken hoe de liberale ideeën in de praktijk gerealiseerd worden - een belangrijk onderdeel. Ook toont het programma de standpunten van de VVD over moeilijke kwesties van de afgelopen jaren. En omdat denkwijzen in stand worden gehouden door personen wordt er uitgebreid aandacht besteed aan de huidige vertegenwoordigers van het liberalisme, evenals aan toonaangevende personen uit het verleden. In de woordenlijst worden veel gebruikte moeilijke woorden uit de politiek uitgelegd; handig is daarbij dat die lijst vanuit ieder punt in het programma direct bereikbaar is.

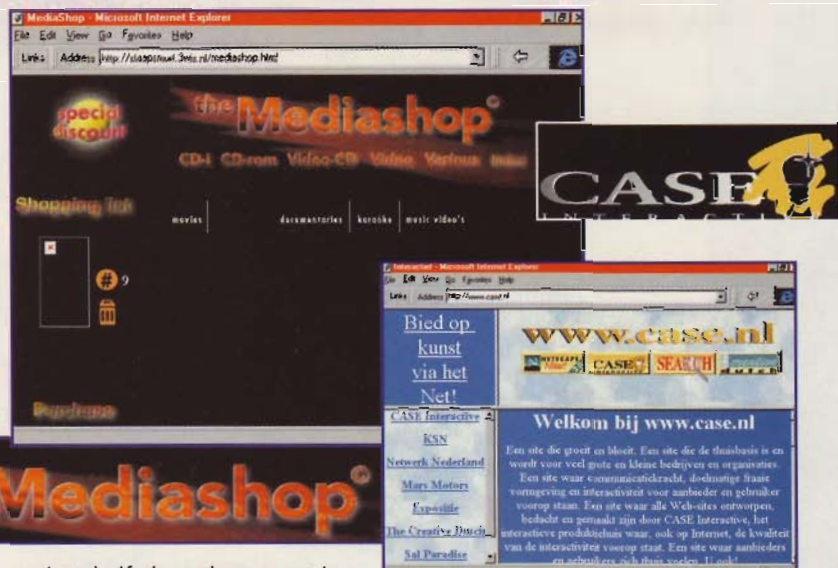
MediaShop: met een boodschappenkarretje de digitale snelweg op

Er wordt hard gewerkt bij Case Interactive, dat is duidelijk. Niet alleen produceert men een gestage stroom CD-i's en CD-ROMs voor de zakelijke en consumentenmarkt, men voert ook een groeiende stroom internetopdrachten uit. Het interessantste Internetproject is echter geen opdracht, maar een initiatief van Case Interactive zelf. "Het laatste half jaar wordt er steeds luider geroepen dat het World Wide Web zo'n geweldig verkoopmedium is," legt Cees Morsch uit, "maar is dat nu wel zo? Dat wilde ik wel eens weten, en daarom hebben we een eigen interactief verkooppunt opgezet. In onze MediaShop kun je CD-i's, CD-ROM's, videobanden, boeken, PC's en andere hard- en software kopen. Bezoekers betreden de 'winkel' via <http://www.mediashop.nl>, waar ze een homepage aantreffen die onderverdeeld is in verschillende productcategorieën. Die categorieën kun je aanklikken, waarna er afbeeldingen en beschrijvingen verschijnen van de betreffende producten. Tijdens het 'winkelen' beschik je over een 'boodschappenmandje' waar je je 'boodschappen' in kunt 'gooien'."

Kopen via Internet

"Nu beschikken talloze Internetpostorderbedrijven over zo'n systeem, maar waarin het onze verschilt van al die andere is dat je vanuit één interface bij wijze van spreken de hele winkel kunt leegkopen. Je hoeft dus niet eerst een heleboel schermen het programma in om de producten te bekijken en dan het programma weer uit om ze te kopen - binnen één interface kun je producten bekijken, kiezen en betalen. Dat betalen kan via een creditcard of met behulp van IP, het nieuwe InterPay systeem van De Nederlandsche Bank. Als je betaald hebt krijg je je aankopen over de post thuisbezorgd."

"Kun je bij jou in de buurt nergens je een bepaald boek of CD-i kopen? Geen probleem, je bestelt ze gewoon via het internet bij de MediaShop. Je hoeft je stoel niet meer uit en je betaalt vaak minder dan in de meeste winkels van steen, hout en glas. Ik verwacht dat het hele

project half december operationeel is, en vanaf dat moment is de software ook te koop voor iedereen die zelf een online verkooppunt wil opzetten."

Gallerie opent deuren: 24 uur per dag

Behalve met de MediaShop is Case Interactive ook op het World Wide Web aanwezig met een eigen eigen site, en wel op <http://www.case.nl>. Hier stelt het bedrijf zich aan geïnteresseerden en potentiële klanten voor en biedt het een overzicht van de diensten en producten die men kan leveren. Interessant is dat men een lijst met korte omschrijvingen van gerealiseerde CD-i-producties bijhoudt, waar talloze titels te vinden zijn die eerder al de pagina's van *CD-i Prof* gevuld hebben.

Naast strikt zakelijke informatie levert Case Interactive echter ook artistieke informatie. Zo biedt de website onderdak aan wisselende kunsttentoonstellingen waar je niet alleen kunst kunt bekijken maar ook kunst kunt kopen door via het Internet een bod uit te brengen. Op het moment van schrijven van dit artikel exposeert Jeroen Monnikendam (geb. 1964) er zijn schilderijen.

Een verwant idee is *The Creative Dutch*, een platform waarop jonge, net afgestudeerde kunstenaars zich aan de wereld kunnen presenteren. Dit initiatief is een idee van Michelle Polderman, studente aan de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht, afdeling Audio Visueel.

the Mediashop®

Bedrijf op Schijf

Philipscdi.com

Index CD-i Magazine 1996

ABN-AMRO (prof): 2
Adams, Bryan - So Far So Good (muziek): 7/8
Addams Family Values, The (film): 11
Airplane! (film): 5
Allermooiste en, Het (kind): 4
Alice in Wonderland (game): 1(t), 4(t), 6(t), 11(t)
Alice, Sweet Alice (film): 11
Als Je Begrijpt, Wat Ik Bedoel (film): 12
André the Eel (kind): 4
Annie Hall (film): 7/8
Antwerpse Zoo (alg): 7/8
Apotheek Info-Actief (prof): 10
Apprentice, The (game): 1(t), 3(t), 5(t), 6(t), 9(t), 11(t)
Arcade Classics (game): 11
Arena, Ajax (alg): 9
Archeon (alg.): 7/8
Around Atlanta (naslag): 4
Astrologie (naslag): 4
Atlantis, The last Resort (game): 12

Baby Boom (film): 5
Bad Company (film): 5
Balmain Haarwerken, Pierre (prof): 3
Bassie en Adriaan (kind): 5
Bat 21 (films): 1
Bean - De laatste Capriolen (film): 4
Bean - Het Beste van (film): 11
Bean Ongezien (film): 1
Beastie Boys (muziek): 1
Beautiful South, The (muziek): 10
Bedrijfshulpverlenend, opleiding (prof): 3
België-special (alg.): 4(i)
Benny en Joon (film): 5
Blaascatheterisatie (prof): 3
Balck Rain (film): 5
Black Stallion, The (kind/film): 3
Body Contour (cursus): 1
Bond, James - A view to a kill (film): 3
Bond, James - Diamonds are Forever (film): 4
Bond, James - For your eyes only (film): 3
Bond, James - Live and let die (film): 3
Bond, James - Moonraker (film): 4
Bond, James - Thunderball (film): 1
Bond, James - You Only Live Twice (film): 4
Bond-special, James (film): 2, 3, 4
Bose (prof): 1
Botta, Mario (kunst): 2
Brady Bunch Movie, The (film): 7/8
Braintead (film): 11
Breedbeeld TV (alg.): 10
Browning Version (film): 11
Brussel en Brugge (naslag): 4
Burn Cycle (game): 1(t), 3(t), 5(t), 7/8(t), 9(t), 11(t)

(t) = Tips & Trucs
(i) = Interview

Carrie (film): 11
Carpenters, The (muziek): 9
Carrington (film): 4
CD Visuals (prof): 9
CD Interior (prof): 9
CD Motion (prof): 11
CD Online #2 (Internet): 10
Chaos Control (game): 4
Chase, The (film): 2
Chitty Chitty Bang Bang (film): 1
Cinekid-festival (kind): 11
Crime Patrol (game): 5, 7/8
Christmas Country (game): 11
Christmas Crisis (game): 3(t), 4(t), 6(t), 10(t), 12(t)
Congo (film): 9
Cooper, Tommy (film): 3, 6
Cosmopolitan (hobby): 12
Cure, The (muziek): 11

Dag Juf, tot morgen (kind): 2, 11
Dansen! (hobby, cursus): 6
Dead Again (film): 11
Dimo's Quest (game): 1(t), 3(t), 5(t), 7/8(t), 10(t), 11(t)
Directions (prof): 4
Dire Straits (muziek): 3, 9
Dit was 1995 (naslag): 1, 2
Dolby Surround (alg.): 9
Don Juan DeMarco (film): 3
Double Dragon (film): 9
Down in the Dumps (game/int.): 11
Dragon's Lair 1 (game): 3(t)
Dragon's Lair 2 (game): 1(t), 7/8(t)
Dromen van Ajax (hobby): 5
Dropzone (film): 5
Drugwars (game): 10
Duimelijntje (muziek): 2
Duran Duran (muziek): 1
DVD (alg.): 10, 11, 12

Earth Command (game): 2(t)
East 17 (muziek): 10
Educating Visualised Anatomy (prof): 2
Effectenbeurs Interactief (alg): 9
Effectief communiceren (prof): 2
Elvis (muziek): 2
Escape from Cybercity (game): 1(t), 9(t)
Extreme Justice (film): 1
Eyewitness (docu): 1

Farinelli (films): 1
Fascination (film): 11
Filmpje! (film): 6, 12
Fine Things (film): 9
Flashback (game): 3(t), 5(t), 7/8(t), 10(t), 12(t)
Flashback junglegids (game): 2, 3, 7/8, 9,
Flashdance (film): 5
Flavia the Heretic (film): 11
Flodder 3 (film): 3
Flying High (film): 5
French Kiss (film): 9
Frauds (film): 1
French Kiss (film): 4
From Dusk Till Dawn (film): 11
Frozen Assets (film): 1
F.T.W. (film): 4

Gabriel, Peter (muziek): 10, 11
Game Gear (game): 7/8(t)
Getaway, The (film): 3
Ghost in the Shell (film): 6
Golfspecial (game): 2
Good man in Afrika, A (film): 1
Great British Golf (game): 2
Guest, The 7th (game): 2(t), 6(t), 10(t), 11(t), 12(t)

Häxan (film): 11
Hieperdepiep, ik lees (kind): 9
Hilary (film): 6
Homer and Eddie (film): 5
Horror (films): 11
Hotel Mario (game): 9(t)
Hunt for Red October, The (film): 2

Ichtus Hogeschool (prof): 12
Ik, Mik, Letterland (kind): 10
In bed with Madonna (film): 2
Inca (game): 5(t), 9(t)
Index 1996 (alg): 12
Inleiding Procestechiek (prof): 6
Internet (alg. rubriek): 2, 3, 4, 5, 6, 7/8, 9, 10, 11, 12
Internet op de beurs: 4
Intersection (film): 1
In the Wild (hobby): 7/8
I.Q. (film): 10

Jackson, Janet (muziek): 9
James Bond-special (film): 2
John, Elton (muziek): 6
Judge Dredd (film): 9

Kabouter, De (hobby): 1
Kickboxer 4 (film): 4
Kickboxer 5 (film): 4
Kinderboekenweek (kind): 10
Kingdom, The Far Reaches (game): 1(t), 3(t), 5(t), 12(t)

Keeper of the City (film): 3
Klantenservice (prof): 6
Koningen, Corry (muziek): 1(i)
Krijtjesfabriek, De (kind): 1

Labyrinth of Crete (game): 6
Land van Ooit (kind): 7/8
Lang Leve de Koningin (kind): 11
Language Director (prof): 11
Laser Lords (game): 3, 9(t), 11(t), 12(t)
Lassie (film, kind): 9
Last Bounty Hunter (game): 12
Last of the Mohicans, The (film): 3
Last Outlaw, The (film): 4
Laurel & Hardy - Bonnie Scotland (film): 4
Laurel & Hardy - Sons of the Desert (film): 3
Legends of Popmusic (muziek): 4, 12
Lemmings (game): 1(t), 2(t), 6(t), 12(t)
Let's go Skiing (hobby): 2
Lettergreep (game): 7/8
Lezersonderzoek (alg): 9
Link (game): 1(t), 3(t), 7/8(t), 9(t)
Litol Divil (game): 2(t), 3(t), 7/8(t), 10(t), 12(t)
Lost Eden (game): 3, 7/8(t), 10, 11(t)
Lucky Luke (game): 6, 7/8

Mad Dog McCree 1 (game): 4
Mad Dog McCree 2 (game): 1, 3, 4, 6(t), 11(t)
Manga (alg.): 6(i)
Marco Polo (game): 5, 7/8
Mattheus Passie, De (muziek): 5
Media Shop (prof): 12
Medische Encyclopedie (naslag): 10, 12
Mega Maze (game): 5(t), 9(t)
Merlin's Apprentice (game): 10(t), 12(t)
Milk Money (film): 12
Ministerie van Verkeer en Waterstaat (prof): 6
Monty Python (game): 3
Mortal Kombat (film): 12
Myst (game): 10, 12

Nails (film): 1
Nationale Spellingwedstrijd (kind): 12
Necrofobia (film): 11
Nederland in Beweging (alg.): 11
Nederlands Elftal Compleet (hobby): 5, 6
Nederlandse Kinderfilms (alg): 11
Nederlandse Politiek Interactief (prof): 12
Nell (film): 3
NOB: The Art of Performing (prof): 10

Officer and a Gentleman, An (film): 1

Pac Panic (game): 2(t), 4(t)
Palm Springs Open (game): 2
Parkinson (prof): 1

Index CD-i Magazine 1996

Patiëntenvoorlichting Anesthesie (prof): 4
Peacekeeper pistool (games): 4
Pergolide (prof): 1
Peugot (prof): 7/8
Pesch, Annemieke - De CD-i-speler van...(alg): 7/8
Phantom Expres (game): 11(t)
Pico en het geheim van de gouden tempel (film): 3
Pink Floyd (muziek): 5
Pink Panther, The (film): 4
Pinocchio (film): 11
Platen 10-daagse (muziek): 10
Police, The (muziek): 2, 11
Politie (prof): 9
Pompei (kunst): 2
Pop & Wave (muziek): 5
PraxiColour Interactive Colour Training (prof): 7/8
Procesbeheersing deel 1 (prof): 4
Products of MacDonnell Douglas (prof): 5
Punisher, The (film): 6

Quigley Down Under (film): 5

Raging Bull (film): 4
Raise the Red Lantern (films): 1
Renaissance Man (film): 2
Rieu, André - De CD-i-speler van...: 6
Rieu, André - Wiener Melange(muziek): 2
Ring, Børge (film): 3(i)
Road House (film): 4
Rock and Roll Circus (muziek): 11
Rock Revolutions (muziek): 2
Rocky (film): 2
Rolling Stones, The (muziek): 1, 11
Royce (films): 1
Rourke, Micky (film): 4

Salzburger Land (hobby): 6
School 2000 (kind): 5, 6
Secret Mission (game): 3, 7/8, 9(t), 11(t), 12(t)
Secret Mission Splonngids (game): 11, 12
Secrets (film): 7/8
Serial Mom (film): 3
Seven (film): 11
Shadoan, Kingdom 2 (game): 9
Shallow Grave (film): 5
Sissi-serie (film): 5
Smurfen, De (kind): 2, 7/8
Solar Crusade (game): 10
Soldaat van Oranje (film): 5
Space Ace (game): 1(t)
SPC Vision: 1(i)
Sportfreaks (game): 7/8, 9
Staat in de Sterren, Het (hobby): 1, 4

Star (film): 2
Star Tek - Generations (film): 5
Sting - Field of Gold (muziek): 7/8
Stripspecial (alg.): 7/8

Tasjesdief, De (kind): 11
Tatjana Calendar (muziek): 3
Tears for Fears (muziek): 6
Techno Vision (muziek): 3
Tetris (game): 4(t), 6(t), 9(t)
The 7th Guest (game): 4 (t)
Timebomb (film): 4
Time Life Astrology (hobby): 4
Titelcatalogus: 2, 4
Thunderball (film): 1
Thunder in Paradise (game): 4
Toegang en Veiligheid op Schiphol (prof): 5
Tosca (muziek): 7/8
Turks Fruit (film): 5
Twilight Zone (film): 11
Twin Peaks - Fire Walk With Me (film): 2

U2 - Zoo TV (muziek): 6
Uncovered, Featuring Tatjana (game): 10, 12
Ultimate Country (muziek): 4

Verhoeven-special, Paul (film): 5
Verklarende Woordenlijst (alg): 11
Via CD (prof): 11
Victoria in Dover (film): 5
Video CD top 500 (alg): 11
Vincent van Gogh (kunst): 6
Voyeur (game): 7/8(t)

Warlock (film): 9
Wayne's World (film): 6
Wild Orchid (film): 6
Wining & Dining - Italië: 5, 6
Who Shot Johnny Rock (game): 4
Woman of Country (muziek): 1
Woman of Independent Means (film): 6
World Press Photo (naslag): 5
World Cup Golf (game): 2

Yamaha (prof): 7/8
Youp van 't Hek (film): 1, 2

Zakmes, Het (kind):
Zelda's Adventure (game): 1, 5, 5(t), 7/8(t), 10(t), 12(t)
Zelda - The Wand of Gamelon (game): 7/8(t), 9(t), 11(t)
Zingstrips (kind): 1

ALLEEN BIJ FREE RECORD SHOP

29.⁹⁵

De aloude
ENKHUIZER ALMANAK

(402e jaargang) editie 1997 NU OP CD-i

KORTINGSBON

OP=OP

Bij een minimale besteding van 50,-

VOOR SLECHTS **15,-**

- Maximaal 1 bon per aankoop
- Niet geldig in combinatie met andere acties en/of aanbiedingen

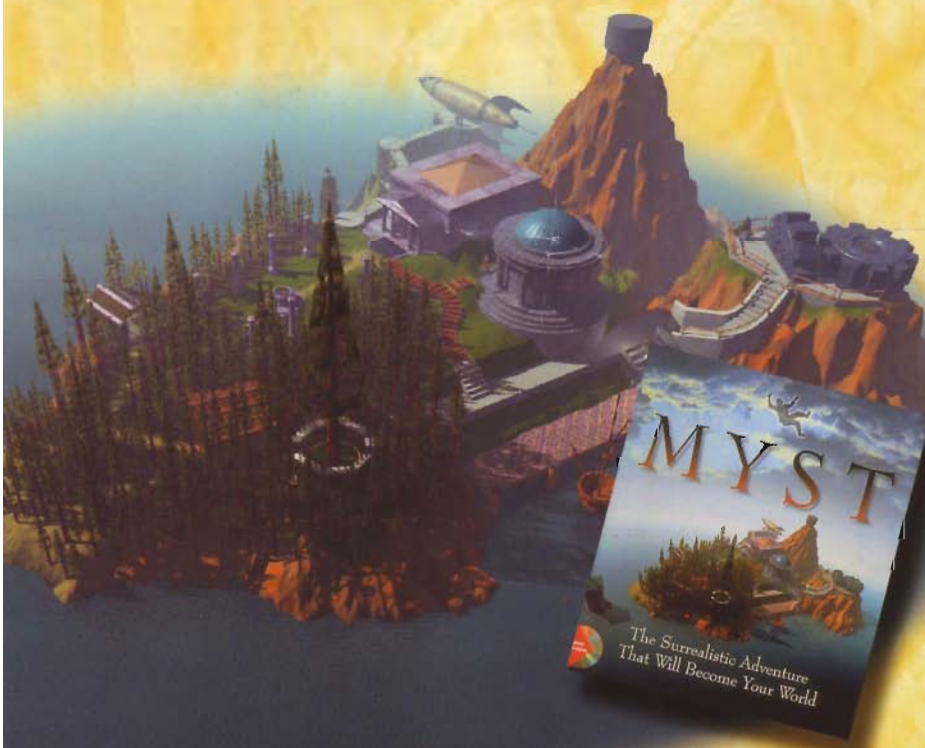

Philipscdi.com

ONTRAFEL HET GEHEIM VAN MYST!

MYST is anders dan alle andere adventure-games. Op een eilandwereld lopen fictie en werkelijkheid door elkaar heen. Probeer, door logisch na te denken, stukje bij beetje de informatie te vergaren die je nodig hebt om het mysterie van MYST te ontrafelen. Geef jezelf over aan een fantastische, maar vooral MYSTERIEUZE ontdekkingsreis.

Niet voor niets won deze titel maar liefst 20 prestigieuze prijzen. De 3D-beelden zijn van een fantastische kwaliteit en ook de muziek draagt bij aan de spannende sfeer.

<http://www.cyan.com/>
<http://www.cd-online.nl/>

fl. 99,95

Bel voor meer informatie de
Philips Consumentenlijn:
06-8406 (20 cent per minuut)

Let's make things better.

PHILIPS

Philipscdi.com